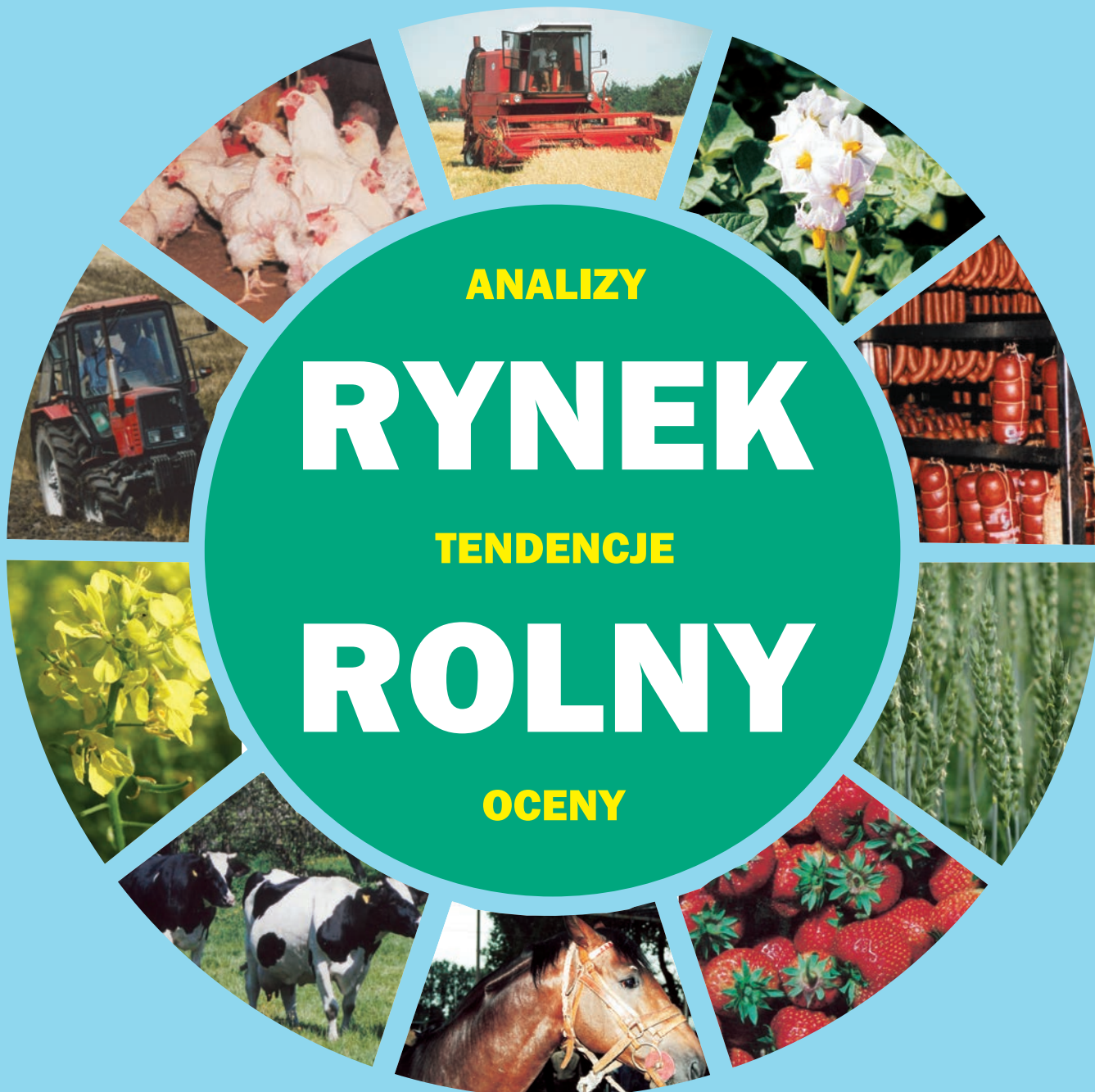

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 3 (337)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

MARZEC 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MARZEC 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	79

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipki
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. Jawna
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W lutym 2019 r. syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) nie zmienił się w porównaniu z miesiącem poprzednim i wyniósł 100,2 punktu. Wpływ na to miało zwiększenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,1 pkt. proc. do 100,2 punktu, przy jednoczesnym zmniejszeniu wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,1 pkt. proc. do 100,2 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu poprawił się głównie z powodu zwiększenia wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego oraz wzrostu wyrównanego indeksu obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi z zagranicą. W przeciwnym kierunku działał natomiast relatywny wzrost cen detalicznych żywności zarówno w stosunku do inflacji, jak i wynagrodzeń. Należy przy tym podkreślić, że wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności zmalał do najniższego poziomu w ostatnich sześciu miesiącach. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w lutym 2019 r. był jednocześnie o 0,9 pkt. proc. wyższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen w lutym 2019 r. wyniósł 100,2 punktu i był o 0,1 pkt. proc. niższy niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie był on o 1,5 pkt. proc. wyższy w porównaniu z lutym 2018 r. Wyrównany wskaźnik nożyc cen nieznacznie pogorszył się w porównaniu z poprzednim miesiącem pod wpływem zmniejszenia wyrównanego wskaźnika cen skupu przy stosunkowo stabilnym wyrównanym indeksie cen środków produkcji dla rolnictwa. Na pogorszenie wyrównanego indeksu cen skupu wpływ wywarły przede wszystkim przeniesione skutki wcześniejszych stosunkowo niewielkich zmian cen (m.in. we wrześniu i październiku 2018 r.). W styczniu 2018 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły ceny skupu ziemniaków, zbóż, żywca wołowego oraz mleka krowiego. Potaniał z kolei żywiec wieprzowy oraz drobiowy. Ziemniaki w skupie podrożały o 37,9%, kukurydza o 4,9%, jęczmień o 1,8%, żywiec wołowy o 0,9%, mleko krowie o 0,5%, a pszenica o 0,2%. Niższe ceny odnotowano w przypadku żywca wieprzowego (o 3,1%) oraz drobiu (o 0,5%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w styczniu br. 100,3 punktu. Mimo to wyrównany indeks cen skupu zmalał w lutym 2019 r. o 0,1 pkt. proc. do 100,9 punktu i był najniższy w ostatnich sześciu miesiącach. Dla porównania w lutym 2018 r. wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł 99,1 punktu.

Podwyżkom cen skupu podstawowych produktów rolnych w styczniu br. towarzyszył wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa. Środki produkcji drożały już osiemnasty miesiąc z kolei, a przeciętny wzrost ich cen w styczniu br. w stosunku do poprzedniego miesiąca wyniósł prawie 0,4%. Warto podkreślić, że we wcześniejszych miesiącach (wrzesień-listopad 2018 t.) tempo wzrostu cen było zdecydowanie wyższe. O wzroście cen środków produkcji dla rolnictwa w styczniu br. zadecydowały przede wszystkim podwyżki cen maszyn rolniczych oraz nawozów mineralnych, w tym głównie nawozów azotowych. Potaniały z kolei nośniki energii, w tym paliwa ropopochodne. Styczniowe podwyżki cen nie wpłynęły jednak na istotną zmianę wyrównanego wskaźnika cen środków produkcji, który w lutym br., podobnie jak miesiąc wcześniej, wyniósł 100,5 punktu, wobec 100,4 punktu rok wcześniej, tj. w lutym 2018 r.

Zmiany cen jakie dokonały się w styczniu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. nie były korzystne dla producentów rolnych, bowiem ceny koszyka skupu wzrosły o 0,3%, a ceny detaliczne środków produkcji dla rolnictwa zwiększyły się o 0,4%. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen w styczniu 2019 r. wyniósł 99,9 punktu wobec 96 punktów rok wcześniej.

W najbliższych miesiącach spodziewać się można niewielkiej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. W związku z gorszymi ubiegłorocznymi zbiorami ceny skupu wielu podstawowych produktów roślinnych, w tym zbóż, raczej powinny jeszcze wzrosnąć. Ponadto należy oczekiwać sezonowego wzrostu cen żywca wieprzowego. Koniunkturę w rolnictwie będzie jednak prawdopodobnie osłabiał dalszy systematyczny wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa pod wpływem m.in. możliwych w najbliższych miesiącach sezonowych podwyżek cen nawozów mineralnych, w tym głównie nawozów azotowych.

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

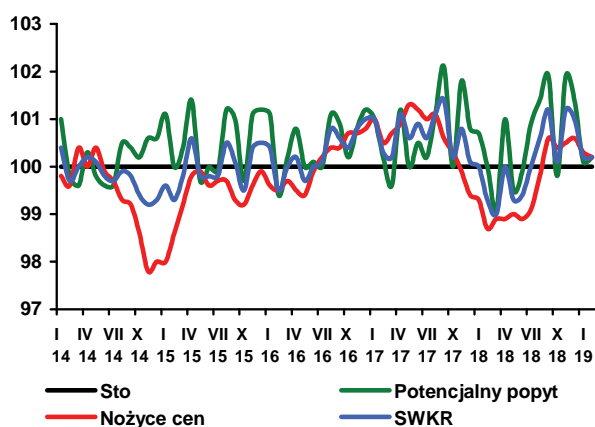
Wyszczególnienie	II 19	I 19	XII 18	XI 18	X 18	IX 18	II 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,2	100,2	101,0	101,2	100,1	101,2	99,3
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,2	100,1	101,4	101,9	99,8	101,9	100,0
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,2	100,3	100,6	100,5	100,4	100,6	98,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,8	100,9	101,2	101,0	100,9	101,0	99,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,5	100,5	100,5	100,5	100,5	100,4	100,4
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,8	100,0	100,2	100,3	100,3	100,4	99,7
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,1	101,4	101,0	100,4	99,7	101,0	99,9
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,5	99,4	101,2	102,4	98,8	102,8	100,0

^a średnie ruchome 6-miesięczne

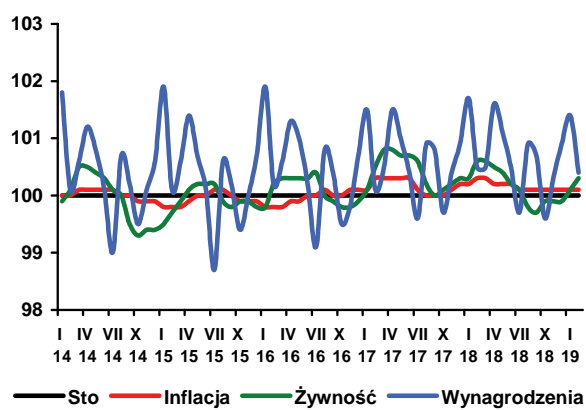
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

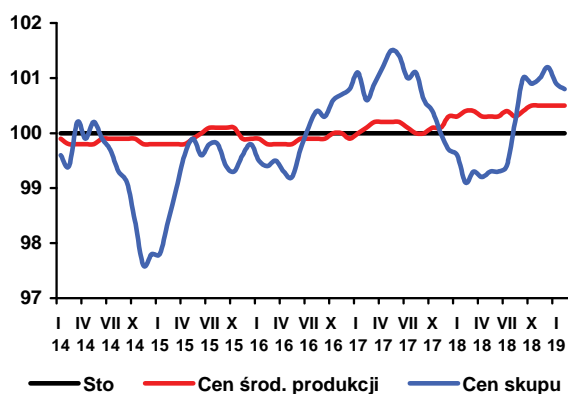
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

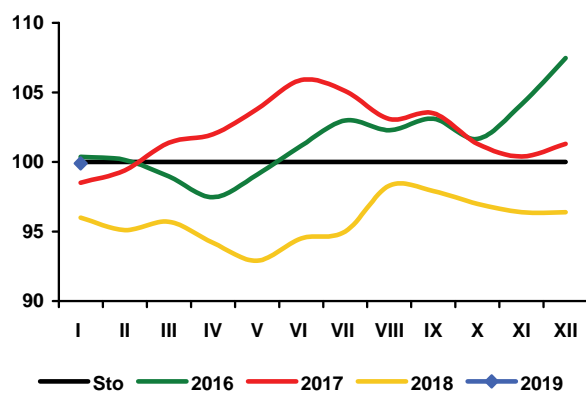
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Światowe zbiory zbóż (bez ryżu) w 2018 r. są szacowane na 2,12 mld¹ t, tj. o 1,0% mniej od zbiorów z 2017 r, ale o 1,5% więcej niż oceniano miesiąc wcześniej. Podaż całkowita (zapasy początkowe plus zbiory) zmalała o 1,2% (o 33 mln t) do 2,767 mld t. Zużycie w sezonie 2018/19 może wzrosnąć o 1,0% do 2,174 mld t, a zapasy końcowe po raz drugi z rzędu zmniejszą (spadek o 8,2% do 593 mln t). U głównych eksporterów zapasy będą mniejsze aż o 17,3% i wyniosą 148 mln t.

W lutym 2019 r. na światowych rynkach zarysowała się niewielka, spadkowa tendencja cen zbóż. Indeks GOI², w porównaniu z poprzednim miesiącem, zmalał o 1,1 pkt. proc. Niewielki wzrost wartości indeksu kukurydzy (o 0,2 pkt. proc.) został zrównoważony spadkiem indeksu pszenicy (o 4,1 pkt. proc.) oraz jęczmienia (o 7,3 pkt. proc.). Spadek cen pszenicy i jęczmienia wynikał z małego popytu eksportowego. W porównaniu z lutym 2018 r. zboża nadal były droższe. Indeks cen pszenicy był wyższy o 7,4 pkt. proc., jęczmienia o 4,2 pkt. proc., a kukurydzy o 0,6 pkt. proc.

W styczniu 2019 r., w stosunku do grudnia 2018 r., w skupie podrożała większość zbóż, w tym najbardziej kukurydza (o 4,9%) i żyto (o 2,2%). Ceny pszenicy wzrosły minimalnie (o 0,2%), a jęczmienia o 1,8%. Na targowiskach najbardziej podrożało żyto (o 2,6%). Ceny jęczmienia i pszenicy zwiększyły się odpowiednio o 1,7 i 1,6%, a ceny owsa o 1,1%. W stosunku do notowań sprzed roku, w skupie zboża były droższe od 20 do 25%, a na targowiskach od 3 do 14%.

W styczniu 2018 r. nastąpił wzrost dostaw rynkowych zbóż. Do skupu trafiło 388 tys. t zbóż, tj. o 6,8% więcej niż w poprzednim miesiącu, ale jednocześnie o 17,3% mniej niż w styczniu 2018 r. W okresie pierwszych siedmiu miesięcy sezonu 2018/19 (lipiec 2018 r. styczeń 2019 r.) wg danych meldunkowych GUS skupiono 4,6 mln t zbóż podstawowych, tj. o 27,6% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu, włączając 3,2 mln t pszenicy (4,7 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 1,8 mln t kukurydzy (1,5 mln t) i 0,4 mln t żyta (0,6 mln t).

W grudniu 2018 r. z Polski wyeksportowano 213 tys. t ziarna zbóż, wobec 488 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 28 tys. t pszenicy (236 tys. t w listopadzie 2018 r.), 28 tys. t żyta (36 tys. t), 103 tys. t kukurydzy (164 tys. t), 8 tys. t jęczmienia (9 tys. t) i mniejsze ilości pozostałych

zbóż. Import wyniósł 100 tys. t, wobec 122 tys. t w poprzednim miesiącu. Wzrósł przywóz żyta, a pozostałych zbóż znacznie zmalał. W pierwszej połowie sezonu 2018/19 (lipiec-grudzień 2018 r.) z kraju wyeksportowano 2,5 mln t zbóż, tj. o 9,8% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, w tym 1,0 mln t pszenicy (1,1 mln t w analogicznym okresie sezonu 2017/18), 0,7 mln t kukurydzy (0,5 mln t) i 0,3 mln t żyta (0,3 mln t).

W grudniu 2018 r. znacznie zmniejszył się eksport większości produktów młynarstwa. Po stronie importu również nastąpił dość duży spadek obrotów w przypadku mąk, kasz i grysików, ale zwiększył się przywóz słodu i ziaren obrobionych inaczej. Zmalały także obroty w handlu zagranicznym produktami wtórnego przerobu zbóż.

Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich, w styczniu 2019 r. występowały mieszane tendencje. Nieznacznie podrożały pasze dla trzody chlewnej, a pasze dla bydła i drobiu potaniały.

W lutym 2019 r. na europejskich rynkach potaniała większość zbóż objętych badaniem (od 0,2 do 5,5%). Podrożała pszenica konsumpcyjna w Czechach (o 3,4%) i kukurydza na Słowacji (o 3,0%).

W porównaniu z lutym 2018 r., większość zbóż w Europie nadal była znacznie droższa, w tym szczególnie pszenica konsumpcyjna w Niemczech i jęczmień paszowy we Francji (wzrost odpowiednio o 26,2 i 22,1%). Tańsza była jedynie kukurydza paszowa na Słowacji (o 0,7%).

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 496, IGC, 21.02.2019 r.

2. Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

**Wiesław
Łopaciuk**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2018	I	670,3	583,4	596,5	675,9	807,0	652,0	747,1	699,2	421,8
	II	662,1	574,2	604,4	673,3	807,9	655,3	748,1	656,7	422,2
	III	668,5	572,5	618,1	670,8	810,2	655,1	754,5	665,5	426,5
	IV	662,4	573,8	623,5	673,5	813,6	653,4	771,7	674,6	424,9
	V	672,3	579,2	647,8	661,9	811,1	652,1	756,5	664,6	433,8
	VI	686,0	580,5	670,9	654,7	801,5	636,7	750,2	649,9	436,1
	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
	VIII	751,8	626,5	707,5	688,6	829,0	660,1	769,2	674,1	434,3
	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
2019	I	832,6	724,4	745,5	817,7	920,2	735,1	861,4	738,2	435,1
Zmiana w %										
	I 2019 XII 2018	0,2	2,2	4,9	1,8	1,6	2,6	1,7	1,1	0,1
	I 2019 I 2018	24,2	24,2	25,0	21,0	14,0	12,7	15,3	5,6	3,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

+	Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza	
VII 2015-VI 2016	5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4	
VII 2016-VI 2017	6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5	
VII 2017-VI 2018	6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7	3981,9	2014,4	
2018	I	362,4	156,2	33,0	25,6	11,7	.	468,7	228,8	86,2
	II	346,1	156,7	32,2	28,9	16,5	45,9	456,5	235,2	69,3
	III	393,8	169,7	29,0	25,1	16,2	48,8	500,8	249,2	110,4
	IV	337,7	165,1	22,4	28,2	20,8	39,2	431,2	238,0	93,8
	V	441,0	197,0	38,3	30,3	22,5	56,7	571,8	301,2	107,7
	VI	320,3	145,7	34,2	29,8	20,2	58,5	448,8	243,9	92,3
	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	132,4	1137,1	569,5	70,6
	VIII	735,4	295,6	107,4	116,2	53,5	118,4	1100,4	522,1	53,8
	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	71,9	672,9	285,9	562,7
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
2019	I	285,7	115,4	28,5	.	.	.	387,5	.	99,9
Zmiana w %										
	I 2019 XII 2018	8,7	0,0	7,0	x	x	x	6,8	x	14,5
	I 2019 I 2018	-21,2	-26,1	-13,6	x	x	x	-17,3	x	15,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1
2017 ^a	I-XII	2239,5	1766,8	163,2	1020,0	155,3	9405,1
2017	XII	194,2	153,2	14,4	87,2	11,6	773,5
2018	I	198,1	152,4	15,3	85,5	12,7	812,3
	II	186,2	146,3	13,7	76,8	14,2	760,8
	III	171,1	131,5	13,7	89,6	14,2	861,6
	IV	145,1	113,3	12,5	81,1	11,8	817,7
	V	175,5	133,3	13,8	85,4	12,4	854,0
	VI	191,4	150,1	14,8	85,1	13,5	832,3
	VII	191,1	146,6	16,2	85,9	10,1	722,4
	VIII	201,4	158,1	14,5	88,3	10,6	807,1
	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3
	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3
Zmiana w %							
<u>XI 2018</u> X 2018		-6,8	-6,8	-4,8	-6,6	-6,6	-4,8
<u>XI 2018</u> XI 2017		3,9	2,1	13,9	2,4	-2,1	0,1

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2018	I	87,8	24,3	1,8	89,4	242,3	48,6	2,1	26,3	15,4	97,4
	II	110,8	25,2	8,0	81,8	254,4	38,6	1,5	30,2	38,9	115,5
	III	102,6	28,1	8,9	90,5	263,7	48,3	2,4	34,7	18,3	109,5
	IV	100,3	28,5	1,5	66,0	227,8	44,3	4,3	24,4	15,1	93,7
	V	225,2	34,8	3,1	80,3	378,1	37,7	3,2	21,2	17,4	84,4
	VI	139,1	38,0	9,6	51,7	278,2	39,3	1,5	23,0	13,6	83,3
	VII	115,1	29,8	40,9	49,7	287,4	55,1	1,8	16,2	25,9	103,2
	VIII	216,4	87,9	23,4	57,1	473,0	75,5	6,6	12,9	9,7	107,8
	IX	198,1	79,7	13,3	87,1	460,7	63,1	15,5	4,9	16,2	102,8
	X	230,6	43,7	25,4	224,8	566,7	63,1	9,8	11,3	49,7	139,7
	XI	236,3	36,0	8,9	164,0	488,3	60,0	1,8	14,1	41,6	121,8
	XII	28,0	28,0	7,9	103,4	212,7	51,5	3,4	5,9	32,7	100,1
Zmiana w %											
<u>XII 2018</u> XI 2018		-88,1	-22,2	-11,3	-37,0	-56,4	-14,3	86,9	-58,1	-21,4	-17,8
<u>XII 2018</u> XII 2017		-81,7	16,5	695,4	-21,0	-38,8	1,1	62,0	-61,6	33,2	-7,9

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze gryski granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze gryski granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2018	I	8,3	2,1	7,9	2,8	7,9	5,2	1,3	3,2	3,3	10,2
	II	7,8	2,0	6,5	2,8	12,5	4,7	1,8	3,1	4,0	10,7
	III	9,3	2,4	8,0	2,8	9,9	7,5	1,3	3,3	4,5	11,9
	IV	8,2	2,6	8,0	2,9	7,4	5,4	1,6	2,6	4,6	13,3
	V	8,3	2,1	6,3	2,7	11,3	5,9	1,1	3,5	5,3	15,8
	VI	8,4	2,0	9,1	2,6	7,4	6,4	2,0	3,2	4,7	17,9
	VII	11,0	2,4	6,1	2,7	7,6	6,1	1,2	3,2	5,0	16,2
	VIII	9,0	3,3	7,6	2,7	9,3	6,5	1,0	3,0	4,1	17,2
	IX	9,2	1,9	4,5	2,4	6,9	7,0	1,2	3,4	3,8	14,8
	X	10,2	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	12,4
	XI	10,1	1,2	5,1	9,9	6,8	7,2	1,6	3,2	5,1	12,2
	XII	7,8	1,2	4,3	2,8	5,4	4,8	1,1	2,6	5,0	9,6
Zmiana w %											
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>		-23,1	-0,8	-15,4	-71,3	-21,4	-33,5	-31,7	-20,3	-0,3	-21,0
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>		-4,1	-27,7	16,9	5,4	-15,9	-37,7	-21,2	-22,9	33,6	10,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2018	I	3,4	12,1	46,5	.	.	7,1	2,2	13,2	.	.
	II	3,6	11,7	45,2	.	.	7,4	2,3	12,7	.	.
	III	3,8	13,4	53,0	.	.	6,9	2,9	15,3	.	.
	VI	3,2	12,4	47,1	.	.	5,7	2,6	13,9	.	.
	V	3,0	11,9	45,1	.	.	5,7	2,6	13,6	.	.
	VI	3,0	12,1	48,1	.	.	7,4	3,1	13,5	.	.
	VII	3,3	11,5	48,5	.	.	6,0	3,0	14,0	.	.
	VIII	3,8	12,3	52,2	.	.	6,4	2,9	15,0	.	.
	IX	4,0	12,2	50,6	.	.	6,7	2,6	16,2	.	.
	X	4,2	14,1	57,9	.	.	6,8	2,6	16,5	.	.
	XI	3,9	9,8	53,8	.	.	7,1	2,6	15,1	.	.
	XII	3,4	9,7	44,0	.	.	6,7	2,5	10,5	.	.
Zmiana w %											
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>		-13,3	-1,0	-18,4	x	x	-6,5	-3,2	-30,2	x	x
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>		-0,2	-11,7	1,9	x	x	1,6	14,2	-17,7	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2017	XII	1,06	2,43	2,10	4,56	4,03	4,62	5,17	6,20
2018	I	1,06	2,53	1,84	4,54	4,05	4,66	5,17	6,17
	II	1,06	2,49	1,79	4,56	4,07	4,68	5,16	6,20
	III	1,05	2,44	1,79	4,60	4,08	4,70	5,19	6,21
	IV	1,05	2,46	1,80	4,60	4,07	4,70	5,18	6,25
	V	1,05	2,47	1,79	4,62	4,08	4,68	5,20	6,25
	VI	1,05	2,47	1,79	4,60	4,08	4,70	5,20	6,27
	VII	1,07	2,52	1,81	4,60	4,10	4,74	5,22	6,30
	VIII	1,14	2,53	1,84	4,58	4,10	4,76	5,22	6,32
	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
Zmiana w %									
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>		1,3	-1,2	-0,5	0,4	0,5	1,2	0,6	0,9
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>		46,2	3,3	-10,5	1,8	6,5	10,8	5,2	6,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2018	I	1641,1	1730,1	2321,9	1390,2	1788,8	1607,1	2515,3
	II	1655,4	1783,7	2333,9	1394,7	1792,6	1612,4	2514,8
	III	1698,5	1778,1	2337,8	1396,3	1799,5	1618,6	2524,7
	IV	1703,5	1776,9	2334,2	1391,0	1801,6	1620,2	2529,8
	V	1719,4	1785,1	2337,0	1394,1	1804,9	1622,3	2539,3
	VI	1728,4	1801,8	2339,8	1416,4	1811,3	1626,2	2547,0
	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
	VIII	1749,0	1805,3	2338,1	1403,5	1825,9	1633,9	2557,3
	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
2019	I	1836,2	1840,6	2371,3	1450,9	1854,6	1693,7	2581,8
Zmiana w %								
<u>I 2019</u> <u>XII 2018</u>		2,2	-0,2	-0,1	-2,2	0,0	0,5	-0,2
<u>I 2019</u> <u>I 2018</u>		11,9	6,4	2,1	4,4	3,7	5,4	2,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2017	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138
	X	2,128	2,280	3,899	0,913	1,928	3,532	2,129
	XI	2,154	2,246	3,904	0,936	1,854	3,361	2,047
	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	I	2,132	2,217	3,858	0,866	1,694	3,064	1,990
	II	2,128	2,219	3,838	0,817	1,762	3,176	2,019
	III	2,131	2,221	3,854	0,790	1,834	3,316	2,006
	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988
2019	I	1,974	2,015	3,512	0,767	1,573	2,798	1,979

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

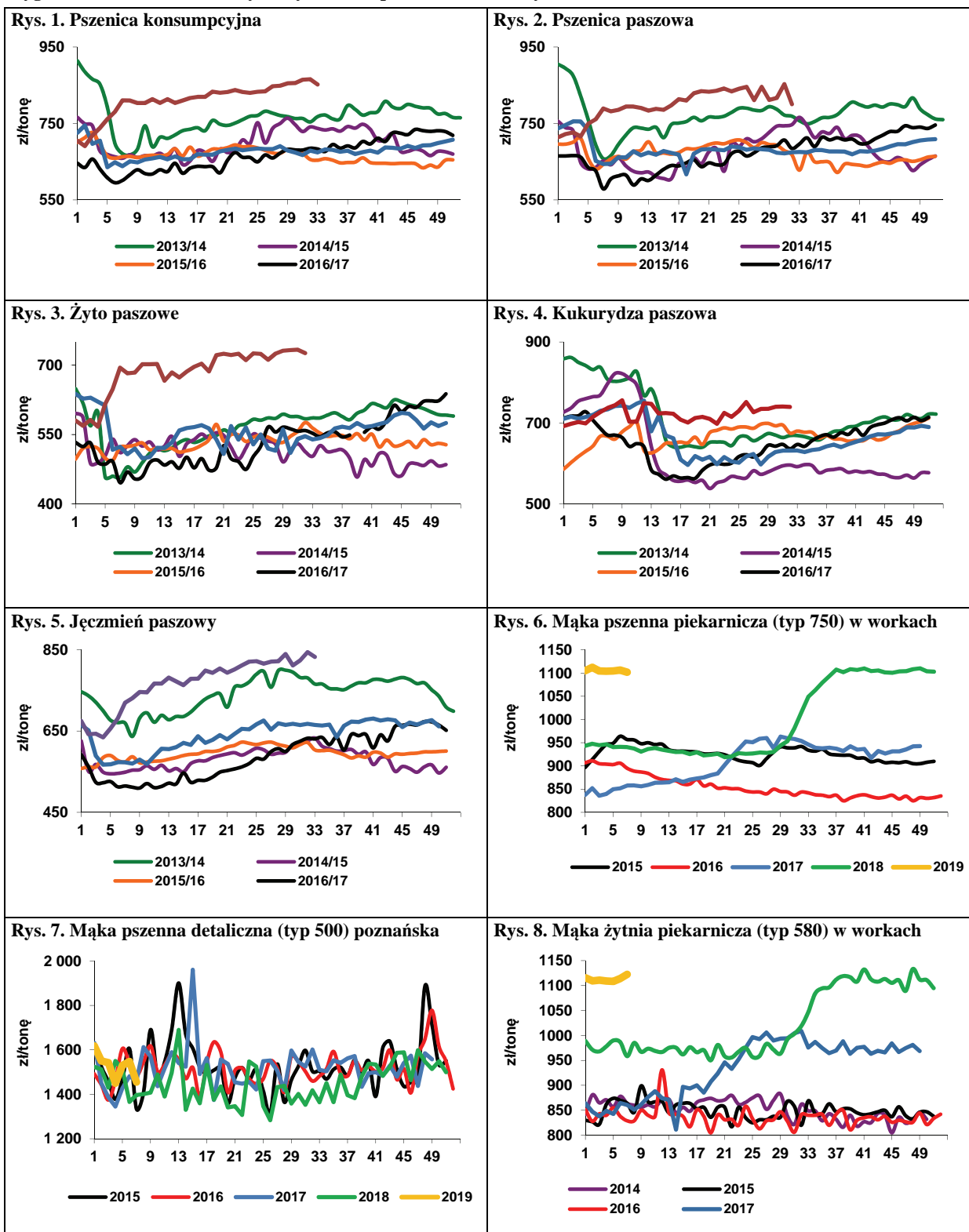
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2017	XI	165	164	.	154	156	134	134	146	147
	XII	163	152	.	154	157	.	142	147	150
2018	I	162	162	.	154	156	.	150	153	150
	II	166	165	.	161	163	.	148	152	153
	III	168	162	.	168	169	.	148	154	156
	IV	170	169	.	172	173	.	145	154	163
	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
2019	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
	II	210	199	210	196	193	.	147	.	.
Zmiana w %										
<u>II 2019</u> I 2019	-0,2	3,4	-0,2	-2,8	-5,5	x	3,0	x	x	x
<u>II 2019</u> II 2018	26,2	20,5	x	22,1	18,6	x	-0,7	x	x	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2018/2019 została zrealizowana bez większych trudności, gdyż przebiegała w korzystnych warunkach pogodowych. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła ok. 239 tys. ha. Plony buraków cukrowych były zróżnicowane regionalnie w związku z niekorzystnymi warunkami pogodowymi (susza) w niektórych regionach plantacyjnych. Średni plon wyniósł ok. 620 dt/ha, a technologiczny plon cukru ok. 9,3 t/ha. Według danych GUS w okresie

od sierpnia 2018 r. do stycznia 2019 r. produkcja cukru wyniosła 2010 tys. t i była o 8,8% mniejsza niż w analogicznym okresie lat poprzednich. Według danych związków branżowych spadek produkcji wyniósł 5,2% do 2192 tys. t. Produkcja była większa od zapotrzebowania na rynku wewnętrznym (1,72 mln t) i konieczny będzie duży eksport.

W 2019 r. koncerny cukrownicze zakontraktują buraki cukrowe na powierzchni ok. 240 tys. ha. Buraki cukrowe będą przerabiane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia zostanie wyłączona z produkcji. Niewielki wzrost areatu uprawy jest możliwy, gdyż pozostałe cukrownie zwiększają moce przetwórcze. Jeżeli technologiczny plon cukru wyniesie 9,5-10,0 t/ha, to produkcja cukru w kampanii 2019/2020 wyniesie 2270-2380 tys. t.

W grudniu 2018 r. wzrosły ceny cukru na krajowym rynku średnia cena zbytu cukru w workach wzrosła o 1,9% do 1,61 zł/kg w porównaniu z listopadem, ale była o 5,8% niższa niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego wzrosły w porównaniu z listopadem 2018 r. o 10,1% do 1,85 zł/kg oraz były o 10,0% wyższe niż przed rokiem. Duży wzrost cen cukru paczkowanego mógł być wynikiem zwiększonych zakupów w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. W 2018 r. średnia cena zbytu cukru workowanego wyniosła 1,63 zł/kg i była o 30% niższa niż przed rokiem. Średnia cena cukru paczkowanego wyniosła 1,57 zł/kg i była o 32,4% niższa niż w 2017 r. Niskie ceny zbytu negatywnie wpłynęły na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. W okresie

trzech kwartałów 2018 r. zysk netto branży wyniósł tylko 130,5 mln zł, wobec 615,8 mln zł w analogicznym okresie 2017 r. W grudniu 2018 r. średnia cena detaliczna wyniosła 2,13 zł/kg i była o 3,9% wyższa niż przed miesiącem oraz o 18,7% niższa niż w grudniu 2017 r. Średnia cena detaliczna w 2018 r. wyniosła 2,14 zł/kg i była o 29,8% niższa niż w 2017 r. Niskie ceny są korzystne dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż umożliwiają redukcję kosztów.

Według wstępnych danych w 2018 r. eksportowano z Polski 849,8 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampaniach 2017/2018 i 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 315,9 tys. t po średniej cenie 392 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (122,8 tys. t), Niemcy (94,6 tys. t) oraz Litwa (19,8 tys. t). Duża podaż cukru w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (91,8 tys. t), Egipt (79,7 tys. t), Sri Lanka (58,3 tys. t) oraz Gruzja (51,6 tys. t) oraz Rosja (36,1 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 315 EUR/t. Duża podaż i niskie ceny były barierą importu, który wyniósł 137,2 tys. t, w tym 128,7 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 410 EUR/t, w tym z UE 391 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (57,2 tys. t), Czech (25,2 tys. t) oraz z Litwy i Rumunii (po 12,5 tys. t).

W pierwszych miesiącach 2019 r. światowe ceny cukru nieznacznie wzrosły. Według danych ERS USDA w lutym br. średnia cena cukru białego wzrosła do 350 USD/t, a ceny cukru surowego 285 USD/t. Według danych International Sugar Organisation w marcu br. ceny cukru białego wynosiły ok. 350 USD/t, a cukru surowego 285 USD/t. Relatywnie niskie ceny są niekorzystne dla krajowych eksporterów, a duża produkcja w kampanii 2018/2019 będzie skutkowałą dużym eksportem w 2019 r.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2016	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
	I	531,35	543,03	494,62	569,51	561,97	591,05
2017	II	533,65	538,79	518,88	571,84	567,02	590,80
	III	500,87	507,86	466,04	568,10	545,87	850,20
	IV	473,47	489,43	445,79	548,87	524,68	675,36
	V	490,04	524,07	453,23	539,45	646,83	584,49
	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
	2018	I	371,16	415,27	339,70	463,14	431,69
II		363,84	415,25	334,37	432,47	416,94	676,22
III		348,86	402,43	325,86	397,74	382,04	888,41
IV		339,64	391,53	318,86	460,52	432,79	897,44
V		336,20	410,38	299,69	470,26	440,45	764,88
VI		338,30	395,13	305,06	382,69	363,93	891,14
VII		341,79	376,26	313,35	351,46	339,74	798,66
VIII		335,48	381,96	305,95	340,24	320,13	778,25
IX		343,90	388,14	311,79	448,72	414,94	905,38
X		335,47	387,27	302,86	483,33	465,59	1086,89
XI		322,22	386,21	308,04	455,27	443,28	597,74
XII		332,98	369,01	314,73	466,33	504,46	393,47

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

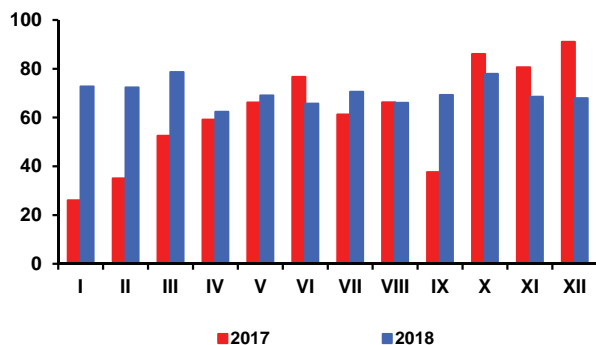
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		Workowany	Paczkowany		
2016	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09
	XI	1,58	1,68	1,74	2,05
	XII	1,61	1,85	1,75	2,14

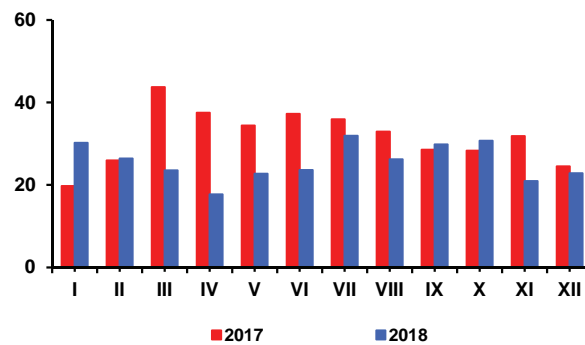
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

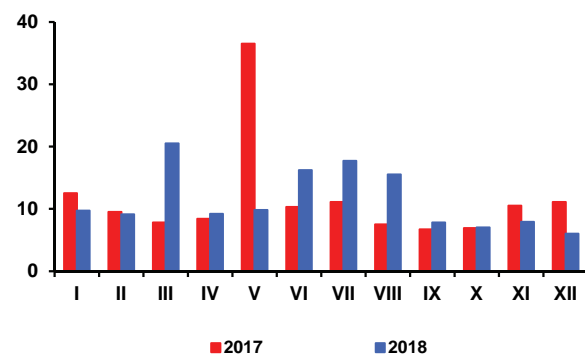
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

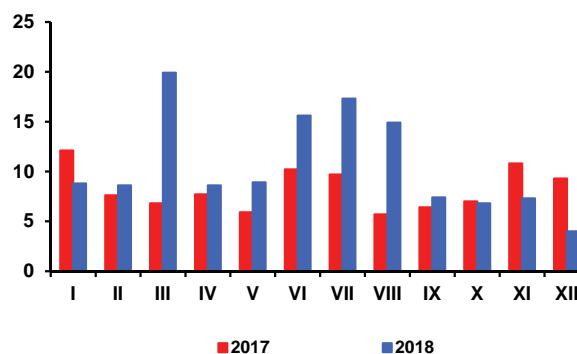
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

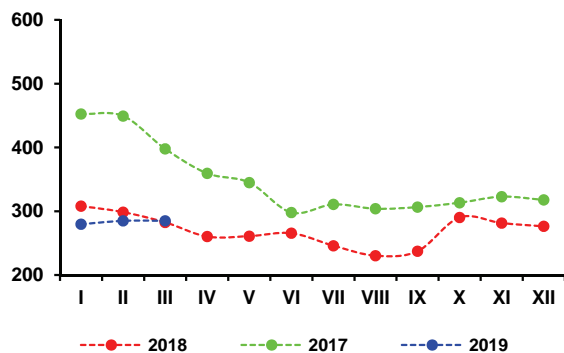
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

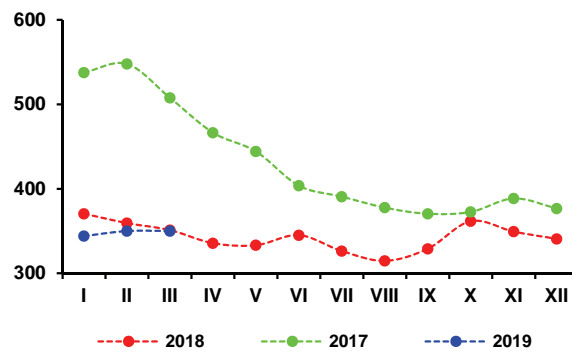
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

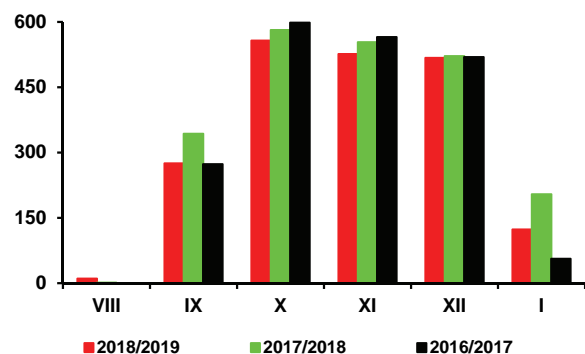
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Oil World w lutowym raporcie zmniejszył szacunek światowych zbiorów nasion 7 głównych roślin oleistych w sezonie 2018/19 do 564,4 mln t, tj. o 7,1 mln t w porównaniu z oceną sprzed miesiąca. Korekta ta wynika ze zmniejszenia szacunków zbiorów soi do 353,3 mln t (o 7,2 mln t), nasion słonecznika do 52,5 mln t (o 0,3 mln t) i bawełny do 42,9 mln t (o 0,2 mln t), przy stabilizacji szacunku zbiorów orzeszków ziemnych na poziomie 29,3 mln t i wzroście szacunku zbiorów ziaren palmowych łącznie z koprą do 23,0 mln t (o 0,1 mln t). Według najnowszej oceny w sezonie 2018/19 światowe zasoby nasion oleistych (produkcja łącznie z wysokimi zapasami początkowymi) wyniosą 675,7 mln t i będą o 10,2 mln t większe niż w poprzednim sezonie, a ich globalne zużycie zwiększy się do 559,8 mln t (o 5,5 mln t). W tej sytuacji światowe zapasy nasion oleistych na koniec sezonu wzrosną do 115,9 mln t (o 4,6 mln t) i będą stanowić 20,7% rocznego ich zużycia, wobec 20,1% przed rokiem.

Oil World aktualnie ocenia, iż w sezonie 2018/19 (lipiec/czerwiec) w europejskich portach przeciętna cena amerykańskiej soi wyniesie 372 USD/t (cif Rotterdam) i będzie o 38 USD/t niższa niż w poprzednim sezonie, a cena europejskiego rzepaku zwiększy się o 3 USD/t do 427 USD/t (cif Hamburg). Spośród olejów roślinnych najbardziej potanieje olej palmowy (o 98 USD/t do 559 USD/t – RBD fob Malesja), z uwagi na znaczący wzrost jego produkcji u kluczowych producentów i eksporterów (w Indonezji i Malezji). Cena oleju sojowego zmniejszy się o 77 USD/t (do 767 USD/t – fob ex-mill Holandia), słonecznikowego o 66 USD/t (do 725 USD/t – fob N. W. Europa porty), a rzepakowego o 4 USD/t (do 835 USD/t – fob ex-mill Holandia). Niższa niż w sezonie 2017/18 będzie też cena śrutu sojowej (spadek o 30 USD/t do 367 USD/t – argentyńska cif Rotterdam), przy wzroście cen śrut: słonecznikowej (o 24 USD/t do 228 USD/t – Ukraina DAF) i rzepakowej (o 3 USD/t do 262 USD/t – fob ex-mill Hamburg).

W lutym 2019 r. przeciętna cena rzepaku na europejskim rynku wyniosła 422 USD/t i była o 3 USD/t niższa niż przed miesiącem i o 7 USD/t niższa w porównaniu z lutym 2018 roku. Olej rzepakowy kosztował 823 USD/t i był o 11 USD/t tańszy niż przed miesiącem i o 6 USD/t tańszy niż przed rokiem. Za śrutę rzepakową płacono 266 USD/t, tj. o 7 USD/t mniej niż przed miesiącem i 1 USD/t mniej niż przed rokiem.

Według notowań MRiRW, na krajowym rynku w lutym 2019 r. zakłady tłuszczowe płaćły za rzepak 1660 zł/t, tj. o 8 zł/t mniej niż w styczniu 2019 r., ale o 106 zł/t więcej niż w lutym 2018 r. Jednocześnie olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany sprzedawały po 3335 zł/t, tj. o 13 zł/t drożej niż przed miesiącem i o 42 zł/t drożej niż przed rokiem, a śrutę rzepakową po 955 zł/t, tj. o 10 zł/t drożej niż przed miesiącem i o 135 zł/t drożej niż przed rokiem.

W grudniu 2018 r. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi i stanowiące trzon tego przemysłu) wyprodukowały 105,2 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 0,7% mniej niż w listopadzie 2018 r., ale o 4,1% więcej niż w grudniu 2017 r. Według nieostatecznych danych w 2018 r. produkcja surowego oleju rzepakowego w dużych i średnich zakładach przemysłu tłuszczowego wyniosła 1150,9 tys. t i była o 5,1% większa

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

niż w roku poprzednim, z tego rafinowano 764,7 tys. t, tj. o 5,8% mniej. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego na cele jadalne zwiększyła się o 17,3% do 544,1 tys. t, przy spadku na cele techniczne o 36,6% do 220,6 tys. t. Produkcja margaryn wyniosła 320,4 tys. t i była o 5,0% mniejsza w relacji roku do roku.

W 2018 r. wyniki handlu zagranicznego produktami olejnymi pogorszyły się w porównaniu z 2017 r. Deficyt handlowy pogłębił się o 11,9% do 1680,1 mln EUR, w wyniku spadku wpływów z eksportu produktów olejnych o 12,8% do 596,2 mln EUR i wzroście wydatków na ich import o 4,2% do 2276,3 mln EUR. Saldo obrotów handlowych rzepakiem i produktami jego pierwotnego przetwórstwa przekształciło się z dodatniego w 2017 r. w wysokości 46,6 mln EUR, w ujemne w 2018 r. w wysokości 195,0 mln EUR. W 2018 r. wywieziono 340,8 tys. t nasion olejnych (o 170,1 tys. t mniej niż w 2017 r.), w tym 224,5 tys. t rzepaku (o 161,8 tys. t mniej), 120,5 tys. t olejów roślinnych (o 58,2 tys. t mniej), w tym 75,9 tys. t oleju rzepakowego (o 65,1 tys. t mniej), 662,0 tys. t śrut olejnych (13,2 tys. t mniej), w tym 610,1 tys. t śrut rzepakowej (o 4,8 tys. t więcej) i 149,3 tys. t margaryn (o 19,8 tys. t więcej). Przywieziono: 2927,5 tys. t śrut olejnych (o 5,7 tys. t więcej niż w 2018 r.), 771,0 tys. t olejów roślinnych (o 19,3 tys. t więcej), w tym 166,6 tys. t oleju rzepakowego (o 3,4 tys. t więcej), 1125,8 tys. t nasion olejnych (o 258,9 tys. t więcej), w tym 717,7 tys. t rzepaku (o 283,3 tys. t więcej) oraz 98,9 tys. t margaryn (o 1,6 tys. t mniej).

W 2018 r., przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 2,6% w relacji rok do roku, ceny tłuszczów zwierzęcych wzrosły średnio o 12,0%, a tłuszczów roślinnych o 0,6%. W porównywanym roku ceny masła wzrosły o 12,8%, a tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny i smalcu) o 2,7%. Tłuszcze zwierzęce podrożały względem tłuszczów roślinnych, dla których wzrosty cen były dużo mniejsze (z wyjątkiem oliwy z oliwek). Margaryny podrożały w porównywanym roku o 0,8%, oleje roślinne o 0,1%, a oliwa z oliwek o 3,3%. Wzrosty cen wszystkich rodzajów tłuszczów zwierzęcych były większe, a tłuszczów roślinnych (z wyjątkiem oliwy z oliwek) mniejsze niż stopa inflacji dla ogółu towarów i usług konsumpcyjnych, która w 2018 r. wyniosła 1,6%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,72	15,6	66,7
2017 XII	101 060	65 214	9 252	157 023	4,08	9,2	64,4
2018 I	89 974	65 611	7 838	147 747	3,84	8,7	60,9
II	89 268	55 522	8 421	136 369	3,55	9,4	65,5
III	87 752	65 919	8 829	144 842	3,77	10,1	60,6
IV	88 719	61 495	9 779	140 435	3,65	11,0	63,2
V	86 462	60 671	11 227	135 906	3,54	13,0	63,6
VI	79 679	63 665	13 360	129 984	3,38	16,8	61,3
VII	108 346	52 045	10 715	149 677	3,89	9,9	72,4
VIII	103 742	72 407	7 245	168 903	4,39	7,0	61,4
IX	95 623	66 562	8 819	153 366	3,99	9,2	62,3
X	110 130	77 259	12 729	174 659	4,54	11,6	63,1
XI	105 969	72 192	12 723	165 437	4,30	12,0	64,1
XII	105 233	57 636	8 804	154 065	4,01	8,4	68,3
Zmiany w %							
XII 2018 / XI 2018	-0,7	-20,2	-30,8	-6,9	-6,7	x	x
XII 2018 / XII 2017	4,1	-11,6	-4,8	-1,9	-2,0	x	x
I-XII 2017 / I-XII 2016	2,6	18,3	-62,3	34,3	34,3	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,41	12,3	98,1
2017 XII	101 060	10 864	6 096	105 827	2,75	6,0	95,5
2018 I	89 974	12 862	5 381	97 455	2,54	6,0	92,3
II	89 268	10 644	4 904	95 008	2,47	5,5	94,0
III	87 752	12 294	4 913	95 133	2,48	5,6	92,2
IV	88 719	14 438	5 811	97 346	2,53	6,5	91,1
V	86 462	13 307	5 802	93 967	2,44	6,7	92,0
VI	79 679	15 437	8 988	86 127	2,24	11,3	92,5
VII	108 346	7 513	7 894	107 965	2,81	7,3	100,4
VIII	103 742	21 666	4 757	120 651	3,14	4,6	86,0
IX	95 623	19 513	5 083	110 054	2,86	5,3	86,9
X	110 130	15 707	7 369	118 468	3,08	6,7	93,0
XI	105 969	12 547	8 332	110 184	2,87	7,9	96,2
XII	105 233	10 711	6 657	109 287	2,84	6,3	96,3
Zmiany w %							
XII 2018 / XI 2018	-0,7	-14,6	-20,1	-0,8	-1,0	x	x
XII 2018 / XII 2017	4,1	-1,4	9,2	3,3	3,3	x	x
I-XII 2017 / I-XII 2016	25,5	41,9	31,9	24,3	24,3	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans őrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja őruty rzepakowej ^b	Import őrut őrógolem	Eksport őrut őrógolem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2017 I-XII	1 652 999	2 921 930	675 154	3 899 774	40,8	42,4
2017 XII	151 590	248 467	63 057	332 225	44,7	45,6
2018 I	134 961	116 627	59 933	191 655	44,4	70,4
II	133 902	263 728	67 370	330 260	50,3	40,5
III	131 628	346 498	55 932	422 194	42,5	31,2
IV	133 079	214 548	48 088	299 538	36,1	44,4
V	129 693	256 010	50 409	335 294	38,9	38,7
VI	119 519	321 262	49 992	390 788	41,8	30,6
VII	162 519	181 631	60 626	283 524	37,3	57,3
VIII	155 613	260 773	75 318	341 068	48,4	45,6
IX	143 435	149 523	49 972	242 986	34,8	59,0
X	165 195	231 828	49 650	347 373	30,1	47,6
XI	158 954	295 208	41 886	412 276	26,4	38,6
XII	157 850	289 903	52 799	394 954	33,4	40,0
Zmiany w %						
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	-0,7	-1,8	26,1	-4,2	x	x
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	4,1	16,7	-16,3	17,2	x	x
<u>I-XII 2017</u> <u>I-XII 2016</u>	2,6	4,5	-5,6	5,6	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans őruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2017 I-XII	1 652 999	35 778	605 312	1 083 465	36,6	152,6
2017 XII	134 961	117	55 185	79 892	40,9	168,9
2018 I	134 961	2 213	55 185	81 989	40,9	164,6
II	133 902	1 459	62 717	72 644	46,8	184,3
III	131 628	2 186	51 727	82 087	39,3	160,4
IV	133 079	1 489	44 906	89 662	33,7	148,4
V	129 693	1 691	47 746	83 638	36,8	155,1
VI	119 519	1 154	46 994	73 679	39,3	162,2
VII	162 519	1 231	57 440	106 310	35,3	152,9
VIII	155 613	5 683	69 273	92 023	44,5	169,1
IX	143 435	10 204	46 977	106 662	32,8	134,5
X	165 195	2 185	44 636	122 744	27,0	134,6
XI	158 954	1 678	35 147	125 485	22,1	126,7
XII	157 850	1 307	47 330	111 826	30,0	141,2
Zmiany w %						
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	-0,7	-22,1	34,7	-10,9	x	x
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	4,1	-5,7	-19,7	18,9	x	x
<u>I-XII 2017</u> <u>I-XII 2016</u>	25,5	16,7	6,5	37,6	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,95	38,6	109,5
2017 XII	25 625	7 423	10 059	22 989	0,60	39,3	111,5
2018 I	23 076	9 035	11 102	21 009	0,55	48,1	109,8
II	25 648	8 010	11 290	22 368	0,58	44,0	114,7
III	28 455	9 554	13 001	25 008	0,65	45,7	113,8
VI	24 645	7 342	10 799	21 188	0,55	43,8	116,3
V	22 192	8 142	10 985	19 349	0,50	49,5	114,7
VI	25 477	7 101	10 188	22 390	0,58	40,0	113,8
VII	23 540	6 765	10 678	19 627	0,51	45,4	119,9
VIII	26 662	8 443	11 638	23 468	0,61	43,6	113,6
IX	29 086	7 857	13 861	23 083	0,60	47,7	126,0
X	34 360	9 470	17 489	26 341	0,69	50,9	130,4
XI	33 749	9 534	16 278	27 005	0,70	48,2	125,0
XII	23 543	7 609	11 990	19 162	0,50	50,9	122,9
Zmiany w %							
XII 2018 XI 2018	-30,2	-20,2	-26,3	-29,0	-28,6	x	x
XII 2018 XII 2017	-8,1	2,5	19,2	-16,6	-16,7	x	x
I-XII 2017 I-XII 2016	-2,0	-7,8	-6,4	-1,9	-1,9	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2016 I-XII	1616	620	2,61
2017 I-XII	1576	664	2,37
2018 I	1577	670	2,35
II	1554	662	2,35
III	1550	669	2,32
IV	1487	662	2,24
V	1503	672	2,24
VI	1520	686	2,22
VII	1538	693	2,22
VIII	1573	752	2,09
IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
2019 I	1668	833	2,00
Zmiany w %			
I 2019 XII 2018	2,1	0,2	x
I 2019 I 2018	5,8	24,2	x
I-XII 2017 I-XII 2016	-2,5	7,1	x

^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

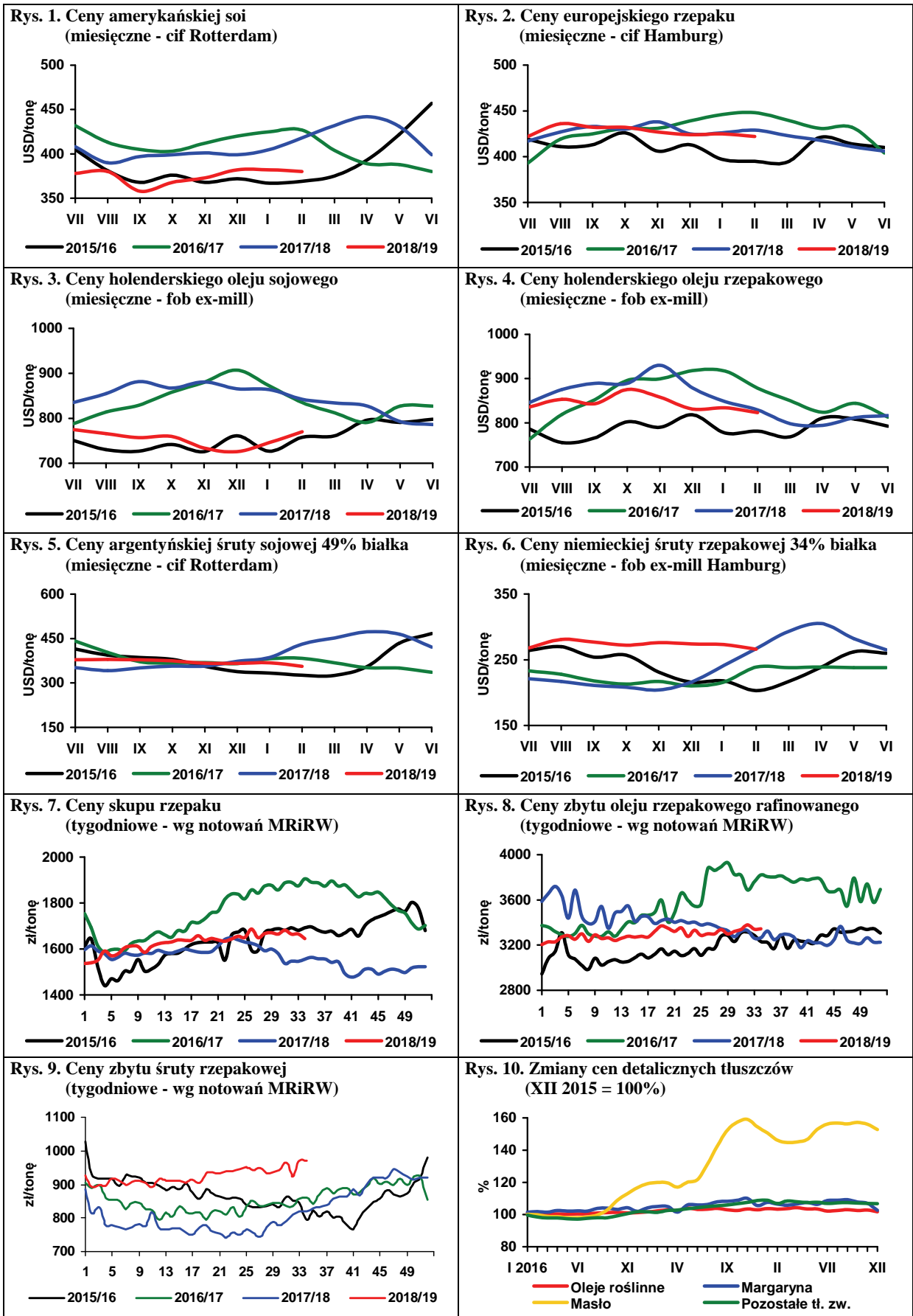
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	9,75	20,65	6,60
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2017 XII	4,65	6,76	24,52	6,23	6,03	9,75	33,75	7,00
2018 I	4,56	6,81	21,32	6,18	6,06	9,50	31,75	7,04
II	4,51	6,82	20,98	6,12	6,06	9,28	29,75	6,80
III	4,60	6,93	22,00	6,08	6,10	9,33	29,55	6,96
IV	4,61	6,99	22,39	6,04	6,13	9,43	29,55	6,92
V	4,52	6,98	24,11	6,05	6,10	9,55	29,95	6,88
VI	4,51	6,96	25,70	6,08	6,11	9,38	32,35	6,88
VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
VIII	4,50	6,97	25,72	6,11	6,04	9,55	33,30	6,88
IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
Zmiany w %								
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	0,0	0,7	-2,4	0,2	-1,0	-4,3	-0,9	0,0
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	-3,0	1,3	-3,5	-0,6	-1,3	-7,9	-3,1	-4,0
<u>I-XII 2017</u> <u>I-XII 2016</u>	2,7	5,4	41,1	7,9	4,5	-0,21	41,2	1,2

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

W krajach Europy północno-zachodniej w końcu lutego br. odnotowano rekordowo wysokie temperatury i wielu rolników rozpoczęło prace polowe związane z przygotowaniem gruntu pod sadzenie, a niektórzy już nawet dokonali wczesnych nasadzeń ziemniaków. Perspektywa wczesnego sezonu powoduje presję zarówno na ceny fizyczne, jak i notowania futures.

W Belgii w 2018 r. zebrano o ok. 17% mniej ziemniaków niż średnio w ostatnich pięciu latach, ale ich zapasy są jeszcze relatywnie wysokie, gdyż plantatorzy wstrzymywali się ze sprzedażą licząc na dalszy wzrost cen. Na początku lutego zapasy oceniano na 1,81 mln t, z czego jednak tylko 20% było przeznaczone na otwarty rynek. Z całości belgijskich zasobów, ok. 50% to odmiana Fontane, a udział Bintje w bieżącym sezonie to tylko 13%, podczas gdy kilka lat temu stanowiły one połowę przechowywanych ziemniaków. Inne magazynowane odmiany to Markies, Innovater, Challenger, Royal i VR808. Obecnie ceny ziemniaków do przetwórstwa rynku belgijskim wynoszą ok. 300 EUR/t, przy czym Fontane kosztuje 300-325 EUR/t, a Challenger i Bintje 275-310 EUR/t.

W Niemczech ceny ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji systematycznie rosną i w końcu lutego ich średni poziom wzrósł do 332-345 EUR/t, tj. o ok. 10% więcej niż przed miesiącem. Natomiast stabilne są ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego, które w tym okresie oscylowały w przedziale 250-330 EUR/t. Słoneczna i ciepła pogoda w całym Niemczech doprowadziła do zmniejszenia popytu konsumpcyjnego, ale rynek nadal znajduje się pod silną presją popytu, związaną z niedoborem ziemniaków. Do tej pory popyt na ziemniaki konsumpcyjne utrzymywał się, pomimo wyższych cen producentów i cen detalicznych. Ale handlowcy w całym kraju w ostatnim okresie sygnalizują zmniejszoną sprzedaż. Ograniczenie popytu nie jest jeszcze wystarczająco znaczące, aby złagodzić napięcie rynkowe, a niedobory są uzupełniane przez import, głównie z Francji. AML informuje, że pierwsze egipskie ziemniaki trafiają już do Europy, w tym na rynek niemiecki, ale większe ich dostawy będą mieć miejsce w drugiej połowie marca.

We Francji utrzymuje się wysoki popyt eksportowy, co stymuluje wysoki poziom cen także na rodzimym rynku, gdyż sprzedawcy zdają sobie sprawę, że będą mogli sprzedać ziemniaki za granicą, jeśli francuscy konsumenci lub przetwórcy krajowi nie będą gotowi do zakupu. We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, w końcu lutego kosztowały od 325 do 425 EUR/t i były nieznacznie (o 2-3%) droższe niż przed miesiącem, ale w odniesieniu do analogicznego okresu 2018 r. był to poziom blisko 3-krotnie wyższy. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Variou) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały podobnie

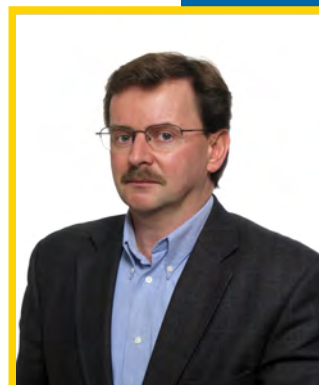
jak przed miesiącem od 600 do 710 EUR/t, podczas gdy w roku poprzednim ich ceny kształtowały się w przedziale 340-430 EUR/t. Ceny ziemniaków do przetwórstwa (odmiany Variou i Fontane) wynosiły 310-320 EUR/t, bulwy odmiany Bintje osiągały cenę 280-300 EUR/t, podczas gdy przed rokiem kosztowały zaledwie 30-45 EUR/t. Ceny ziemniaków jadalnych z przeznaczeniem na eksport, w zależności od odmiany i wielkości opakowania, wynosiły od 280 do 400 EUR/t.

W końcu lutego, pod wpływem wzrostu temperatury oraz informacji płynących z rynku o spadku popytu eksportowego, zwiększyła się presja na korektę cen na polskim rynku. Średnie ceny płacone za ziemniaki w tzw. dużym hurcie w pierwszych dniach marca obniżyły się do 97-120 zł/dt. Wydaje się jednak, że czasu do zakończenia bieżącego sezonu jest na tyle dużo, że ceny mogą wejść w kolejną fazę wzrostową, a maksymalny pułap cenowy dla sezonu przypuszczalnie nie został jeszcze osiągnięty.

Średni poziom cen na rynkach hurtowych ziemniaków w końcu lutego wynosił ok. 1,28 zł/kg, wobec 1,00 zł/g przed czterema tygodniami, podczas gdy w końcu lutego 2018 r. ich średni poziom oscylował ok. 0,55 zł/kg. W końcu lutego, podobnie jak przed miesiącem, najdroższe były ziemniaki w Broniszach i osiągały cenę 1,33-1,75 zł/kg. W Lublinie kosztowały 1,20-1,47 zł/kg, w Łodzi 1,00-1,33 zł/kg, w Poznaniu 1,07-1,33 zł/kg, a we Wrocławiu i w Rzeszowie 1,20-1,40 zł/kg. Najtaniej oferowano ziemniaki na rynku hurtowym w Szczecinie, gdzie osiągały cenę 1,00-1,20 zł/g.

W pierwszej połowie bieżącego sezonu (lipiec-grudzień 2018) import ziemniaków do Polski wyniósł 17,1 tys. t i był o 32,5% mniejszy w porównaniu z analogicznym okresem sezonu 2017/18. Głównym dostawcą ziemniaków na polski rynek były Niemcy, skąd sprowadzono 8,3 tys. t.

Eksport ziemniaków z Polski w okresie lipiec-grudzień 2018 r. wyniósł 18,4 tys. t i był o ok. 5,4% większy w porównaniu z analogicznym okresem sezonu 2017/18. Zdecydowana większość polskich ziemniaków trafiła do konsumentów w krajach UE, gdzie wyeksportowano 17,2 tys. t, wobec 16,7 tys. t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Podobnie jak w imporcie, również w eksporcie głównym kontrahentem były Niemcy, gdzie wysłano 6,0 tys. t. Do Rumunii wywieziono 3,8 tys. t, a do Mołdawii 3,9 tys. t.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018
I	62 500	63 700	75 700	64 600	184	221	1 230	2 630
II	69 800	60 600	59 300		182	274	185	101
III	69 500	76 600	69 300		270	248	267	110
IV	71 800	62 100	69 000		257	143	198	136
V	45 500	28 000	52 400		160	168	117	127
VI	58 800	54 100	52 600		187	233	154	127
VII	48 700	44 000	50 500		100	52	182	183
VIII	138 800	130 100	139 200		2 673	10 030	13 946	10 514
IX	349 800	332 800	346 400		36 562	48 727	48 502	50 926
X	356 000	350 700	411 300		52 406	55 531	52 185	55 371
XI	321 200	326 600	246 100		38 997	51 152	50 369	40 017
XII	178 900	185 200	95 400		3 636	23 291	26 495	8 028
RAZEM	1 771 300	1 714 500	1 667 200	64 600	135 614	190 070	193 830	168 270

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2018 I-XII	2 687	4 835	29 368	133 324	47 112	72 247	12 249	199 248	60 918	13 862
2017 VII	61	-	1 284	7 104	3 054	4 676	1 199	18 726	4 684	1 162
VIII	50	2	514	7 319	3 814	5 951	1 254	19 633	5 229	944
IX	62	220	1 500	11 881	3 345	7 432	1 254	15 004	4 583	1 109
X	127	-	1 907	15 960	3 708	8 004	1 280	14 535	5 445	1 448
XI	37	624	2 344	14 744	3 040	7 623	903	14 438	5 107	1 205
XII	30	247	1 847	13 130	5 781	5 422	898	14 755	2 885	1 095
2018 I	297	682	1 168	13 019	3 744	7 896	1 025	15 425	4 692	1 204
II	283	466	1 626	11 446	3 530	5 757	1 092	13 812	5 085	829
III	306	461	3 810	10 174	3 746	5 849	1 102	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 745	9 012	3 633	6 358	1 019	15 083	5 223	840
V	613	152	2 792	8 423	4 144	6 056	787	17 451	5 537	1004
VI	152	1 156	557	8 953	3 519	6 062	961	19 793	5 519	995
VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	-	1 405	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	11	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 568	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 104	5 124	1 679
XI	28	2	4 141	15 404	4 046	5 299	1 140	14 844	4 803	1 785
XII	42	397	4 851	11 995	3 886	4 651	1 083	13 886	3 352	1 478

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2018 I-XII	37 084	19 487	90 776	16 123	116 651	175 170	100 441	104 733	16 170	9 275
2017 VII	332	0	5 392	1 639	11 947	18 500	7 242	6 061	1 246	2 304
VIII	11	0	682	1 597	12 364	17 482	7 198	9 501	1 070	1 980
IX	19	0	1 590	1 473	10 876	16 083	7 067	9 585	1 383	1 849
X	69	0	2 082	1 307	11 822	14 630	7 914	5 023	1 506	2 106
XI	45	346	6 589	951	11 487	14 124	7 044	6 039	1 616	1 906
XII	77	733	4 156	1 106	9 389	12 833	6 721	6 703	1 686	295
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 594	12 692	7 997	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 107	1 427	9 578	14 146	7 835	7 579	1 630	1 778
III	2 988	2 727	10 644	1 579	9 793	14 668	8 778	8 280	1 483	1 607
IV	9 873	11 916	13 778	1 330	7 425	13 155	7 452	8 318	1 742	1 232
V	21 389	2 254	23 775	1 092	12 153	14 159	8 107	8 319	1 172	265
VI	1 111	0	15 052	1 400	9 555	16 947	8 350	12 163	1 502	141
VII	103	4	7 351	1 602	10 907	17 375	10 313	8 317	1 445	288
VIII	13	-	315	1 234	10 066	15 919	8 096	10 129	1 335	464
IX	29	-	1 796	1 453	8 233	12 359	8 181	9 298	1 256	578
X	53	-	903	1 719	10 346	15 967	8 385	8 689	686	579
XI	69	319	1 823	957	9 271	13 047	8 406	8 613	1 052	474
XII	163	1 057	3 131	817	9 712	14 735	8 541	6 729	927	285

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	XII	X	XI	XII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2017	2018	2018	2018	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	30,1	31,8	35,9	52,7	175,1	146,8
	targowiskowa	86,1	105,1	108,9	116,8	135,7	107,3
	detaliczna (zł/kg)	1,13	1,38	1,43	1,59	140,7	111,2
	importowa	98,1	183,8	172,6	169,3	172,3	98,1
	eksportowa	65,8	98,3	104,0	110,8	168,4	106,6
Relacje cen	skup / targowisko	0,35	0,30	0,33	0,45	129,1	136,9
	targowisko / detal	0,76	0,76	0,76	0,73	96,4	96,5
	skup / detal	0,27	0,23	0,25	0,33	124,4	132,0
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,58	3,06	3,18	3,28	127,1	103,1
	detaliczna (zł/kg)	5,01	4,97	5,03	5,31	106,0	105,6
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,30	8,36	8,32	8,40	101,2	101,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	34,90	35,00	34,80	100,6	99,4
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,22	10,48	10,58	10,72	104,9	101,3

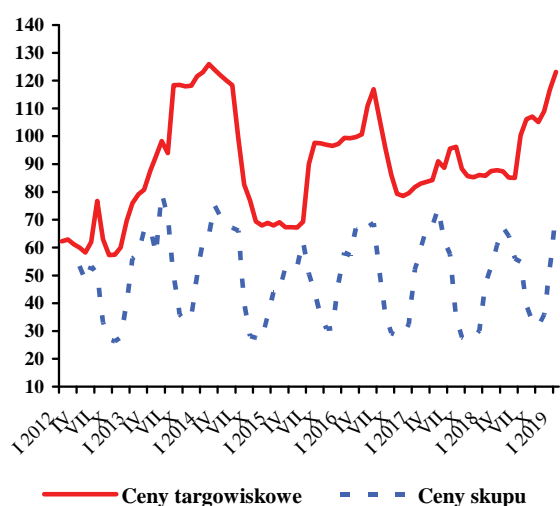
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

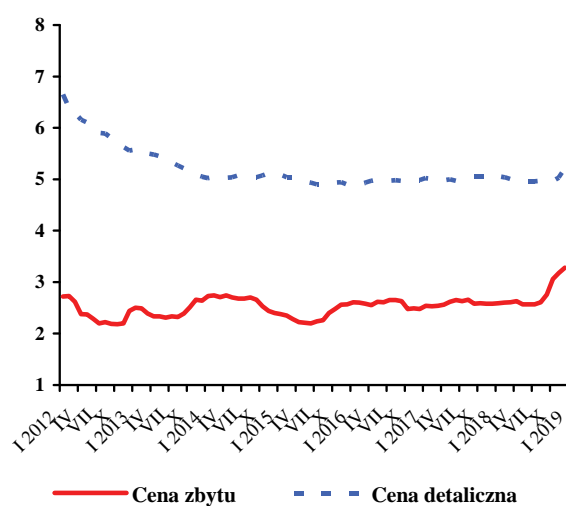
Wyszczególnienie	2018			2019	wsk. zmian cen		
	styczeń	listopad	grudzień	styczeń	roczny	Miesięczny	
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%	
1	Dolnośląskie	98,2	124,0	127,7	128,2	130,6	100,4
2	Kujawsko-pomorskie	87,0	111,9	119,4	126,6	145,3	106,0
3	Lubelskie	80,6	97,0	103,0	107,9	133,8	104,7
4	Lubuskie	98,6	147,4	161,5	168,2	170,5	104,1
5	Łódzkie	75,7	96,4	108,9	114,3	150,9	105,0
6	Małopolskie	77,8	102,4	107,5	118,0	151,6	109,8
7	Mazowieckie	77,0	106,7	112,4	119,1	154,6	106,0
8	Opolskie	106,8	121,1	136,8	145,2	136,0	106,2
9	Podkarpackie	86,9	99,1	111,5	117,8	135,5	105,6
10	Podlaskie	81,7	113,6	121,5	134,6	164,6	110,7
11	Pomorskie	94,8	127,9	132,6	134,3	141,7	101,3
12	Śląskie	90,7	103,2	117,6	124,8	137,6	106,1
13	Świętokrzyskie	70,1	80,9	88,4	91,5	130,5	103,5
14	Warmińsko-mazurskie	94,4	123,6	130,9	132,4	140,3	101,1
15	Wielkopolskie	91,5	115,0	119,9	126,8	138,6	105,8
16	Zachodniopomorskie	106,8	124,0	137,8	143,2	134,1	103,9
maksimum		106,8	147,4	161,5	168,2	X	
minimum		70,1	80,9	88,4	91,5		
różnica w %		52,4	82,3	82,7	83,9		

Źródło: Dane GUS.

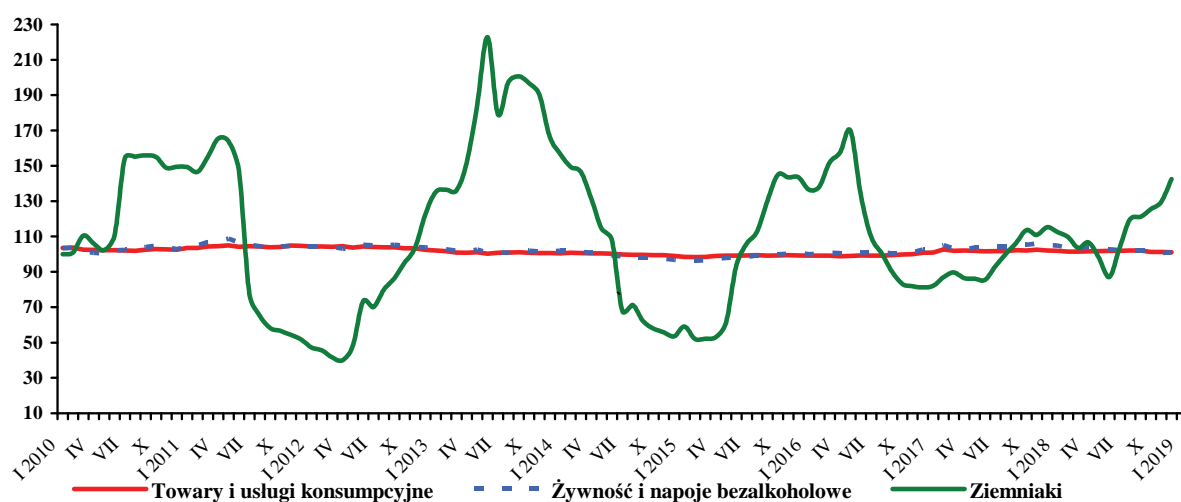
Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/dt)

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

Źródło: Dane GUS.

W lutym 2019 r., w porównaniu ze styczniem 2019 r., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny kapusty białej (o 49%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych i pietruszki (po 9%), buraków ćwikłowych (o 7%), cebuli na targowiskach (o 5%) i marchwi (o 2%). Obniżyły się jedynie ceny skupu pieczarek (o 3%). W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 8%) i buraków ćwikłowych (o 3%), a w firmach skupujących warzywa na eksport wzrosły ceny kapusty białej (o 51%), marchwi i cebuli (po 4%), kapusty pekińskiej i selerów (po 3%) oraz kapusty czerwonej (o 2%). Stabilne były ceny selerów. W lutym 2019 r. porównaniu ze styczniem br. w handlu hurtowym wzrosły ceny kapusty białej (o 38%), cebuli (o 11%), buraków ćwikłowych (o 7%) i marchwi (o 5%).

W lutym 2019 r., w porównaniu z lutym 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 497%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 208%), pietruszki (o 187%), marchwi (o 95%), cebuli na targowiskach (o 60%), buraków ćwikłowych (o 21%) i pieczarek (o 8%). W zakładach przetwórczych i chłodniach w lutym 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., wzrosły ceny cebuli obieranej (o 185%) i buraków ćwikłowych (o 37%).

W grudniu 2018 r., w porównaniu z listopadem 2018 r., wzrosły ceny detaliczne: kalafiorów (o 38%), papryki (o 37%), pomidorów (o 24%), cebuli (o 7%), pieczarek (o 6%), kapusty białej (o 5%), marchwi (o 3%) i selerów (o 1%). Obniżyły się ceny detaliczne buraków ćwikłowych i porów (po 2%). W relacji do cen detalicznych z grudnia 2017 r. wzrosły ceny cebuli (o 47%), kapusty białej (o 44%), marchwi (o 43%), porów (o 19%), papryki (o 11%), selerów (o 9%), kalafiorów (o 6%), pieczarek (o 5%), buraków ćwikłowych (o 3%) i pomidorów (o 1%).

W grudniu 2018 r., w porównaniu z grudniem 2017 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja warzyw mrożonych (o 49%), marynat (o 28%), produkcja soku pomidorowego (o 13%) i konserw warzywnych (o 10%).

Eksport warzyw świeżych w grudniu 2018 r. wyniósł 31,2 tys. t, a jego wartość 19,8 mln EUR. W porównaniu z grudniem 2017 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych wzrósł o 14%, a jego wartość zwiększyła się o 38%. Do wzrostu wolumenu eksportu przyczyniło się zwiększenie sprzedaży cebuli (o 35%), kapusty (o 23%),

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

pomidorów (o 22%) i ogórków (o 4%). W tym samym czasie wyeksportowano 49,7 tys. t przetworów warzywnych o wartości 44,0 mln EUR. W porówniu z grudniem 2017 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 8%, a jego wartość zwiększyła się o 5%. Wolumen eksportu suszy obniżył się o 35%, kapusty kwaszonej o 9% oraz mrożonek i marynat po 7%.

W grudniu 2018 r. zaimportowano 67,1 tys. t warzyw świeżych tj. o 7% więcej niż w grudniu 2017 r. Wartość ich importu wyniosła 68,9 mln EUR, tj. o 2% więcej niż w grudniu 2017 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu marchwi (o 26%), cebuli (o 21%), papryki (o 10%), pomidorów (o 6%) i ogórków (o 2%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 25,9 tys. t, tj. o 7% więcej niż w grudniu 2017 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 68,9 mln EUR i wzrosła w porównaniu z grudniem 2017 r. o 2%. Wzrósł przywóz konserw (o 22%) w tym kukurydzy konserwowej (o 9%), mrożonek (o 15%), marynat (o 10%) i koncentratu pomidorowego (o 6%).

W grudniu 2018 r. ujemne saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 30,4 mln EUR wobec ujemnego (32,6 mln EUR) w grudniu 2017 r. W okresie całego 2018 r. saldo handlu warzywami i ich przetworami było ujemne i wyniosło 38,2 mln EUR. W porównaniu z 2017 r. (-95,6 mln EUR) deficyt w handlu zagranicznym obniżył się o 57,4 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2018 II	0,66	1,61	0,31	0,77	0,67	-	-	2,37	-	-	4,93
III	0,68	1,61	0,32	0,98	0,71	-	-	3,29	-	-	4,73
IV	0,71	1,62	0,31	1,37	0,78	-	-	4,92	6,72	-	4,85
V	0,83	1,65	0,54	2,07	0,91	-	-	5,95	4,01	-	4,81
VI	1,04	2,03	1,11	2,65	1,18	-	-	6,68	2,56	-	4,89
VII	1,18	2,41	1,46 ^c	2,30	0,89	2,13	1,33	9,43	2,36	1,93	4,94
VIII	1,22	2,28	1,94 ^c	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
IX	1,13	2,07	0,88	1,25	0,72	2,04	-	5,00	2,98	2,69	5,21
X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
II	2,03	2,58	1,85	1,50	0,81	-	-	6,81	-	-	5,34
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2019</u> I 2019	109	105	149	102	107	x	x	109	x	x	97
<u>II 2019</u> II 2018	308	160	597	195	121	x	x	287	x	x	108

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2018 II	0,93	0,35	0,27	0,27	-	-	-	-	-	-	-
III	0,95	0,37	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,90	0,39	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
V	0,85	0,30	0,26	0,26	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,82	-	-	-	1,12	-	1,99	1,60	2,00	-	-
VII	-	-	-	-	1,10	0,80	1,97	-	2,25	-	-
VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
IX	1,42	0,38	0,30	0,29	-	0,80	1,96	1,22	-	0,59	0,38
X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,45	0,30	0,35	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,38	0,27	0,29	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
II	2,65	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2019</u> I 2019	108	x	x	103	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2019</u> II 2018	285	x	x	137	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2018 I	-	-	0,99	0,34	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
II	-	-	1,01	0,33	0,60	-	0,55	1,30	1,10	0,52	-	0,46	0,40
III	-	-	1,03	0,30	0,60	-	0,59	-	1,15	0,54	-	0,50	0,40
IV	4,83	-	1,18	0,31	0,60	-	1,20	-	1,29	0,57	-	0,63	0,40
V	3,49	-	1,85	0,32	0,57	-	1,35	-	1,33	0,56	-	0,65	-
VI	2,00	1,25	1,89	1,00	0,53	-	1,65	-	1,33	0,57	-	0,71	-
VII	1,99	1,31	2,04	0,78	-	4,00	1,55	-	-	0,62	-	0,70	-
VIII	1,25	1,27	1,68	0,70	-	3,00	1,30	-	1,35	0,82	-	0,68	-
IX	3,10	1,47	1,83	0,81	0,90	2,37	1,00	-	1,50	0,92	-	0,56	-
X	3,68	-	1,12	0,69	0,90	-	1,12	-	1,50	1,01	-	0,53	-
XI	3,93	-	0,75	0,93	0,90	-	1,13	-	1,50	1,15	-	0,53	-
XII	5,55	-	0,83	0,99	0,90	-	1,21	-	1,53	1,31	-	0,56	0,68
2018 I-XII	3,31	1,33	1,35	0,63	0,71	3,12	1,10	1,25	1,33	0,76		0,58	0,46
2019 I	-	-	1,00	1,04	1,03	-	1,25	-	1,53	1,58	-	0,55	0,70
II	-	-	1,03	1,57	1,05	-	1,30	-	1,58	1,65	-	0,55	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>II 2019</u> I 2019	x	x	103	151	102	x	104	x	103	104	x	100	x
<u>II 2019</u> II 2018	x	x	102	476	175	x	236	x	144	317	x	120	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty	
2017 XII		3 224	58 565	25 940	2 883
2017 I-XII		42 024	704 765	307 923	51 925
2018 I		2 495	46 480	25 279	2 584
II		3 733	45 005	21 157	2 657
III		4 308	42 923	24 432	2 111
IV		3 384	33 247	22 134	2 604
V		3 646	33 416	22 837	1 756
VI		2 973	35 129	29 462	2 080
VII		3 658	47 775	30 906	7 309
VIII		4 852	63 809	36 739	7 017
IX		4 708	69 522	38 652	4 035
X		3 839	79 464	34 628	2 603
XI		4 305	63 221	35 443	2 576
XII		2 790	29 898	23 272	2 070
2018 I-XII		44 691	589 889	344 941	39 402
Wskaźnik zmian w %					
<u>XII 2018</u> XII 2017		87	51	90	72

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018												XII 2018 XII 2017 (%)
	XI	XII	I-XII	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII										
Warzywa ogółem	29181	27425	491610	34640	43812	26449	37675	49128	45387	52388	51673	46099	38107	31166	488400	114									
Cebula	10389	9539	132593	16160	16868	11102	13124	11969	8852	10197	14203	14649	13246	12857	155626	135									
Kapusta	3443	3368	52053	3380	4887	3154	2770	2015	1607	2582	2912	3860	3671	4133	38232	123									
Marchew	2711	2823	33050	1902	2676	1498	1591	958	2075	2057	1550	1439	1270	1535	21953	54									
Ogórki	375	779	15556	447	733	542	1315	2744	4184	3461	1525	857	529	809	17648	104									
Pomidory	2702	424	92278	739	1733	1587	10196	17702	14347	16383	12035	8666	3511	517	88264	122									
Kalafiory	1849	234	24281	386	414	372	285	4642	3401	2409	2612	2324	2320	101	19686	43									
Przetwory ogółem	66564	53921	712445	64636	67728	60463	56066	56402	53584	55196	58329	69605	65284	49682	722637	92									
Susze	3449	2676	36093	2164	2576	1836	2037	2160	2228	2073	2216	2063	2502	1742	26233	65									
Marynaty	5346	4591	51629	3731	5297	4170	4167	3999	3986	4560	3950	5691	5562	4247	53272	93									
Konserwy	5618	5239	63532	5302	6850	5173	4465	4659	3740	4689	5634	6140	6578	5707	64436	109									
-kapusta kwasz.	1091	1138	12491	763	1148	810	753	773	586	604	782	1030	1178	1039	10586	91									
Mrożonki	43966	33352	454435	43736	43854	40906	35661	35623	34736	36382	39107	47670	42699	30886	476832	93									
Pieczarki																									
i ich przetwory	29228	27875	316271	27867	31034	28064	27663	25023	25203	24459	24804	28014	28495	24860	323680	89									
Warzywa ogółem	13977	14341	259109	14496	18191	13405	24596	28645	27548	31252	39080	30084	22522	19821	283575	138									
Cebula	4030	4688	45767	5905	5469	3760	5024	4446	3996	4749	6629	7782	8690	8928	70009	190									
Kapusta	695	683	12565	661	882	676	1133	780	508	903	1034	1240	1265	1490	11248	218									
Marchew	694	797	8165	552	961	618	838	546	835	736	569	540	491	848	8490	106									
Ogórki	434	1000	12567	730	905	664	1376	1714	2426	2152	1308	1118	775	895	14702	90									
Pomidory	2519	458	70970	624	1360	1672	8251	10632	9251	9091	13110	8609	3297	760	67236	166									
Kalafiory	1188	277	15781	265	332	288	243	2938	2358	1720	2320	1798	1512	112	14206	41									
Przetwory ogółem	48407	41789	521200	49809	53960	46589	46550	46594	42600	44765	45689	56127	54848	44030	580284	105									
Susze	6050	4440	64129	5082	5857	4403	4847	4981	4904	4971	4877	5081	5851	4542	61259	102									
Marynaty	5048	4334	46550	3701	5111	3777	3759	3609	3648	4122	3688	5276	5264	4115	49937	95									
Konserwy	6044	5580	65136	6497	7213	5790	5185	5278	4539	5225	5875	6819	6592	6275	71138	112									
-kapusta kwasz.	844	868	7159	558	785	528	506	554	410	405	550	763	884	767	7442	88									
Mrożonki	23291	19422	240140	24460	25628	23539	21797	21693	19983	22356	23623	30440	28777	21682	289252	112									
Pieczarki																									
i ich przetwory	40983	39037	450234	38952	43780	40110	40774	35348	36414	35719	37024	41151	42790	38889	470587	100									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017												2018												XII 2018	XII 2017
	XI	XII	I-XII	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	XII 2018 XII 2017 (%)										
Warzywa ogółem	44218	57604	556854	66768	84804	82765	54315	39380	24605	11 534	12995	29962	50515	67072	595682	107										
Cebula	974	2982	50761	2409	4486	3120	4655	6723	6604	1 511	3960	6463	8865	9862	61536	121										
Kapusta	57	16	14261	522	1635	8596	1869	240	111	6	161	10	409	483	14191	100										
Marchew	709	1415	37207	4903	6526	7735	7973	10055	2964	142	289	308	1330	2781	46999	126										
Ogórki	8586	9128	58866	7199	7822	4658	1130	744	1879	2 025	1884	5158	8458	8157	59841	102										
Pomidory	10298	18881	144689	20227	24001	17414	13840	8086	5381	3 863	2894	5344	9662	18506	153329	106										
Papryka	6336	6516	62125	6858	10175	10271	7694	5486	3310	693	581	3420	5812	6656	68371	110										
Czosnek	600	514	9983	603	1048	1937	571	589	858	573	663	685	612	828	9330	93										
Przetwory ogółem	22749	21938	276471	27318	25748	26305	25601	22992	19372	22 452	22689	26397	27621	25930	295412	107										
Mrożonki	4433	3646	50742	4878	4466	6356	4394	4636	4008	4 745	5506	5532	4513	4464	58421	115										
Susze	1480	1320	20148	1244	1105	1382	1207	1097	808	1 336	963	1215	1612	1166	14427	72										
Marynaty	1750	1751	18385	1683	2102	1982	1888	1499	1139	1 389	1398	1660	2250	1481	20231	110										
Konserwy	5013	4146	46600	5032	5502	4051	4103	3768	3466	4 124	4381	5728	6615	7123	56972	122										
-kukurydza konserw.	1953	1394	16364	1946	1640	959	1051	1239	911	1 260	1995	1430	2136	2525	17866	109										
Koncentrat pomid.	5381	6639	82809	9537	7183	7053	9122	6611	6331	7 106	5598	7379	7862	6700	87686	106										
Warzywa ogółem	47927	68053	599250	70661	90654	78937	57971	34540	17654	10 999	13704	31931	52786	68898	610401	102										
Cebula	503	623	11782	806	1792	1009	962	1218	1213	613	1427	1740	2485	2593	16525	140										
Kapusta	10	13	6152	213	683	3743	766	71	29	5	45	9	76	78	5784	94										
Marchew	416	605	11268	1636	2710	3320	4445	5358	1391	206	339	331	629	1174	22340	198										
Ogórki	7538	9735	59521	9478	8653	4432	1259	551	1082	1 037	1092	4566	9518	8039	61313	103										
Pomidory	13973	26642	195549	25020	32375	24549	18522	8276	4064	3 482	4759	9654	14162	24806	202409	104										
Papryka	7412	9363	101544	10286	14621	12487	12756	10083	5043	833	917	4250	7465	9423	99517	98										
Czosnek	1130	609	16824	988	1502	1929	829	708	962	896	889	812	905	1098	12177	72										
Przetwory ogółem	22658	20601	276644	26193	25984	25524	26285	22721	20941	21 922	22122	26127	26960	25323	291739	105										
Mrożonki	3304	2722	38438	3629	3554	4532	3540	3424	3018	2 943	3814	4116	3272	3216	42594	111										
Susze	3478	2425	46617	3465	3106	3519	3053	2521	2246	3 063	2309	2809	3420	2663	35194	75										
Marynaty	1864	1900	20920	1892	2343	2156	2312	2050	1726	1 358	1625	1930	2381	1723	23409	112										
Konserwy	6020	5192	58538	6257	7476	5529	5305	5198	5825	5 880	5734	7243	8069	8945	75450	129										
-kukurydza konserw.	1981	1319	16166	1997	1683	1000	964	1185	905	1 209	1979	1408	2107	2457	17725	110										
Koncentrat pomid.	3925	4759	63810	7024	5004	5027	6451	4845	4688	4 977	4108	5340	5784	4844	63538	100										

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiorzy	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2017 XII	0,49	0,20	0,28	1,28	1,08	1,18	1,40	0,85	0,76	0,47
2017 I-XII	0,36	0,25	0,25	1,09	0,86	0,73	1,43	0,81	0,65	0,45
2018 I	0,37	0,21	0,28	1,27	0,68	0,76	1,41	0,90	0,66	0,51
II	0,37	0,20	0,29	1,63	0,85	0,69	1,40	0,87	0,73	0,53
III	0,32	0,18	0,36	1,23	0,78	0,80	1,41	0,83	0,68	0,56
IV	0,34	0,21	0,41	1,22	1,05	0,77	1,43	0,81	0,65	0,55
V	0,38	0,41	0,53	1,05	0,81	0,85	1,47	0,84	0,67	0,57
VI	0,37	0,39	0,57	0,62	0,60	0,63	1,41	0,85	0,72	0,54
VII	0,45	0,32	0,40	0,58	0,64	0,69	1,44	0,84	0,70	0,55
VIII	0,47	0,35	0,36	0,62	0,55	0,71	1,46	0,85	0,67	0,53
IX	0,47	0,36	0,37	0,86	1,09	0,89	1,49	0,87	0,70	0,53
X	0,53	0,32	0,38	1,30	0,99	0,77	1,47	0,86	0,74	0,53
XI	0,66	0,34	0,39	1,46	0,94	0,65	1,50	0,86	0,75	0,56
XII	0,69	0,36	0,55	1,11	1,47	1,11	1,56	0,89	0,74	0,55
2018 I-XII	0,45	0,30	0,41	1,08	0,87	0,78	1,46	0,86	0,70	0,54
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2018</u> XI 2018	106	105	143	76	156	170	104	103	98	99
<u>XII 2018</u> XII 2017	141	178	196	86	136	94	112	104	97	118

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiorzy gruntowe ^a	
2017 IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06	
X	0,94	0,54	0,86	0,85	-	1,92	4,60	3,46	2,97	
XI	0,97	0,49	0,87	0,87	-	-	7,25	4,72	2,86	
XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-	
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88	
2018 I	0,90	0,45	1,09	0,94	-	-	-	-	-	
II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-	
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-	
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-	
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-	
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-	
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31	
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98	
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18	
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77	
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78	
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-	
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40	
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-	
II	2,37	2,23	1,83	1,16	-	-	-	-	-	
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2019</u> I 2019	111	138	105	107	x	x	x	x	x	
<u>II 2019</u> II 2018	263	455	169	122	x	x	x	x	x	

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczap	Sok pomidorowy ^a
2017 I-XII	3,41	9,27	3,25	3,16	3,40	4,78	1,91
2018 I	3,40	9,07	3,05	3,17	3,40	4,92	2,11
II	3,29	9,09	3,11	3,18	3,56	5,02	2,11
III	3,32	9,23	3,10	3,19	3,61	5,04	2,08
IV	3,32	9,26	3,11	3,20	3,64	5,07	2,05
V	3,37	9,15	3,07	3,09	3,55	5,05	2,03
VI	3,39	9,18	3,00	3,05	3,57	5,08	2,08
VII	3,34	9,21	3,01	3,08	3,62	5,06	2,12
VIII	3,43	9,22	3,01	3,13	3,69	5,09	2,09
IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
Wskaźnik zmian w %							
<u>XII 2018</u> XI 2018	102	99	98	99	98	102	96
<u>XII 2018</u> XII 2017	105	102	100	96	107	107	105

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły ^a	Pieczarki
2017 VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
IX	2,11	1,66	1,99	1,87	4,35	6,15	5,71	4,09	3,84	3,92	7,56
X	1,99	1,53	1,94	1,77	4,11	5,67	6,41	5,65	-	4,36	7,54
XI	2,04	1,43	1,96	1,79	4,05	5,55	7,92	6,40	-	4,22	7,61
XII	2,01	1,47	1,94	1,75	4,00	5,51	9,01	8,14	-	5,80	7,75
2017 I-XII	2,02	1,53	1,90	1,87	4,25	6,49	10,21	6,86	4,94	5,47	7,62
2018 I	2,02	1,42	2,07	1,78	3,98	5,97	10,26	9,05	-	6,71	7,75
II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
Wskaźnik zmian w %											
<u>XII 2018</u> XI 2018	107	105	103	98	101	98	137	124	x	138	106
<u>XII 2018</u> XII 2017	147	144	143	103	109	119	111	101	x	106	105

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

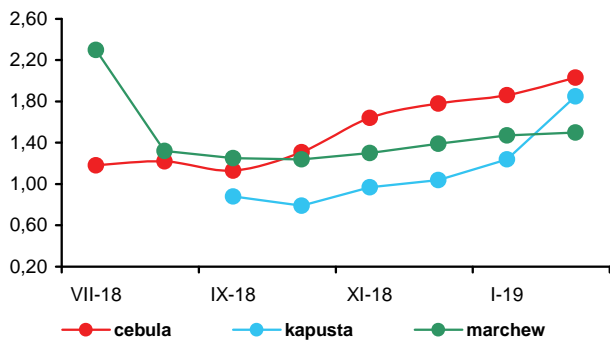
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczap	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2017 VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
IX	6,13	15,45	8,44	9,76	8,58	10,60	3,67	6,25	8,89	3,93
X	6,19	15,50	8,42	9,68	8,60	10,60	3,72	6,23	8,91	4,00
XI	6,21	15,45	8,46	9,68	8,66	10,98	3,67	6,25	8,80	3,96
XII	6,13	15,25	8,54	9,80	8,62	10,60	3,67	6,13	8,46	4,06
2017 I-XII	6,09	15,40	8,41	9,68	8,53	10,63	3,71	6,25	8,83	4,01
2018 I	6,29	15,45	8,52	9,90	8,78	10,60	3,73	6,30	8,71	4,05
II	6,19	15,50	8,56	9,82	8,78	10,70	3,73	6,30	8,69	4,12
III	6,24	15,35	8,44	9,88	8,78	10,70	3,74	6,23	8,63	4,03
IV	6,31	15,30	8,62	9,88	8,76	10,65	3,72	6,28	8,69	4,01
V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2018</u> XI 2018	100	99	100	90	100	100	99	98	96	100
<u>XII 2018</u> XII 2017	99	100	104	102	105	102	102	102	100	98

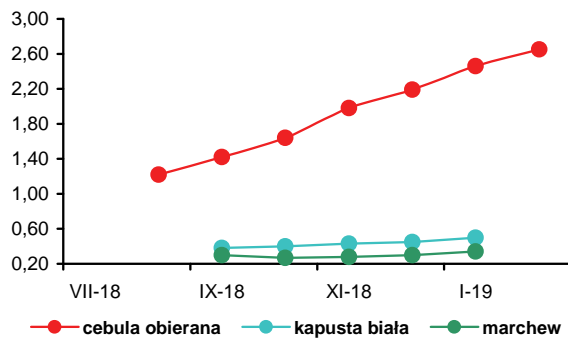
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg; do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

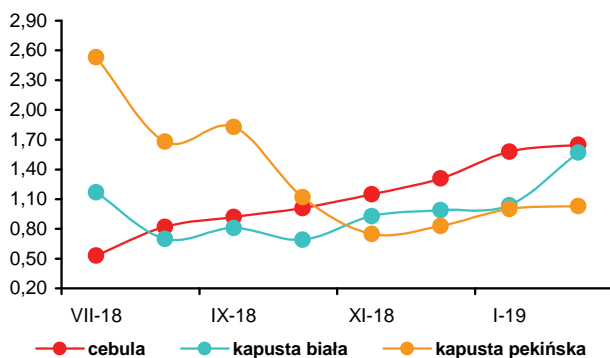
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

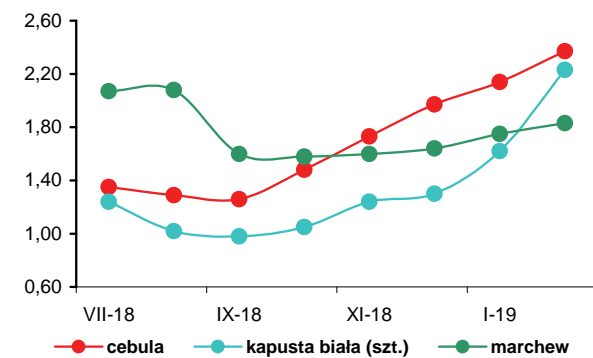
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

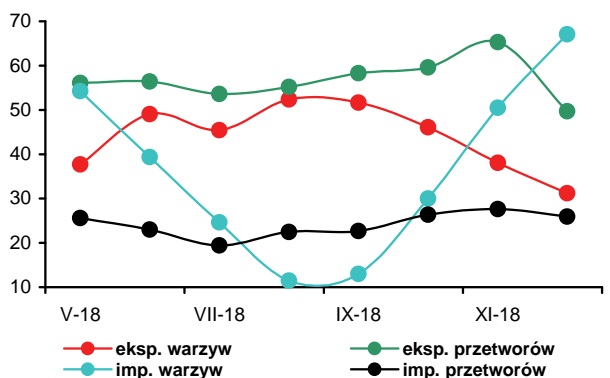
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

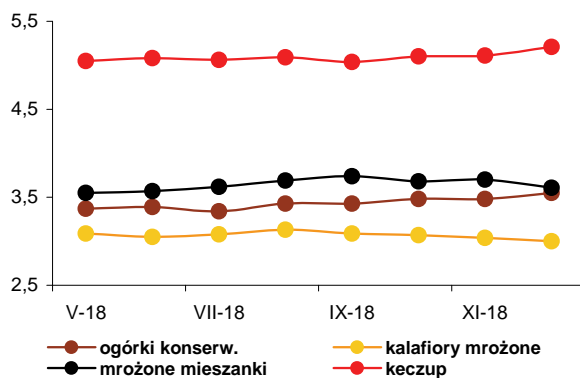
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

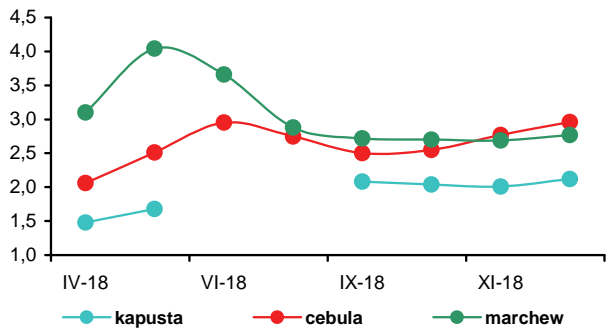
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

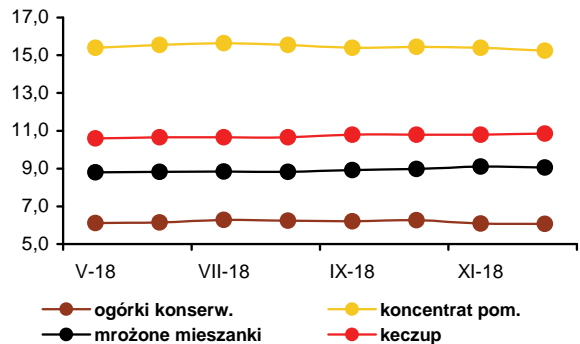
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny oferowane za jabłka w lutym 2019 r., w porównaniu z lutym 2018 r., na rynkach hurtowych były średnio niższe o 56%, a w spółdzielniach ogrodniczych i w firmach eksportujących o 59%. Do tak dużego spadku cen przyczyniły się duże zapasy jabłek w Polsce, które wg WAPA¹ na dzień 1 lutego 2019 r. wyniosły 1 215 tys. t, wobec 660 tys. t w 2018 r. (większe o 84,1%). Gruszki w spółdzielniach ogrodniczych potaniały o 40%, a w hurcie o 17%. Na rynku

hurtowym obniżyły się też ceny winogron (o 23%), mandarynek i bananów (po 21%) oraz cytryn (o 7%). Droższe były jedynie pomarańcze (o 10%). Zakłady przetwórcze, z powodu wysokiej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,36 zł/kg (mniej o 52% niż w lutym poprzedniego roku). W lutym 2019 r., w porównaniu ze styczniem 2019 r., przeciętne ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące zwiększyły się o 6%, na rynkach hurtowych o 5%, a w skupie prowadzonym przez spółdzielnie ogrodnicze obniżyły się o 1%. W zakładach przetwórczych ceny skupu oferowane za jabłka do tłoczenia, w porównywanych miesiącach wzrosły o 9%. Gruszki podrożały w skupie prowadzonym w spółdzielniach ogrodniczych o 7%, w hurcie o 4%, a w skupie realizowanym przez firmy eksportujące nie zmieniły się. Na rynku hurtowym wzrosły ceny bananów (o 7%) i mandarynek (o 2%). Potaniały natomiast winogrona (o 4%), cytryny (o 3%) oraz pomarańcze (o 1%).

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w 2018 r., w relacji do 2017 r., nieznacznie się obniżyły (średnio o 0,1%), przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,6%. Potaniały owoce pestkowe (o 3,1%), owoce jagodowe (o 2,9%), owoce cytrusowe (2,3%) i przetwory owocowe (o 1,0%). Wyższe były natomiast przeciętne ceny jabłek (o 8,0%), owoców mrożonych (o 5,4%), owoców suszonych i orzechów (o 1,8%) oraz bananów (o 0,5%).

W średnich i dużych firmach w grudniu 2018 r., w porównaniu do grudnia 2017 r., produkcja soków zagęszczonych wzrosła dziesięciokrotnie, a pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się o 3%. Zmniejszyła

się produkcja soków pitnych tłoczonych z jabłek (o 4%), a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 3%), a zwiększyła się wyciskanych z owoców cytrusowych (o 1%). Wzrosła produkcja owoców mrożonych (o 37%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 15%). Zmniejszyła się jedynie produkcja dżemów (o 14%). W 2018 r. produkcja soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do 2017 r. o 5% do 802,2 tys. t. Większa była produkcja soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 19%), a także pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 4%), a obniżyła się jedynie produkcja soków tłoczonych z jabłek (o 2%). Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 146%, owoców mrożonych po 11%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 9%, a dżemów o 8%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w grudniu 2018 r. wobec grudnia 2017 r. był większy o 21%, a przetworów owocowych o 10%. Eksport owoców świeżych zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży jabłek (o 24%), a przetworów w wyniku wzrostu sprzedaży zagęszczonego soku jabłkowego (o 55%). Wartość eksportu owoców świeżych, z powodu ich bardzo niskich cen, obniżyła się o 3% do 47,6 mln EUR, a przetworów w wyniku niskich cen surowca o 11,0% do 85,5 mln EUR.

Import owoców świeżych nie zmienił się i wyniósł w grudniu 2018 r. podobnie jak przed rokiem 164,9 tys. t. Zmniejszyły się głównie zakupy owoców cytrusowych (o 7%), a zwiększyły bananów (o 28%). Przywóz przetworów obniżył się o 20% (do 32,5 tys. t), w wyniku mniejszego importu zagęszczonych soków (o 37%). W grudniu 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 63,1 mln EUR, wobec ujemnego 69,1 mln EUR w grudniu poprzedniego roku. W 2018 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 327,6 mln EUR, wobec ujemnego 393,9 mln EUR w poprzednim roku. Wartość eksportu zwiększyła się o 4% i wyniosła 1 941,9 mln EUR, a importu nie zmieniła się i pozostała na poziomie 2 269,5 mln EUR.

1. The World Apple and Pear Association

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2017 I-XII	1,54	3,39	9,61	5,36	3,57	3,45	3,80
2018 I	1,73	3,15	-	-	-	-	-
II	1,84	3,18	-	-	-	-	-
III	1,92	3,29	-	-	-	-	-
IV	2,13	3,33	-	-	-	-	-
V	2,20	3,32	6,00	-	-	-	-
VI	2,06	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	1,78					
II	0,75	1,91					
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>II 2019</u> I 2019	99	107	x	x	x	x	x
<u>II 2019</u> II 2018	41	60	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tloczenia	Śliwki do mrożenia
2017 I-XII	0,58	5,40	3,74	3,49	1,00	4,40	0,74	5,60	2,35	2,40
2018 I	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,75	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,81	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16									
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>II 2019</u> I 2019	109	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>II 2019</u> II 2018	48	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala must (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2017 I-XII	1,39	1,73	1,69	1,30	1,31	1,37	1,38	2,58	2,53	5,15	x	3,46
2018 I	1,57	1,83	1,86	1,37	1,62	1,64	1,67	2,60	-	-	-	-
II	1,69	2,07	1,97	1,63	1,75	1,79	1,87	-	-	-	-	-
III ^a	1,79	2,07	1,98	1,70	1,80	1,82	1,96	-	-	-	-	-
IV ^a	1,95	2,07	2,06	1,86	1,93	1,96	2,01	-	-	-	-	-
V ^a	1,91	2,15	2,12	1,67	1,89	1,92	2,05	-	-	5,00	-	-
VI ^a	1,83	2,24	2,14	1,44	1,83	1,87	2,04	-	-	5,67	4,00	-
VII	1,46	-	2,25	1,43	-	1,66	-	-	-	7,50	4,75	1,20
VIII	0,74	0,95	-	1,00	-	-	-	1,72	-	7,38	-	0,77
IX	0,61	0,77	0,90	-	-	-	0,55	1,57	-	7,00	-	0,61
X	0,50	0,73	0,85	0,35	0,41	0,45	0,44	1,34	1,40	-	-	0,70
XI	0,52	0,78	0,85	0,34	0,40	0,44	0,40	1,66	-	-	-	-
XII	0,55	0,95	1,00	0,35	0,46	0,53	0,48	1,45	-	-	-	-
2018 I-XII	1,26	1,51	1,63	1,19	1,34	1,41	1,35	1,72	1,40	6,51	4,38	0,82
2019 I	0,65	0,99	1,09	0,45	0,53	0,59	0,57	2,20	-	-	-	-
II	0,69	1,05	1,12	0,50	0,54	0,60	0,65	2,20	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>II 2019</u> I 2019	106	106	103	111	102	102	114	100	x	x	x	x
<u>II 2019</u> II 2018	41	51	57	31	31	34	35	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2017 XII	27 518	16 439	29 661	3 446	11 106	3 855	3 692
2017 I-XII	236 835	143 810	385 499	133 445	342 034	48 125	51 892
2018 I	9 632	13 001	24 579	2 838	12 943	5 041	4 583
II	13 239	9 983	25 026	3 338	11 917	4 739	3 634
III	19 867	18 639	30 853	2 192	12 071	5 079	4 243
IV	14 488	14 463	25 534	3 016	11 424	5 016	4 490
V	14 647	13 073	30 014	1 517	20 072	3 738	4 989
VI	13 213	13 669	29 855	2 103	87 090	4 209	4 418
VII	10 221	13 184	60 600	10 243	113 843	3 696	6 784
VIII	18 133	12 736	43 156	27 074	39 963	3 526	4 805
IX	24 290	14 379	33 898	67 039	21 006	3 502	4 588
X	32 612	16 028	34 824	87 392	17 982	4 871	4 874
XI	34 772	15 469	32 339	87 684	17 649	5 083	4 772
XII	26 359	16 656	28 719	34 190	15 207	3 321	4 239
2018 I-XII	231 473	171 280	399 397	328 626	381 167	51 821	56 419
Wskaźniki zmian (%)							
<u>XII 2018</u> XI 2018	76	108	89	39	86	65	89
<u>XII 2018</u> XII 2017	96	101	97	992	137	86	115

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017											2018 ^a											XII 2018	XII 2017
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	(%)							
Owoce świeże	89 200	91 956	1 291 403	95 483	92 190	114 817	85 797	90 780	91 574	65 879	51 142	52 084	92 287	125 435	110 915	1 068 383	121							
Jablka	65 644	60 656	1 037 455	72 629	75 403	96 894	71 922	75 202	66 202	30 585	25 168	33 331	73 825	97 660	75 497	794 318	124							
Gruszki	4 465	6 451	41 979	6 348	4 797	5 077	2 488	1 607	981	281	1 224	2 785	4 931	7 158	7 743	45 421	120							
Truskawki	73	74	9 086	48	50	127	114	1 063	3 951	115	287	87	13	21	50	5 926	67							
Sliwki	23	44	3 304	4	9	9	13	7	20	765	3 424	3 794	1 133	32	43	9 254	99							
Maliny	239	303	10 808	299	342	238	382	708	1 564	2 473	2 619	1 424	554	391	1 116	11 110	38							
Wiśnie	20	27	1 854	46	65	25	61	38	820	5 077	535	185	49	125	92	7 119	348							
Przetwory owocowe	85 144	69 185	981 289	74 293	70 242	74 934	77 098	75 768	79 401	94 232	94 802	90 626	109 748	115 036	76 343	1 032 523	110							
Zagęszczony sok jabłkowy	15 970	15 317	223 929	12 677	13 169	13 400	16 214	14 444	13 504	15 797	12 539	22 858	39 202	43 951	23 708	241 463	155							
Truskawki w puszkach	929	638	10 621	628	652	805	725	860	837	1 006	736	799	1 081	958	730	9 816	114							
Wiśnie w puszkach	344	188	5 306	211	288	364	377	332	362	663	769	920	489	329	422	5 525	225							
Dżemy	4 058	3 069	39 037	3 692	3 837	5 034	4 090	4 049	3 500	3 751	3 810	3 290	4 324	3 554	3 480	46 411	113							
Mrożonki	26 022	21 036	360 577	26 012	24 599	25 292	26 728	23 622	29 857	37 033	36 676	32 732	31 680	31 513	22 917	348 660	109							
Owoce świeże	46 121	49 098	624 479	48 780	49 102	60 806	49 110	53 820	55 405	65 188	57 024	32 791	36 296	44 378	47 631	600 329	97							
Jablka	27 576	26 341	351 557	32 977	35 652	45 521	36 813	38 796	32 344	15 557	9 007	10 878	20 583	25 077	24 221	327 424	92							
Gruszki	1 920	2 098	18 598	2 073	1 540	1 425	808	791	592	214	672	1 387	2 099	2 792	2 637	17 030	126							
Truskawki	190	156	11 839	120	41	173	255	1 971	4 508	348	931	326	15	36	112	8 836	72							
Sliwki	38	66	3 224	6	15	14	21	10	21	415	1 618	1 688	588	35	15	4 446	23							
Maliny	574	444	18 437	611	656	617	734	1 030	1 767	2 537	3 517	2 406	1 169	686	208	15 938	47							
Wiśnie	16	34	2 509	84	138	55	130	45	553	2 974	416	135	38	119	116	4 805	337							
Przetwory owocowe	111 756	95 833	1 241 427	104 496	96 703	108 584	110 223	109 876	121 518	126 385	116 641	110 548	127 109	123 948	85 539	1 341 569	89							
Zagęszczony sok jabłkowy	22 665	24 203	241 744	21 779	22 697	24 448	25 920	25 809	22 029	25 012	19 920	27 818	36 960	37 979	22 555	312 924	93							
Truskawki w puszkach	1 605	979	17 278	1 042	1 061	1 544	1 390	1 548	1 338	2 438	1 240	1 313	1 901	1 735	1 100	17 649	112							
Wiśnie w puszkach	545	350	6 991	421	511	676	647	641	623	868	1 034	898	695	493	558	8 064	160							
Dżemy	5 799	4 286	57 407	5 111	5 636	6 445	5 835	5 541	5 709	5 723	5 935	4 933	6 460	5 458	4 903	67 690	114							
Mrożonki	40 870	31 914	477 769	41 160	36 757	38 433	40 857	36 459	42 690	47 171	42 998	38 717	40 960	39 726	29 866	475 792	94							

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2017											2018 ^a											XII 2018 XII 2017 (%)
	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII							
Owoce świeże	148 420	165 066	1 760 453	134 479	108 372	141 248	113 759	138 496	136 055	157 331	162 230	111 591	118 166	136 810	164 890	1 623 427	100						
Banany	40 020	34 120	481 842	36 909	30 250	49 288	40 649	50 419	42 624	40 544	38 278	34 186	41 305	39 486	43 764	482 703	128						
Owoce cytrusowe	61 486	98 292	502 217	67 021	51 484	60 153	35 303	25 003	17 015	14 505	16 317	19 069	31 157	54 407	91 514	482 945	93						
Brzoskwinie i nekt.	44	255	147 880	154	99	261	213	4 117	17 629	27 301	28 144	13 162	3 854	4 094	267	99 294	105						
Winogrona	10 865	4 512	108 771	3 544	4 310	5 177	5 168	6 575	3 231	8 319	18 488	15 847	15 020	10 005	5 956	101 639	132						
Arbuzy	913	516	150 665	612	573	908	4 009	20 749	31 549	44 051	38 668	7 940	1 974	993	703	152 729	136						
Jabłka	3 136	799	26 897	997	930	718	696	691	693	800	400	1 602	566	301	585	8 978	73						
Przetwory razem	51 278	40 794	451 480	42 297	31 979	38 543	34 175	35 172	37 141	37 450	35 695	35 808	41 008	41 386	32 482	443 137	80						
Soki zagęszczone	25 048	20 508	185 809	22 442	10 217	12 539	13 154	13 901	15 260	12 976	14 330	13 533	16 882	16 568	12 943	174 745	63						
-sok pomarańczowy	3 144	2 892	28 214	2 363	2 408	3 232	2 342	3 096	3 220	2 537	2 590	3 226	3 436	3 817	2 891	35 158	100						
Mrożonki	7 543	5 760	95 992	5 864	7 510	8 056	7 925	8 582	9 818	10 370	9 323	8 862	9 329	7 537	5 177	98 356	90						
Susze	2 601	2 244	18 629	1 791	1 682	1 441	801	741	993	1 644	1 583	1 975	2 778	2 047	1 416	18 895	63						
Dżemy	1 061	1 197	14 578	833	995	1 362	1 421	1 352	1 481	1 057	1 418	1 431	1 179	1 306	1 058	14 894	88						
Przetwory puszkow.	14 791	10 844	134 253	11 000	11 356	14 983	10 720	10 479	9 415	11 218	8 907	9 728	10 507	13 664	11 793	133 772	109						
-ananasy	1 699	1 827	21 284	1 507	1 097	2 279	1 462	1 020	875	1 083	932	1 087	1 138	1 770	1 534	15 784	84						
-brzoskwinie	4 302	2 925	25 688	1 779	1 819	3 729	1 501	1 557	1 369	1 381	1 927	1 323	1 624	2 979	1 792	22 779	61						
Owoce świeże	139 937	147 994	1 567 357	126 545	112 487	147 360	117 199	151 535	124 163	129 467	138 957	115 970	125 751	131 188	147 283	1 567 906	100						
Banany	21 825	21 379	280 994	24 158	21 620	34 706	24 959	26 797	19 477	20 435	19 868	17 158	20 893	18 819	22 272	271 163	104						
Owoce cytrusowe	45 532	67 729	396 337	49 083	38 941	47 343	27 932	26 379	18 577	16 986	19 691	18 922	25 135	39 220	63 678	391 887	94						
Brzoskwinie i nekt.	72	384	111 807	332	266	622	439	6 785	18 430	23 593	24 123	12 638	4 542	2 601	379	94 751	99						
Winogrona	15 990	8 871	139 220	7 763	8 666	9 588	9 145	11 585	5 249	11 154	17 761	15 975	16 860	14 597	11 331	139 676	128						
Arbuzy	727	402	48 229	407	627	1 007	3 690	13 775	13 850	10 922	13 211	2 999	2 244	728	521	63 982	130						
Jabłka	1 594	820	14 064	894	844	666	730	998	934	1 118	554	835	316	251	478	8 618	58						
Przetwory razem	82 779	66 012	692 494	63 443	51 120	60 979	52 049	57 988	58 323	62 338	59 251	58 220	64 750	64 155	48 999	701 617	74						
Soki zagęszczone	37 338	28 773	243 175	29 532	14 272	18 950	17 244	20 572	21 737	19 260	20 734	18 169	21 270	21 459	17 157	240 356	60						
-sok pomarańczowy	5 962	5 556	52 929	4 443	4 319	6 024	4 093	5 864	6 171	4 707	5 053	6 509	6 739	7 753	5 876	67 550	106						
Mrożonki	12 662	9 069	149 812	9 725	12 308	12 887	12 294	13 141	14 484	19 445	15 808	13 842	15 205	12 149	7 767	159 056	86						
Susze	7 573	6 300	55 049	5 171	5 236	4 874	2 925	3 356	3 234	4 614	5 074	5 782	7 657	6 409	4 439	58 772	70						
Dżemy	2 119	2 631	28 251	1 703	2 079	2 513	2 646	2 589	2 914	2 292	2 387	3 089	2 707	3 047	2 266	30 234	86						
Przetwory puszkow	22 651	18 820	211 628	16 777	16 921	21 454	16 614	18 034	15 612	16 374	14 957	16 906	17 245	20 550	17 182	208 627	91						
-ananasy	1 915	1 835	24 649	1 414	1 133	2 260	1 333	847	836	951	839	902	1 031	1 580	1 358	14 485	74						
-brzoskwinie	3 448	2 263	20 388	1 379	1 453	3 079	1 265	1 276	1 054	1 048	1 549	1 051	1 249	2 516	1 460	18 379	65						

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2017 XII	0,43	0,33	2,10	0,39	1,46	1,30	1,83	1,64	1,58	1,54	1,87
2017 I-XII	0,34	0,44	1,30	0,43	1,71	1,35	1,54	0,95	1,08	1,63	1,32
2018 I	0,45	0,33	2,50	0,60	2,04	1,81	1,85	1,73	1,72	1,66	2,00
II	0,47	0,32	0,82	0,47	1,92	2,11	1,86	1,37	1,72	1,63	1,78
III	0,47	0,28	1,36	0,43	2,59	2,23	1,85	1,39	1,82	1,92	1,86
IV	0,51	0,32	2,24	0,69	1,92	2,12	1,80	1,62	1,60	1,92	1,72
V	0,52	0,49	1,85	0,61	1,46	1,18	1,81	1,59	1,79	1,80	1,93
VI	0,49	0,60	1,14	0,44	1,13	0,67	1,55	1,32	1,63	1,60	1,72
VII	0,51	0,76	3,02	0,39	1,03	0,59	1,63	0,89	1,58	2,42	1,31
VIII	0,36	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,87	1,59	1,69	1,34
IX	0,33	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,71	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,28	0,43	1,12	0,68	2,11	0,78	1,70	0,91	0,94	1,76	1,42
XI	0,26	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,90	0,86	1,81	1,50
XII	0,32	0,34	2,26	0,42	1,79	1,26	1,69	0,94	0,95	1,51	1,32
2018 I-XII	0,41	0,37	1,49	0,45	1,43	0,67	1,72	1,06	1,30	1,80	1,46
Wskaźniki zmian cen (%)											
XII 2018 XI 2018	123	87	134	41	102	133	98	104	110	83	88
XII 2018 XII 2017	74	103	108	108	123	97	92	57	60	98	71

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2017 I-XII	1,95	1,46	1,92	1,95	1,91	3,94	11,68	8,41	11,77	5,35	4,14	6,01	5,84	4,83	10,20
2018 I	2,60	-	2,60	2,63	2,60	3,98	-	-	-	-	4,48	5,43	5,34	4,32	14,66
II	2,75	-	2,77	2,78	2,75	3,78	-	-	-	-	5,42	5,43	5,67	4,09	13,88
III	2,97	-	2,98	2,99	2,97	4,08	-	-	-	-	5,66	5,68	6,34	4,35	13,40
IV	3,10	-	3,10	3,12	3,10	4,22	-	-	-	-	5,08	5,41	6,43	4,54	11,85
V	2,92	-	2,95	2,90	2,90	4,23	12,56	-	-	-	3,91	8,53	6,55	4,35	11,47
VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16		2,19	2,19	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
II	1,22	-	1,21	1,24	1,22	3,15	-	-	-	-	4,26	5,07	4,49	4,48	10,69
-Wskaźniki zmian cen (%)															
II 2019 I 2019	105	x	105	106	106	104	x	x	x	x	107	97	102	99	96
II 2019 II 2018	44	x	44	45	44	83	x	x	x	x	79	93	79	110	77

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2017 XI	7,63	8,30	2,48	2,82
XII	7,67	8,33	2,59	2,79
2017 I-XII	7,41	7,91	2,29	2,81
2018 I	7,97	8,40	2,42	2,71
II	7,73	8,56	2,43	2,69
III	7,93	8,53	2,42	2,63
IV	7,93	8,50	2,40	2,66
V	7,63	8,43	2,43	2,64
VI	7,80	8,43	2,43	2,64
VII	7,63	8,27	2,43	2,66
VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>XII 2018</u> XI 2018	101	101	93	95
<u>XII 2018</u> XII 2017	106	102	78	91

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2017 XI	3,58	5,92	-	-	-	-	10,43	4,59	6,14	7,71	6,25
XII	3,59	5,91	-	-	-	-	12,80	4,69	5,39	7,52	5,26
2017 I-XII	3,08	6,07	7,04	17,70	13,11	30,26	11,94	4,81	5,80	7,68	7,21
2018 I	3,61	6,00	-	-	-	-	16,56	4,93	5,43	7,33	5,70
II	3,71	6,00	-	-	-	-	16,21	5,64	5,41	7,32	6,25
III	3,81	6,05	-	-	-	-	14,89	5,80	5,47	7,21	6,54
IV	3,91	6,17	-	-	-	-	13,88	5,72	5,30	7,35	6,77
V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>XII 2018</u> XI 2018	100	106	x	x	x	x	134	101	90	96	86
<u>XII 2018</u> XII 2017	60	81	x	x	x	x	93	93	97	90	99

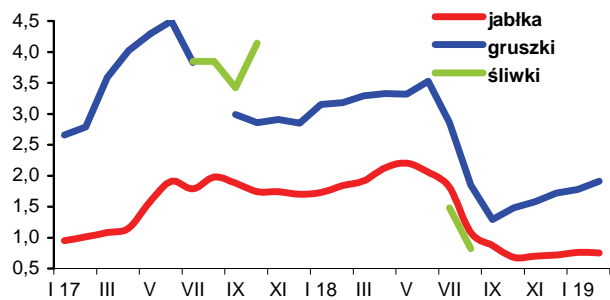
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

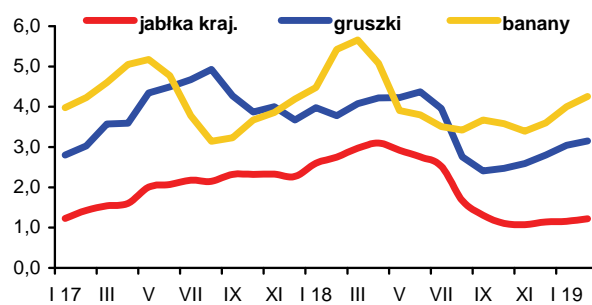
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2017 XI	13,61	3,62	4,24	16,22	9,06	6,48
XII	13,64	3,60	4,15	16,46	8,88	6,25
2017 I-XII	13,52	3,60	4,25	15,64	9,07	6,48
2018 I	13,61	3,67	4,25	16,80	8,96	6,36
II	13,78	3,73	4,36	16,58	9,02	6,35
III	13,75	3,73	4,32	16,70	8,92	6,36
IV	13,81	3,75	4,30	16,86	8,96	6,42
V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	99	99	98	101	99	98
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	101	106	105	108	98	102

Źródło: Dane GUS.

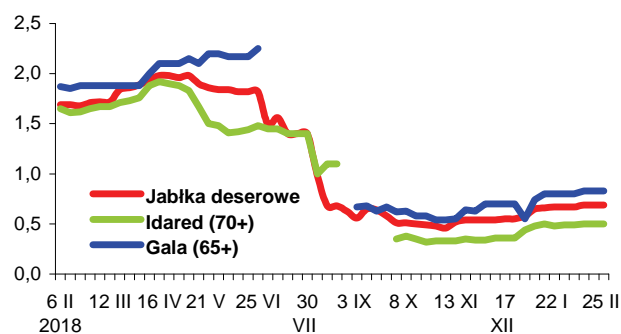
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2017-2019 (zł/kg)

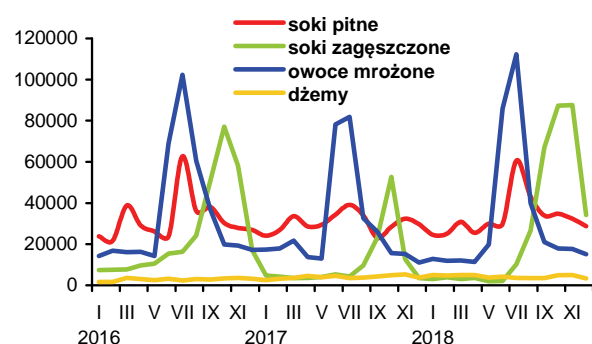
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

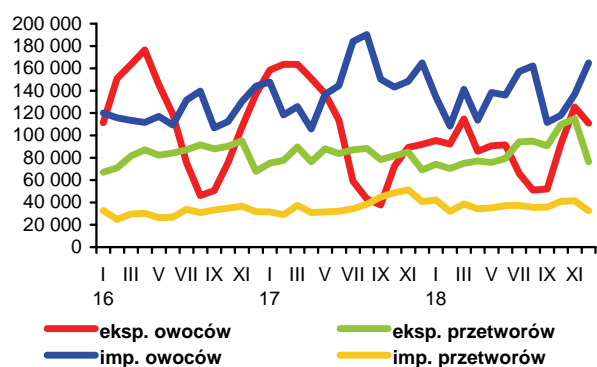
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od II 2018 r. do II 2019 r. (zł/kg)

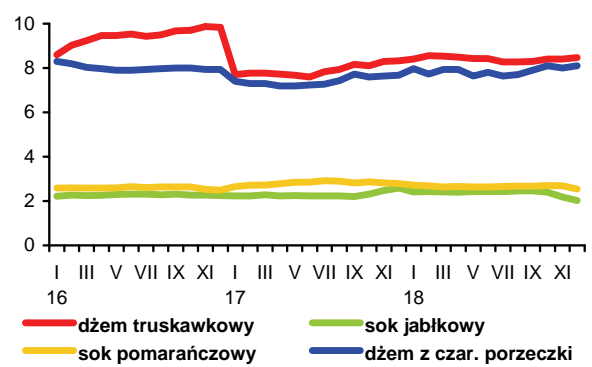
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (tony)

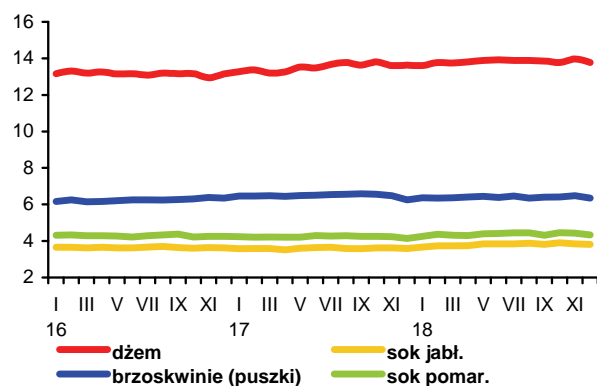
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2016-2018 (tony)

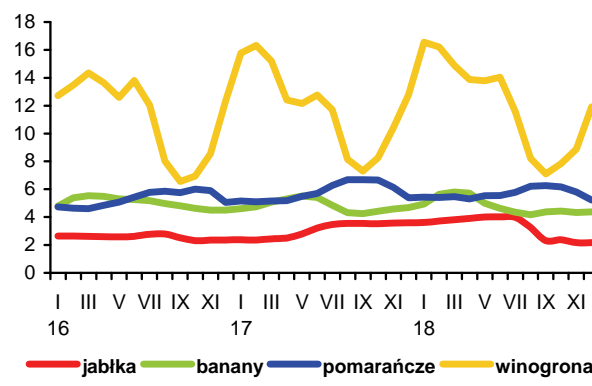
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2016-2018 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2016-2018 (zł/kg)

W lutym 2019 r., podobnie jak przed miesiącem, wzrosły ceny wszystkich trwałych artykułów mleczarskich na światowych giełdach towarowych. Na giełdach Europy Zachodniej najbardziej podrożało odtłuszczone mleko w proszku (o 8,8% w skali miesiąca i aż o 43,3% w skali roku, do 1961 EUR/t), z powodu znacznej redukcji zapasów tego półproduktu w krajach unijnych (z 377,2 tys. ton w końcu stycznia 2018 r. do 104,0 tys. ton w końcu stycznia br.¹). Pełne mleko w proszku podrożało o 5,0% do 2890 EUR/t, a masło o 1,2% do 4477 EUR/t. Ceny sera Cheddar wzrosły o 10,8% do 3009 EUR/t na giełdzie w Chicago i o 1,8% do 3099 EUR/t na giełdzie w Oceanii².

Na rynku krajowym w styczniu br. ceny skupu mleka pozostały na relatywnie wysokim poziomie (140,77 zł/hl), tj. o 0,5% wyższym niż w grudniu i tylko o 0,9% niższym niż w styczniu ub.r., mimo wzrostu skupu do 983,2 mln l, tj. o 2,5% w relacji miesięcznej i o 2,4% w relacji rocznej. Nie znalazło to jednak odzwierciedlenia w cenach zbytu produktów mlecznych. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, ceny wszystkich produktów, mimo wzrostu cen światowych, były niższe niż w grudniu. Przeciętny poziom cen masła, mleka w proszku, mleka zagęszczonego i suszonej serwatki obniżył się o 5,9%, mleka spożywczego, jogurtu naturalnego, kefiru oraz śmietany i śmietanki o 3,2%, a serów i twarogów o 1,4%.

Wysokie ceny skupu mleka wpłynęły natomiast na wzrost cen bydła mlecznego. Na targowiskach za krowy dojne płacono w styczniu 3300 zł/szt., tj. o 7,3% więcej niż przed miesiącem i o 16,3% więcej niż przed rokiem. Ceny jałówek 1-rocznych wzrosły do 2455 zł/szt., tj. odpowiednio o 5,0 i 8,3%.

W 2018 r., w porównaniu z 2017 r., w wyniku wzrostu skupu mleka surowego o 2,5% oraz wzrostu importu mleka płynnego i śmietany o 8,4%, zwiększyła się produkcja wielu grup przetworów mlecznych, tj. napojów mlecznych innych niż jogurty (o 9,0%), masła i tłuszczów mlecznych (o 5,3%), serów dojrzewających (o 4,0%), śmietany (o 3,4%), twarogów (o 2,5%) oraz mleka zagęszczonego (o 2,0%). Skutkowało to wyraźnymi zmianami produkcji półproduktów – wzrostem produkcji chudego mleka w proszku (o 13,2%) i suszonej serwatki (o 10,2%) oraz spadkiem produkcji pełnego mleka w proszku (o 12,0%). Produkcja pozostałych serów zmniejszyła się o 2,6-3,9%, mleka płynnego o 1,4%, a jogurtów o 0,4%.

Wzrost produkcji przetworów mlecznych w 2018 r. przełożył się na zwiększenie eksportu i w efekcie na poprawę salda wymiany handlowej z zagranicą, przede wszystkim salda ilościowego. Eksport zwiększył się o 9,7% do 4,48

mld l w przeliczeniu na mleko surowe i stanowił ok. 39% ilości mleka dostarczonego do przemysłu mleczarskiego, wobec ok. 36% w 2017 r. Wpływy z eksportu wzrosły w mniejszym stopniu, bo o 2,8% do 2,24 mld EUR, z powodu spadku cen transakcyjnych większości przetworów, tj. suszonej serwatki (o 16,6%), mleka w proszku (o 19,2%), mleka płynnego i śmietany (o 5,6%), kazeiny (o 3,2%) oraz serów i twarogów (o 0,6%), przy wzroście cen masła i lodów odpowiednio o 1,1 i 3,6%. Zwiększył się wolumen eksportu wszystkich przetworów z wyjątkiem suszonej serwatki i kazeiny, w tym najbardziej mleka w proszku (o 31,2%), lodów (o 16,7%) i masła (o 9,3%). Eksport jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych wzrósł o 5,9%, a serów i twarogów, które są najważniejszą grupą eksportową (35,0% wartości całego eksportu mleczarskiego), zwiększył się o 5,6%. Najmniejszy był wzrost wywozu mleka płynnego i śmietany (o 2,3%), co świadczy o dużym zapotrzebowaniu surowcowym krajowych firm przetwórczych. Łączny udział finalnych produktów konsumpcyjnych (serów i twarogów, masła, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych oraz lodów) w wartości eksportu produktów mlecznych zwiększył się z 58,6 do 61,6%, a półproduktów (mleka płynnego i śmietany, mleka w proszku, suszonej serwatki oraz kazeiny) spadł z 41,4 do 38,4%. W strukturze geograficznej eksportu nie nastąpiły większe zmiany. Głównymi rynkami zbytu pozostały kraje UE-28 oraz kraje rozwijające się gospodarczo (odpowiednio 78,3 i 17,5% wartości eksportu).

Import przetworów mlecznych zwiększył się w tym okresie o 6,3% do 1,88 mld l w ekwiwalencie mleka surowego. Najbardziej wzrósł import lodów (o 21,8%) oraz mleka płynnego i śmietany do przetwórstwa (o 8,4%). Zmniejszył się jedynie przywóz serów i twarogów (o 2,5%). Wartość importu spadła minimalnie (do 0,99 mld EUR). W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zwiększyła się o 12,3% do 2,60 mld l, a dodatnie saldo obrotów w ujęciu wartościowym wzrosło o 5,2% do 1,25 mld EUR.

1. *European Milk Market Observatory*, European Commission, <https://ec.europa.eu/agriculture> (odczyt: 04.03.2019).

2. *Dairy Economic Consulting*, CLAL, www.clal.it (odczyt: 04.03.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 590,3	134,11	.
2017 XI	872,0	151,24	151,40
XII	931,5	152,49	151,58
2018 I	960,1	142,12	141,67
II	883,0	135,24	137,26
III	984,0	134,20	136,38
IV	981,2	132,17	134,00
V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
2019 I	983,2	140,77	139,50
Wskaźnik zmian w %			
I 2019 XII 2018	102,5	100,5	97,9
I 2019 I 2018	102,4	99,1	98,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2018 I-XII	3 195,4	164,4	30,3	358,3	379,7	221,0	462,3	344,1
2017 XI	250,8	8,9	1,9	27,5	27,6	17,3	39,1	27,9
XII	282,2	13,9	2,6	23,0	28,6	18,8	35,7	28,3
2018 I	273,9	14,1	3,1	29,9	30,6	21,1	38,3	28,0
II	248,7	12,9	3,2	27,6	28,3	19,5	37,6	27,0
III	273,9	14,3	3,1	31,9	33,1	19,4	44,2	29,0
IV	272,2	14,9	2,2	29,7	30,6	18,5	36,0	29,2
V	281,9	17,3	4,3	34,5	34,7	18,7	40,4	30,6
VI	255,5	16,8	2,2	33,1	35,5	17,8	36,3	27,8
VII	270,1	15,7	2,0	30,0	32,9	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
XII	272,2	16,0	2,6	21,8	31,2	20,2	35,4	28,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
XII 2018 XI 2018	108,6	170,2	143,3	74,9	107,3	118,1	87,6	100,2
XII 2018 XII 2017	96,5	115,3	97,4	94,7	109,1	107,2	99,0	100,8

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników
Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2017 X	1,96	2,11	7,69	14,27	25,55	27,23	1,03	6,60	10,31	15,36
XI	1,96	2,11	7,47	13,84	23,88	25,87	1,05	6,59	10,31	14,96
XII	1,95	2,10	7,05	13,26	22,11	24,52	1,03	6,56	10,23	14,41
2018 I	1,94	2,09	6,58	12,99	18,73	21,32	1,04	6,52	10,22	13,48
II	1,94	2,07	6,45	12,56	19,09	20,98	1,02	6,45	10,27	13,55
III	1,94	2,05	6,22	12,58	19,89	22,00	1,03	6,45	10,26	13,37
IV	1,94	2,02	6,17	12,52	20,81	22,39	1,00	6,46	10,32	12,89
V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	100,0	101,0	103,0	100,0	95,2	97,6	99,0	99,4	99,6	98,8
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	101,0	97,6	100,7	101,5	95,4	96,5	95,1	103,8	100,6	100,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.
Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2017 X	2,60	2,80	16,36	3,45	7,08	2,05	1,28	1,81	14,04	21,38
XI	2,63	2,77	16,14	3,52	7,00	2,08	1,31	1,83	14,17	21,49
XII	2,64	2,78	16,22	3,52	6,75	2,08	1,33	1,83	14,08	21,52
2018 I	2,65	2,78	16,22	3,52	6,35	1,98	1,33	1,82	14,20	21,21
II	2,62	2,77	16,31	3,54	5,95	1,97	1,35	1,81	14,01	20,75
III	2,61	2,76	16,43	3,53	5,91	1,99	1,35	1,82	14,06	20,69
IV	2,63	2,75	16,33	3,49	5,91	1,99	1,35	1,81	14,10	20,65
V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
Wskaźnik zmian w %										
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	99,2	100,0	99,3	100,3	99,1	99,5	101,5	98,9	99,4	100,2
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	99,6	97,5	102,0	100,9	96,9	97,6	102,3	100,0	99,4	97,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2018 I-XII	163,9	260,3	66,9	677,3	105,1	217,9	101,8	92,7	20,6	223,2	73,9	94,7
2017 XI	9,4	20,2	4,6	52,4	7,8	18,0	8,5	9,2	2,1	19,5	6,8	3,7
XII	7,4	18,2	3,8	52,8	6,4	15,9	12,1	8,1	1,8	13,7	4,9	4,4
2018 I	11,2	21,6	7,5	56,8	8,2	20,9	8,4	8,2	1,4	14,2	6,4	7,9
II	9,3	19,9	7,3	49,0	7,9	18,1	8,7	6,3	1,4	20,9	5,9	6,0
III	13,0	23,6	6,8	56,8	8,5	16,7	10,1	8,3	2,3	18,9	6,8	9,3
IV	15,4	21,8	6,4	57,7	8,2	18,8	10,1	7,2	2,0	18,5	5,9	9,0
V	11,9	23,8	5,9	54,9	9,5	19,8	10,7	7,3	2,0	20,7	6,8	9,0
VI	17,3	22,1	5,1	57,3	9,3	20,5	7,8	7,7	2,0	20,6	6,5	10,0
VII	19,1	23,0	5,4	58,2	10,0	18,3	8,5	8,1	1,6	18,4	5,6	8,3
VIII	15,1	21,6	5,6	55,5	10,0	18,5	7,7	8,1	2,0	22,7	6,5	8,4
IX	12,1	21,3	4,5	54,8	8,7	16,5	7,0	7,6	1,5	19,5	5,6	8,4
X	15,1	22,8	4,9	61,7	9,3	17,2	5,8	8,8	1,5	17,0	6,1	4,5
XI	12,8	20,4	4,5	61,4	8,5	17,4	6,6	8,4	1,7	15,0	6,2	5,8
XII	11,6	18,3	2,9	53,3	7,0	15,3	10,3	6,8	1,1	16,9	5,5	8,0
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	90,8	89,7	63,1	86,7	81,4	87,7	157,1	81,0	64,5	113,0	89,1	137,7
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	157,2	100,5	75,4	101,0	108,8	96,2	85,5	84,4	59,3	123,3	112,1	180,3

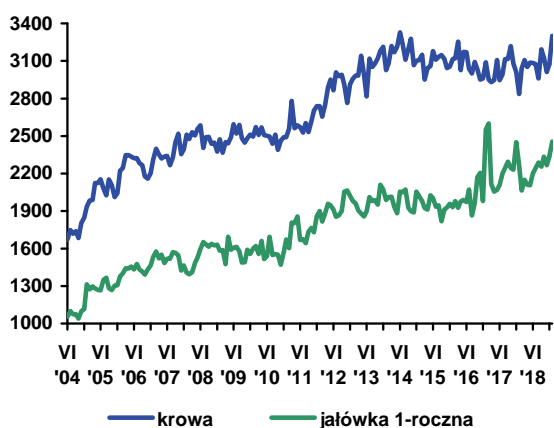
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

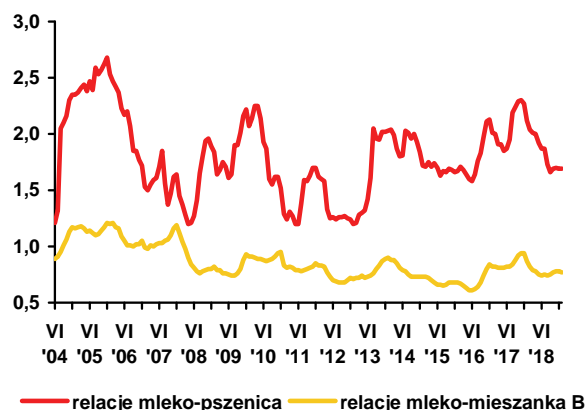
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2018 I-XII	1 631	3 014	4 718	586	1 222	831	1 471	3 612	5 445	736	1 108	467
2017 XI	1 500	3 057	4 992	641	1 231	844	1 792	3 502	5 750	892	1 167	845
XII	1 739	2 990	4 671	590	1 224	722	1 275	3 305	5 701	798	1 173	691
2018 I	1 378	2 917	4 045	545	1 249	797	1 146	3 355	5 567	905	1 085	484
II	1 596	2 933	4 199	542	1 287	780	1 252	3 522	5 018	622	1 084	558
III	1 547	2 981	4 460	594	1 299	787	1 482	3 533	4 951	647	1 122	485
IV	1 520	2 906	4 554	569	1 228	744	1 185	3 698	5 135	628	1 075	479
V	1 612	3 000	5 129	625	1 199	819	1 220	3 727	5 270	715	1 151	482
VI	1 598	2 993	5 296	635	1 161	841	1 443	3 605	5 608	794	1 074	447
VII	1 593	3 020	5 189	625	1 165	833	1 513	3 594	6 010	685	1 077	409
VIII	1 545	3 043	5 169	544	1 176	847	1 646	3 571	5 723	751	1 112	427
IX	1 609	3 073	5 122	672	1 223	931	2 133	3 651	5 936	664	1 116	429
X	1 601	3 077	4 800	575	1 206	871	2 138	3 623	5 761	755	1 158	648
XI	2 346	3 135	4 618	569	1 230	878	1 823	3 735	5 402	823	1 092	489
XII	1 667	3 109	4 478	531	1 287	875	1 252	3 761	5 068	924	1 142	377
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>XII 2018</u> <u>XI 2018</u>	71,1	99,2	97,0	93,3	104,6	99,7	68,7	100,7	93,8	112,3	104,6	77,1
<u>XII 2018</u> <u>XII 2017</u>	95,9	104,0	95,9	90,0	105,1	121,2	98,2	113,8	88,9	115,8	97,4	54,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

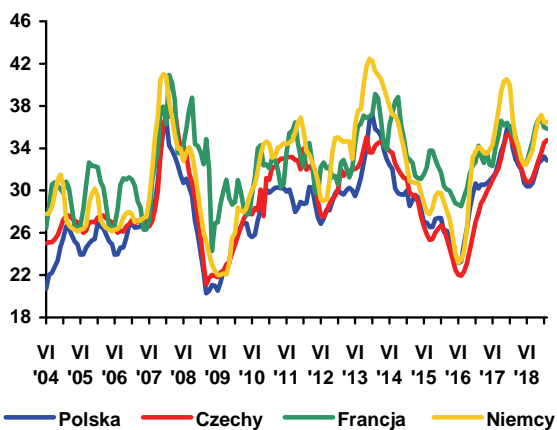
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

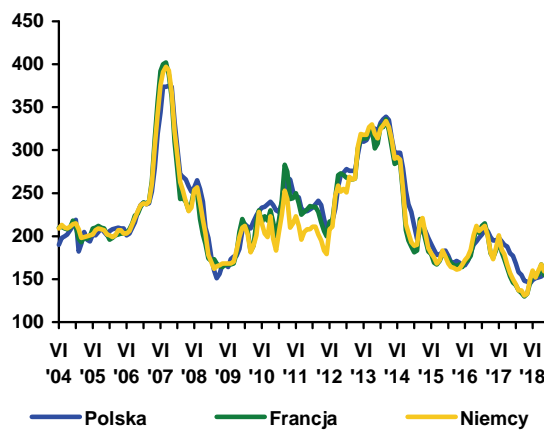
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

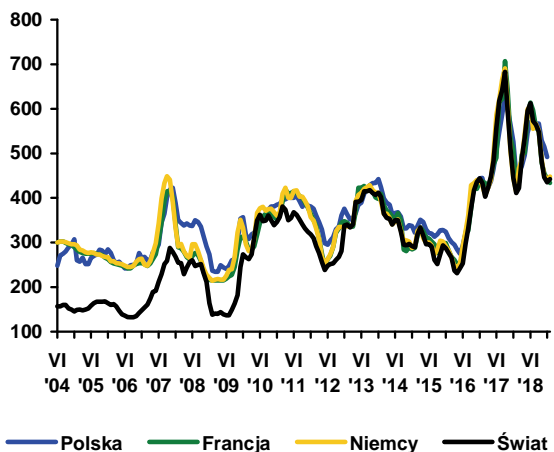
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

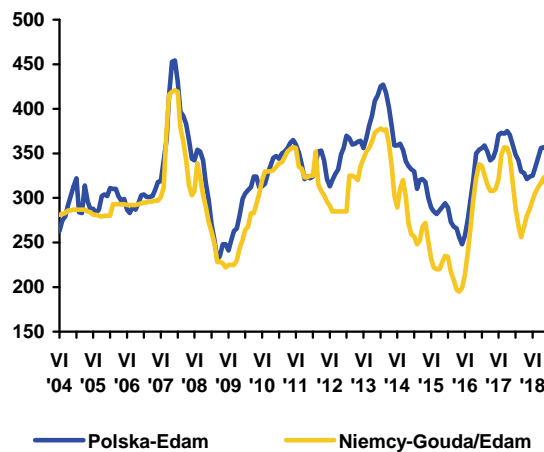
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W styczniu 2019 r. skupiono 37,6 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 13,9% więcej niż w styczniu 2018 r., a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 18,4 tys. t wołowiny (wzrost o 20,3%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,60 zł/kg i była o 0,3% wyższa niż w styczniu 2018 r. W styczniu 2019 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,77 zł/kg i była o 0,1% niższa niż przed miesiącem i o 0,4% niższa niż w styczniu 2018 r. Opłacalność produkcji (mierzona relacją cen żywiec:mieszanka B2 dla opasów) w styczniu 2019 r. była mniej korzystna niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu lutego 2019 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,54 zł/kg), a najwyższe w regionie centralnym (6,37 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie północnym, a byków w południowym i wynosiły odpowiednio 9 971 zł/t i 12 743 zł/t, natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat były najwyższe w regionie północnym, a krów w regionie południowym (odpowiednio 13 067 zł/t i 10 750 zł/t).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 11.02-17.02.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z' klasy R3² była w Polsce o ok. 18% niższa niż średnio w UE (374,34 EUR/dt) i wyniosła 307,39 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego tj. we Włoszech (o 26%), Niemczech (o 18%), Hiszpanii (o 20%), Holandii (o 13%) i Francji (o 13%).

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w 2018 r. o 0,6% (do 1944,3 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 0,8%, krów o 0,6%, jałówek o 1,8% oraz spadek ubojów cieląt o 9,2%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (49,8%), a następnie krowy (31,1%). Większy udział w ubojach miały byki (wzrost o 0,1 pkt. proc.) i jałówki (o 0,2 pkt. proc. do 16,1%), a mniejszy cielęta (spadek o 0,3 pkt. proc. do 3,0%).

W ubiegłym roku uwarunkowania handlu zagranicznego produktami wołowymi były lepsze niż w 2017 r. wraz ze wzrostem cen transakcyjnych. Eksport żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w 2018 r. był niższy o 3,2% (i wynosił ok. 458 tys. t), a wartościowo o 4,5% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Spadek wolumenu wywozu był wynikiem zmniejszenia eksportu

bydła o 18,4%, mięsa mrożonego o 11,8%, mięsa i podrobów wędzonych o 3,2%, mięsa schłodzonego o 1,4% oraz zwiększenia wywozu podrobów wołowych o 4,2% i przetworów o 10,8%. W lutym 2019 r. zostały wprowadzone ograniczenia w imporcie określonych produktów wołowych z Polski do: Białorusi³, Arabii Saudyjskiej⁴, Kazachstanu⁵, Kuby⁶, na Ukrainę⁷. Kraje te nie były znaczącymi nabywcami produktów wołowych eksportowanych z Polski. Wyjątek stanowiły podroby, których znaczące ilości sprzedawano w 2018 r. na Ukrainę. W przypadku Białorusi, Kazachstanu i Ukrainy ograniczenie ma związek z wystąpieniem atypowej formy BSE w Polsce, co nie powinno mieć wpływu na status epizootyczny kraju w kwestii BSE. Choroba ta jest traktowana jako bardzo rzadko występująca w populacji bydła i nie powinna powodować wprowadzania restrykcji handlowych [GIW]. W związku z wykryciem salmonelli w mięsie wołowym wyeksportowanym z Polski oraz incydentalną sytuacją związaną z nielegalnym ubojem bydła, polscy eksporterzy muszą brać pod uwagę zintensyfikowanie działań kontrolnych nie tylko w kraju, ale i za granicą. Import żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w 2018 r. został zwiększony o 2,3% do ok. 75 tys. t.

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

3. Ograniczenia te dotyczą bydła hodowlanego, użytkowego i przeznaczanego do uboju, mięsa i innych surowców mięsnych, skór, rogów, kopyt i jelit, które pochodzą od zwierząt podatnych na BSE, a także pasz i dodatków paszowych pochodzenia zwierzęcego [GIW].

4. Ograniczenie to dotyczy: mięsa wołowego i produktów z mięsa wołowego [GIW].

5. Ograniczenie dotyczy: bydła hodowlanego i użytkowego, mięsa wołowego, w tym gotowych wyrobów poddanych obróbce termicznej, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, które pochodzą od zwierząt podatnych na BSE, sprzętu, który jest używany do ich utrzymywania, uboju i przetwórstwa, pasz i dodatków paszowych dla zwierząt gospodarskich [GIW].

6. Czasowe ograniczenie dotyczy mięsa wołowego [GIW].

7. Ograniczenia dotyczą bydła, a także pochodzących od niego produktów oraz surowców z określonymi przez Ukrainę wyjątkami [szerzej GIW].

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2017	IX	39,4	44,5	1,1	38,9	6,3	3,8	1,8
	X	38,1	43,1	1,0	37,6	6,6	3,9	2,1
	XI	36,6	38,9	1,1	33,4	7,5	4,0	2,7
	XII	31,8	37,2	1,1	31,7	6,6	3,7	2,3
2018	I	33,0	35,0	0,9	29,4	7,8	4,8	2,4
	II	35,8	35,3	0,8	30,3	6,2	3,7	1,5
	III	40,5	42,6	0,8	37,4	6,1	3,6	1,6
	IV	33,7	38,3	0,8	33,0	5,9	3,6	1,9
	V	35,7	41,8	1,0	35,8	5,5	3,4	1,3
	VI	37,9	43,8	1,0	37,9	4,7	2,7	1,5
	VII	36,0	41,1	1,0	35,2	4,8	2,7	1,5
	VIII	36,2	37,6	1,1	31,5	5,9	3,2	1,9
	IX	32,7	37,6	0,9	32,1	6,1	3,7	1,8
	X	37,3	37,8	0,9	31,7	8,1	4,7	2,5
	XI	34,2	35,7	0,9	29,8	8,0	4,4	2,8
	XII	29,6	32,0	0,8	26,4	5,8	3,4	1,8
2019	I	37,6	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	113,9	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	127,0	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2017	X	6,44	6,74	25,55	27,59	3,97	4,28
	XI	6,52	9,66	25,59	27,71	3,92	4,25
	XII	6,68	10,60	25,70	27,98	3,85	4,19
2018	I	6,58	10,04	25,57	28,15	3,89	4,28
	II	6,47	9,60	25,59	28,21	3,96	4,36
	III	6,34	9,86	25,70	28,30	4,05	4,46
	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39
	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39
	XII	6,54	9,77	26,09	28,50	3,99	4,36
2019	I	6,60	x	x	x	x	x
w % ceny	sprzed roku	100,3	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	100,9	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	V 2018	VI 2018	VII 2018	VIII 2018	IX 2018	X 2018	XI 2018	XII 2018	I 2019	II 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,85	6,89	6,70	6,76	6,72	6,77	6,68	6,63	6,66	6,30
Byki (12-24 miesiące)	7,38	7,42	7,33	7,47	7,39	7,52	7,40	7,32	7,36	6,87
Krowy	5,74	5,74	5,57	5,49	5,53	5,54	5,39	5,26	5,27	5,01
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	12,41	13,49	14,17	-	13,70	14,09	12,88	13,58	13,83	13,15
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13862	13768	13540	13755	13561	13743	13733	13529	13784	12892
ćwierci z krów rzeźnych	11526	11933	11203	11128	10777	11099	10853	10896	10980	10429
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	378,51	378,74	371,12	369,75	373,28	374,54	376,25	375,18	375,22	374,34
Polska	330,84	332,68	326,75	334,57	328,95	336,63	332,19	328,67	330,87	307,39

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

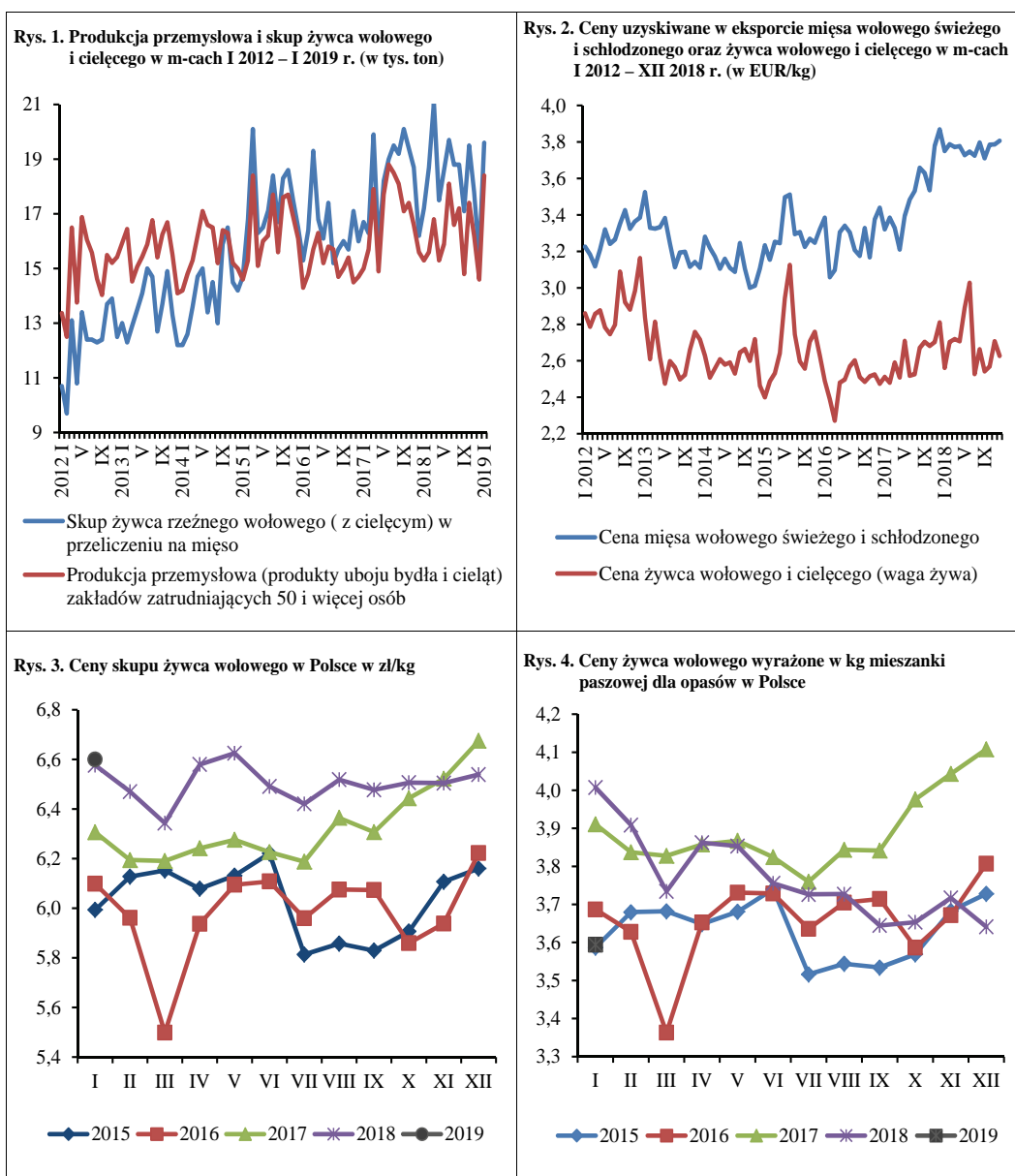
Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2017	I	379,24	374,94	384,39	334,87	401,37	319,61	421,80	374,40
	II	378,17	375,38	383,60	336,31	408,70	319,66	421,56	375,29
	III	371,60	380,66	380,94	337,74	405,26	315,52	412,79	372,07
	IV	361,96	395,37	379,44	337,55	398,41	317,63	421,87	371,66
	V	360,54	406,45	381,50	337,77	391,78	321,72	427,29	372,80
	VI	361,84	408,60	381,67	338,97	387,51	319,48	425,47	372,64
	VII	364,10	400,48	384,04	340,01	394,89	317,40	428,81	374,10
	VIII	379,90	385,05	385,26	345,24	403,70	326,37	423,02	377,40
	IX	384,79	374,49	390,74	348,24	411,50	330,31	429,18	381,40
	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,90	422,08	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	346,04	423,49	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,56	425,05	390,64
2018	I	403,41	395,01	397,39	352,52	426,89	347,11	420,12	389,26
	II	396,22	388,17	397,63	347,47	422,62	345,79	414,09	385,78
	III	398,55	392,64	395,43	347,80	417,26	338,53	416,05	386,07
	IV	391,42	398,35	394,28	342,79	403,32	338,87	427,07	383,45
	V	375,02	411,13	393,88	337,49	389,70	333,10	429,49	378,75
	VI	373,90	413,19	392,64	336,78	386,41	330,29	432,46	378,03
	VII	366,62	392,30	387,32	338,45	383,38	325,06	423,44	372,04
	VIII	363,24	385,20	384,68	338,50	385,80	334,26	413,76	370,32
	IX	373,04	384,80	381,89	337,65	381,98	335,76	418,74	373,51
	X	380,10	372,22	382,14	340,21	391,47	305,35	425,04	374,19
	XI	386,28	368,19	385,01	341,24	403,72	331,44	421,22	375,68

Źródło: Dane KE.

Tab. 5. Pogłowia bydła według grup produkcyjno-użytkowych

Rok	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1-2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej	bydło w wieku 2 lat i więcej - krowy
2014					
stan w czerwcu	5920,4	1608,6	1432,9	2879,0	2479,1
stan w grudniu	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
2015					
stan w czerwcu	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
stan w grudniu	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
2016					
stan w czerwcu	5939,0	1728,1	1575,9	2635,1	2332,2
stan w grudniu	5970,2	1717,8	1637,3	2615,1	2303,5
2017					
stan w czerwcu	6143,1	1720,7	1701,2	2721,2	2374,4
stan w grudniu	6035,7	1713,1	1668,7	2653,9	2340,7
2018					
stan w czerwcu	6201,4	1686,4	1734,0	2781,0	2429,2
stan w grudniu	6183,3	1709,4	1731,7	2742,3	2417,4

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

W grudniu 2018 r. pogłowie trzody w UE-28 wyniosło 148,8 mln sztuk i było mniejsze niż w grudniu 2017 r. o 1,5 mln sztuk (o 1,0%). Pogłowie prosiąt zmniejszyło się w skali roku o 1,7%, a pogłowie loch prośnych o 2,6%. Pogłowie trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej wzrosło o 0,6%. Spadek pogłowia nastąpił w czternastu krajach, z których sześć (Niemcy, Dania, Holandia, Polska i Włochy) należy do czołowych, unijnych producentów. Spośród wymienionych krajów największy spadek pogłowia nastąpił w Polsce (o 7,4%). W Niemczech pogłowie trzody obniżyło się o 4,1%, w Holandii o 2,9%, w Danii o 1,5%, a we Włoszech o 0,9%. W czternastu krajach UE-28 pogłowie trzody wzrosło, w tym w Hiszpanii, a więc w kraju o największym pogłowie w Unii Europejskiej. Roczna stopa wzrostu wyniosła tam 3,9%. W kolejnych krajach, jak na przykład we Francji pogłowie wzrosło o 2,7%, a w Belgii o 1,7%.

W krajach, w których nastąpił spadek ogólnego pogłowia trzody, zazwyczaj towarzyszył mu spadek pogłowia prosiąt i loch prośnych. W Polsce był on największy i wynosił odpowiednio 16,3% i 18,7%. W Niemczech pogłowie prosiąt zmniejszyło się o 5,1%, a pogłowie macior prośnych o 4,1%. W Holandii stopy spadku wyniosły odpowiednio 3,9% i 7,0%. W Danii spadek zarówno pogłowia prosiąt jak i macior prośnych był relatywnie mały i wyniósł odpowiednio 0,9% i 1,4%. We Włoszech, pogłowie prosiąt wzrosło o 1,6%, a macior prośnych zmniejszyło się o 0,2%.

W krajach charakteryzujących się wzrostem ogólnego pogłowia trzody, zazwyczaj pogłowie prosiąt i macior prośnych było także większe niż przed rokiem. W Hiszpanii wzrost ten wyniósł odpowiednio 3,1% i 3,2%, a we Francji 2,8% i 2,3%. Wyjątkiem była Belgia, w której pogłowie prosiąt wzrosło o 2,1%, ale pogłowie macior prośnych zmniejszyło się o 2,6%. Zapewne ma to związek z chorobą ASF. Co prawda w Belgii zdiagnozowano ją jedynie u dzików (128 przypadków w 2018 r.), ale redukcja pogłowia macior świadczy o niepewności producentów trzody co do przyszłości.

W wielu krajach ujawnił się spadek pogłowia trzody na ubój o wadze 50 kg i więcej. Na przykład w Danii pogłowie tuczników było o 3,4% mniejsze niż rok wcześniej, a w Niemczech o 3,1%. Wskazuje to na postępujący spadek ubojów trzody w 2019 r., co skutkować będzie wzrostem cen.

Z krótkookresowej prognozy Komisji Europejskiej¹ wynikało, że w 2019 r. nastąpi ok. 1% spadek produkcji (o 247 tys. t) oraz ok. 5% spadek eksportu (o 131 tys. t). W rezultacie podaż rynkowa zmniejszy się w stosunku do 2018 r. o ok. 112 tys. t. Jest to na tyle dużo, że nastąpi nacisk popytu na ceny i ich wzrost. Co prawda w dokumencie Komisji Europejskiej z dnia drugiego października 2018 r. zawarte są przewidywania ekspertów mówiące o tym, że w 2019 r. uboje trzody mogą być większe niż w 2018 r. o 1,1%, a więc o tyle samo co w 2018 r., przy czym w drugiej połowie roku ich wzrost może być większy niż w pierwszej połowie. W świetle wyników grudniowego (2018 r.) badania pogłowia ten scenariusz wydaje się jednak mało prawdopodobny.

W styczniu 2019 r. przeciętna cena trzody klasy w UE-28 wyniosła 134,33 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1,5% niższa niż rok wcześniej. Cena takiej samej trzody w Polsce wyniosła 125,70 EUR/100 kg i była o 6,7% niższa niż w styczniu 2018 r. Większy spadek ceny w Polsce niż przeciętnej ceny w UE-28 mógł być wynikiem relatywnie małego popytu na polską trzodę w związku z ASF. Cena trzody wyrażona w złotych (4,06 zł/kg wagi żywej) była o 4,7% niższa niż przed rokiem. Jej spadek był mniejszy niż ceny polskiej trzody wyrażonej w euro, ze względu na ponad 3% deprecjację złotego względem euro w skali roku. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w lutym cena trzody mogła wynieść 4,15-4,18 zł/kg, a więc byłaby o ok. 2% wyższa od ceny w styczniu 2019 r., choć nadal o 5-6% niższa od ceny z lutego 2018 r.

1. Short-term outlook for EU agricultural markets in 2018 and 2019 no 22. Directorate – General for Agriculture and Rural Development, 15 September 2018.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskazniki zmian ^b	tys. ton	wskazniki zmian ^b	tys. ton	wskazniki zmian ^b		
2017	VII	129,0	115,9	66,1	115,2	58,0	106,2	8,1
	VIII	139,4	111,5	71,5	108,8	62,9	102,1	9,5
	IX	133,1	107,8	74,0	105,1	43,3	74,7	10,8
	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	78,4	123,7	66,5	122,4	11,9
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,1	110,6	60,6	108,6	10,5
	V	135,3	108,2	71,9	101,6	61,2	98,6	10,7
	VI	132,6	114,4	72,0	105,6	63,1	106,2	8,9
	VII	132,2	102,2	72,9	110,3	64,9	111,9	8,0
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,5	113,7	1,9
	IX	126,9	95,4	79,6	107,6	67,0	154,7	12,6
	X	149,0	101,5	87,1	111,5	74,6	113,7	12,5
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	70,0	103,4	14,7
	XII	159,4	118,0	72,1	102,1	60,6	94,4	11,5
2019	I	148,9	102,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2017	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172
	XI	4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181
	XII	4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169
2019	I	4,06	5,5	4,7	145,09	2,8	258,18	1,6	171

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowane	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2017	VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
	VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
	IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
	X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
	XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
	XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018	I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
	II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
	III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
	IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
	V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
	VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
	VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
	VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
	IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
	X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
	XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
	XII	5,46	x	x	x	x	26,91	x	x	x	x

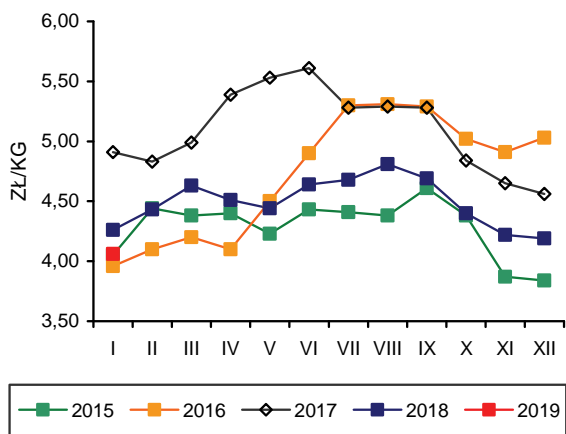
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

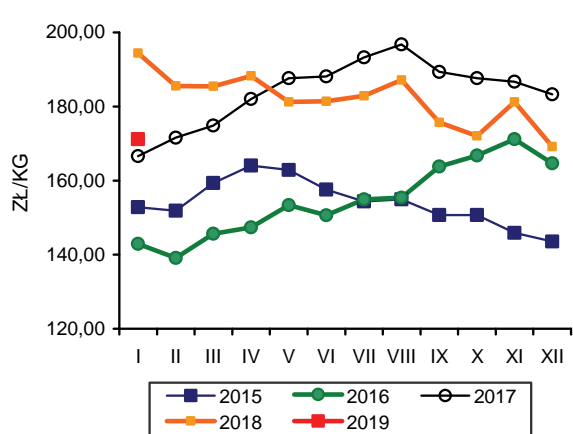
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-28	Niemczech	Danii	
2017	VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
	VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
	IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
	X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
	XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
	XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018	I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
	II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
	III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
	IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
	V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
	VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
	VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
	VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
	IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
	X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
	XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
	XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7
2019	I	134,33	125,70	140,09	127,18	93,6	89,7	98,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

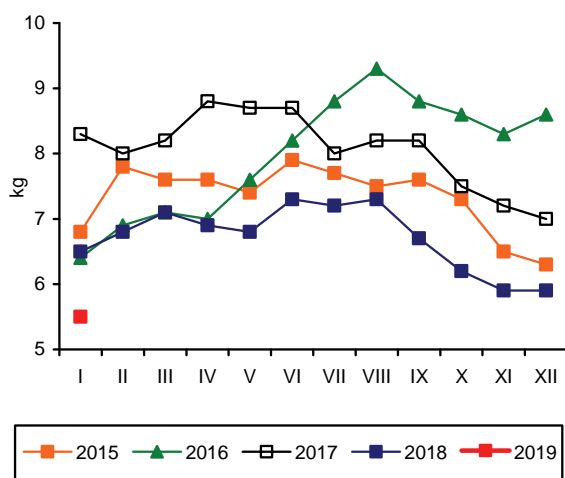
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

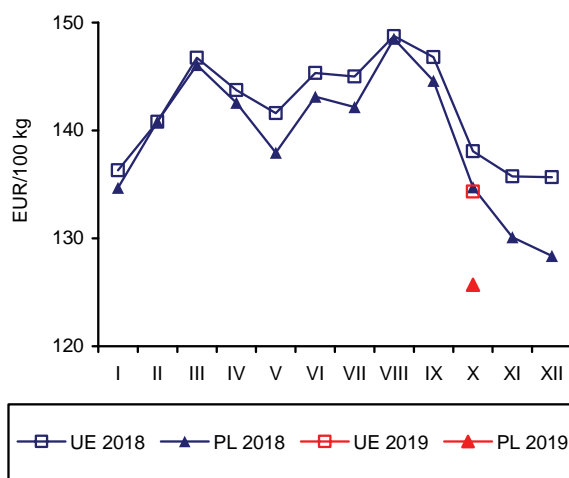
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

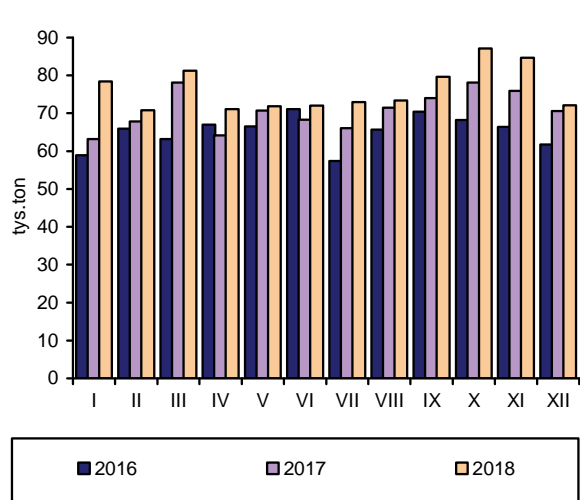
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

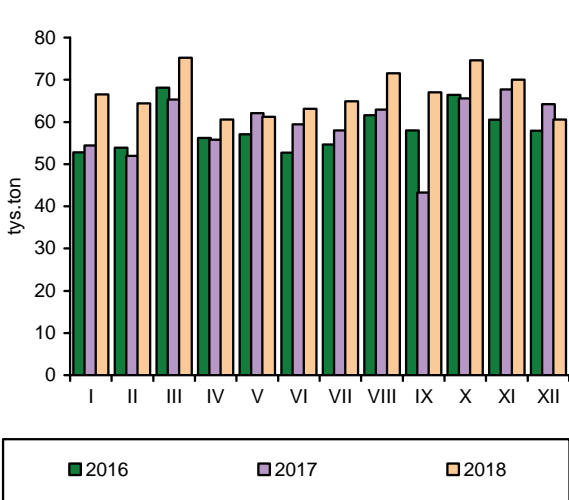
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Grzegorz
Dybowski**

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w styczniu 2019 r. ok. 238 tys. t mięsa drobiowego, tj. o 4,4% więcej niż przed miesiącem i o 10,2% więcej niż przed rokiem. Dynamika produkcji przemysłowej była więc w pierwszym miesiącu br. znacząco wyższa niż w styczniu 2018 r., kiedy jej wzrost wyniósł tylko niecałe 2%.

W 2018 r. eksport mięsa drobiowego zwiększył się o 16,9% wobec wzrostu przemysłowej produkcji o zaledwie 1,5%. W ciągu dwunastu miesięcy ubiegłego roku sprzedano za granicę 1310,7 tys. t tego mięsa, tj. o ok. 189 tys. t więcej niż w analogicznym okresie 2017 r. Było to przede wszystkim skutkiem luki podażowej na rynku unijnym, jaka powstała po zakazie importu drobiu z Brazylii. Eksport stanowił aż 48,2% produkcji mięsa drobiowego wytwarzanej w dużych zakładach przemysłowych. W 2017 r. udział eksportu w produkcji wyniósł 41,9%. Sytuacja taka, mimo wzrostu importu o ponad 21 tys. t, tj. o 37,3%, powodowała presję popytową na rynku krajowym, co znajdowało odzwierciedlenie w cenach.

Na początku 2019 r., zwiększyły się koszty paszowe w chowie drobiu rzeźnego. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt brojlerów podrożały w styczniu o ok. 7% w relacji rok do roku. Pasma dla indyków były droższe o 8,8%. Średnia cena skupu kurcząt brojlerów była w styczniu 2019 r. o 4% niższa niż w roku poprzednim, natomiast cena skupu indyków wzrosła aż o prawie 13%. Przeciętna relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt obniżyła się z 2,55 do 2,45 a na rynku indyków wzrosła z 3,87 do 4,02. Opłacalność produkcji kurcząt uległa więc w styczniu 2019 r. pogorszeniu, natomiast indyków poprawiła się. W lutym, ceny skupu kurcząt rzeźnych wzrosły o 7,3% w relacji do poprzedniego miesiąca i były też o 0,6% wyższe niż przed rokiem. Za indyki płacono w skupie o 0,5% więcej niż w styczniu, ale o aż 16,7% więcej niż w lutym 2018 r. Średnia cena skupu kurcząt rzeźnych z dwóch pierwszych miesięcy br. była o 1,7% niższa w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. natomiast indyków o 14,8% wyższa. Rynek indyków powoli powraca do równowagi po relatywnie długim okresie niskich cen wywołanych zbyt wysoką, w relacji do popytu, podażą tego mięsa.

Geny zbytu kurcząt patroszonych sprzedawanych przez zakłady przemysłu drobiarskiego wzrosły w lutym 2019 r. o 3,4% w relacji miesiąc do miesiąca, ale były o 6,8% niższe niż przed rokiem. Ceny zbytu indyków były wyższe o 1% w porównaniu ze styczniem i o 12,5% wyższew relacji do lutego 2018 r. Średnio w okresie dwóch miesięcy br. ceny zbytu kurcząt obniżyły się o 6,3% a indyków wzrosły o 9,4%. W lutym 2019 r. udział ceny skupu kurcząt rzeźnych w cenie zbytu tuszki wynosił 54,8%, a indyków rzeźnych 64,7%. W 2018 r. proporcje te wynosiły odpowiednio: 50,8 i 62,3%.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna tuszki kurczęcia patroszonego w 2018 r. wyniosła 7,30 zł/kg i była o 4,1% wyższa niż w poprzednim roku. Dynamika wzrostu cen detalicznych drobiu była więc relatywnie wysoka. Mimo to, drób pozostał najtańszym rodzajem mięsa.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim jeszcze się poprawiły, głównie w wyniku szybszego spadku cen w Polsce. W styczniu 2019 r., średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 64,5% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 48,1%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE obniżyła się w tym czasie o 0,3%, a w Polsce aż o 10,5%. Spośród obserwowanych państw członkowskich UE spadek cen miał miejsce tylko w Hiszpanii. W pozostałych krajach kurczęta patroszone podrożały.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych wyniosła w pierwszym kwartale 2018 r. 1,57 kg i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem. W drugim kwartale obniżyła się do 1,48 kg, tj. o 5,1% w relacji do tego samego okresu 2017 r. W trzecim kwartale spożycie bezpośrednie drobiu wyniosło 1,43 kg i było o 7,1% mniejsze niż rok wcześniej. Średnio w okresie trzech kwartałów 2018 r. konsumpcja drobiu w gospodarstwach domowych zmniejszyła się o 3,7% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem. Spożycie bezpośrednie wędlin drobiowych było natomiast o 2,2% większe i wyniosło 0,19 kg/osobę miesięcznie.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
I	174,0	195,0	212,0	216,0	238,0
II	159,0	188,0	196,0	194,0	
III	174,0	198,0	230,0	225,0	
IV	171,0	218,0	209,0	219,0	
V	182,0	196,0	232,0	223,0	
VI	173,0	206,0	228,0	220,0	
VII	174,0	201,0	227,0	214,0	
VIII	165,0	206,0	228,0	220,0	
IX	172,0	211,0	225,0	241,0	
X	201,0	217,0	236,0	262,0	
XI	189,0	220,0	239,0	253,0	
XII	190,0	207,0	217,0	228,0	
RAZEM	2124,0	2463,0	2679,0	2720,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	2958	4265	5454	72222	86295	101541
II	2743	4710	4935	76211	83677	97221
III	2612	5212	5692	81296	90495	110588
IV	3143	3673	4150	86933	84695	103882
V	4120	4273	6396	85630	94870	112942
VI	2965	3998	6651	86315	96539	110513
VII	4402	3875	6285	83359	90103	114122
VIII	4009	4156	9108	81933	93086	107002
IX	4748	4534	8757	90229	100657	106251
X	5014	7201	8623	97592	106751	126465
XI	4614	5731	7036	97405	105119	119129
XII	5222	4949	4601	84670	89299	101119
RAZEM	46550	56577	77688	1023795	1121586	1310775

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2017	2018
I	1286	1377	3,28	3,15	6,35	5,97	6,60	7,12
II	1300		3,36	3,38	6,62	6,17	6,66	7,16
III	1300		3,43		6,41		6,94	7,32
IV	1321		3,40		6,64		6,89	7,26
V	1340		3,35		6,74		6,88	7,13
VI	1349		3,53		6,25		6,94	7,46
VII	1355		3,68		6,87		7,25	7,57
VIII	1364		3,73		6,58		7,26	7,59
IX	1396		3,62		7,02		7,27	7,68
X	1375		3,44		6,42		7,15	7,24
XI	1379		3,25		5,94		7,20	7,14
XII	1368		3,19		5,83		7,01	6,92

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRD-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1343	1302	1417	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1369	1374		5,05	4,90	5,72	8,20	7,86	8,84
III	1351	1333		5,05	4,70		8,44	8,51	
IV	1358	1360		5,14	4,73		8,75	7,91	
V	1366	1373		5,21	4,70		8,71	7,90	
VI	1382	1368		5,47	4,72		8,52	8,14	
VII	1395	1374		5,31	4,78		8,46	8,22	
VIII	1384	1426		5,17	4,91		8,30	8,09	
IX	1345	1457		5,11	5,41		8,25	8,68	
X	1380	1411		5,17	5,85		9,02	9,01	
XI	1316	1418		5,11	5,81		8,64	9,26	
XII	1302	1421		5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2017	I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	167,56	176,00
	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	178,47
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	177,62
	IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	160,21	180,74
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	178,04	178,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	172,09	183,48
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,70
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,63
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,83
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,05
2018	I	123,71	271,00	192,54	149,90	230,00	166,64	183,15
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,32
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,66
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	184,95
	V	128,54	273,56	195,37	152,24	230,00	163,22	186,86
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	190,64
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,51	189,87
	VIII	142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,00
	IX	130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	187,86
	X	118,47	281,32	204,27	149,93	230,00	161,49	186,15
	XI	113,42	282,00	204,44	152,20	230,00	156,90	185,78
	XII	103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,72
2019	I	110,82	282,00	211,56	152,08	230,00	156,31	182,61

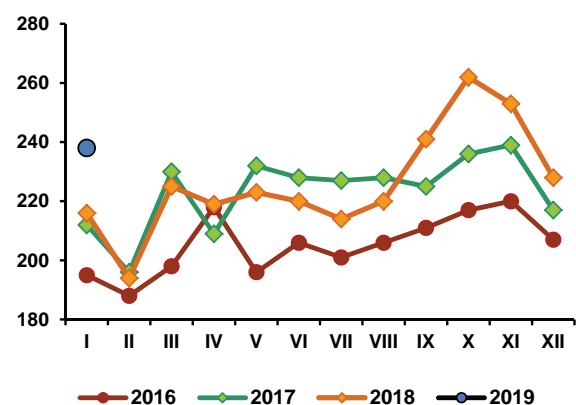
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

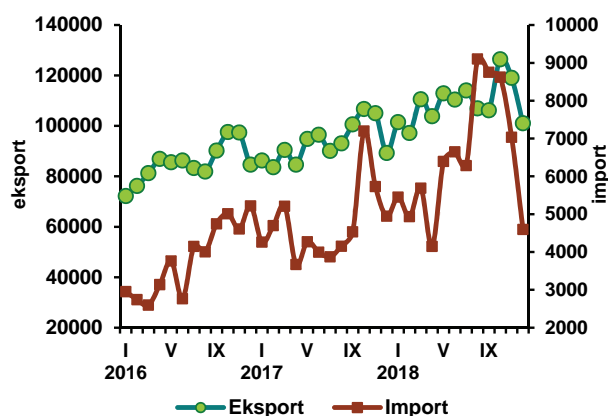
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
I	1,55	1,55	1,57	0,18	0,18	0,19
II	1,51	1,56	1,48	0,18	0,18	0,18
III	1,55	1,54	1,43	0,18	0,19	0,19
IV	1,67	1,57		0,19	0,19	

Źródło: Dane GUS.

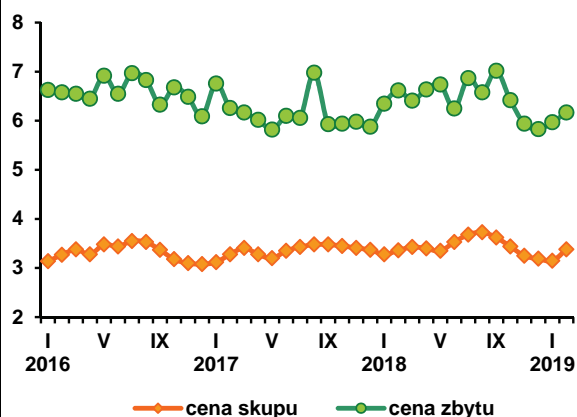
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

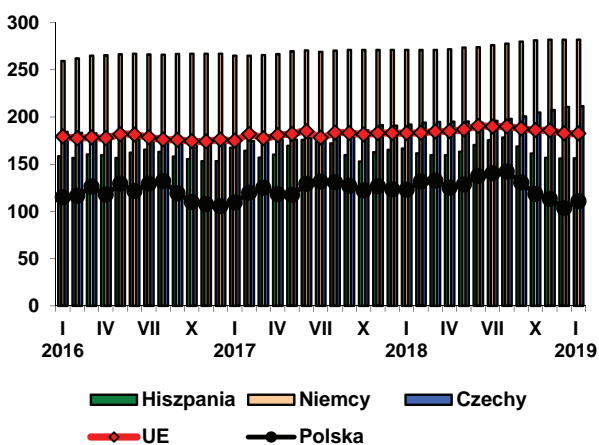
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Po silnej wzrostowej tendencji cen na rynku jaj konsumpcyjnych, jaka wystąpiła w drugiej połowie 2017 r., w 2018 r. miał miejsce ich stopniowy spadek. W całym roku, przeciętna miesięczna cena sprzedaży jaj wszystkich klas wagowych przez zakłady pakujące wyniosła 35,32 zł/100 sztuk i była o 6,1% niższa niż w 2017 r. W styczniu 2019 r. obniżyła się o 0,9% w relacji miesiąc do miesiąca i była już o 23,8% niższa niż przed rokiem. W lutym spadkowa tendencja cen była kontynuowana. Średnia cena jaj konsumpcyjnych obniżyła się o 1,2% w relacji do stycznia i była o ok. 20% niższa niż przed rokiem. W porównaniu z lutym 2018 r., potaniały jaja wszystkich klas wagowych. Najbardziej jaja średnie, klasy M, których ceny spadły aż o 26,8% oraz jaja duże, klasy L – spadek cen o 26%. Jaja małe, klasy S były tańsze o 15,3% a bardzo duże, klasy XL o 13%. W relacji miesiąc do miesiąca, w lutym 2019 r. najbardziej bo o 11,4% potaniały jaja duże, klasy L oraz małe, klasy S – o 1,7%. Ceny jaj średnich, klasy M wzrosły o 9,7%, a jaj bardzo dużych, klasy XL o 1,4%.

Również na szczeblu produkcji fermowej wysoka opłacalność chowu kur niosek, wywołana dobrą koniunkturą na rynku jaj konsumpcyjnych, wygasła. W styczniu br. przeciętne miesięczne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla towarowych stad kur niosek były o 8,7% wyższe od notowanych rok wcześniej, natomiast ceny płacone producentom jaj nie zmieniły się. Relacje cen jaj i pasz uległy więc dalszemu pogorszeniu. Ogólny poziom rentowności w produkcji jaj zmniejszył się w porównaniu z początkiem 2018 r.

Jednak w handlu detalicznym jaja nadal drożały w 2018 r. Średnia miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych wyniosła 0,67 zł/sztukę i była o ok. 21,8% wyższa niż przed rokiem i o 34% wyższa niż w 2016 r. Mimo więc spadku cen w niższych ogniach łańcucha zaopatrzeniowego, jaja pozostały relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego, co znajduje odzwierciedlenie przede wszystkim w zmniejszeniu się spożycia bezpośredniego.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego kształtowały się w 2018 r. na przeciętnym miesięcznym poziomie 3286 zł/t, tzn. były o 21,4% niższe niż w 2017 r. W styczniu 2019 r. średnia cena skupu jaj przerobowych wyniosła 2896 zł/t i była o 22,3% niższa w relacji miesiąc do miesiąca i o 24,3% niższa w relacji rok do roku. W lutym jaja przerobowe podrożały o 18,2% w relacji do stycznia, ale były tylko o 0,4% droższe niż przed rokiem.

W 2018 r. sprzedano za granicę o 18% mniej jaj w skorupkach niż w roku poprzednim i o 12,5% mniej przetworów z jaj. Import jaj w skorupkach był o 22% mniejszy, a przetworów z jaj o ponad 46% większy w porównaniu z 2017 r. W miarę powrotu równowagi na rynku unijnym, handel zagraniczny jajami i ich przetworami również się zmniejsza, co znajduje odzwierciedlenie w spadających cenach jaj na rynku krajowym. Spadek ten jest ponadto wzmacniany przez spadkową tendencję konsumpcji bezpośredniej jaj.

W pierwszym kwartale 2018 r., bezpośrednie spożycie jaj na jedną osobę w gospodarstwie domowym obniżyło się do 12,15 sztuk miesięcznie, tj. o 3,6% w porównaniu do analogicznego okresu przed rokiem. W drugim kwartale wyniosło 10,03 sztuki i było o 17,5% niższe niż w pierwszych trzech miesiącach 2018 r. i o 16,8% niższe niż w drugim kwartale. W trzecim kwartale 2018 r. spożycie bezpośrednie jaj wzrosło do 10,44 sztuki, tj. o 4% w porównaniu z drugim kwartałem. Było jednak o 2,8% niższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W okresie trzech kwartałów łącznie konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych była w 2018 r. o 7,9% mniejsza niż przed rokiem. Ceny jaj w handlu detalicznym pozostają wysokie. Można więc przewidywać, że w br. spadkowa tendencja ich konsumpcji w gospodarstwach domowych utrzyma się.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	import		eksport		import		eksport	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
I	2268	1330	19160	20072	589	880	3626	4165
II	1851	1646	16558	19855	876	734	3690	3210
III	1985	1157	16003	21984	745	727	3432	2627
IV	1385	1441	15025	18324	331	542	2648	3238
V	1514	1255	18480	18491	537	698	3264	2864
VI	1346	1276	15731	14047	387	691	4068	2715
VII	1206	1109	15354	13535	365	783	3674	2627
VIII	1399	887	50199	13594	776	1002	3519	3569
IX	718	639	34397	15683	502	968	3572	3281
X	1091	886	22942	17212	589	957	4537	3308
XI	820	708	23124	18216	710	909	3658	3189
XII	878	508	19121	14989	390	1043	2430	2052
RAZEM	16461	12842	251194	205962	6797	9934	42118	36845

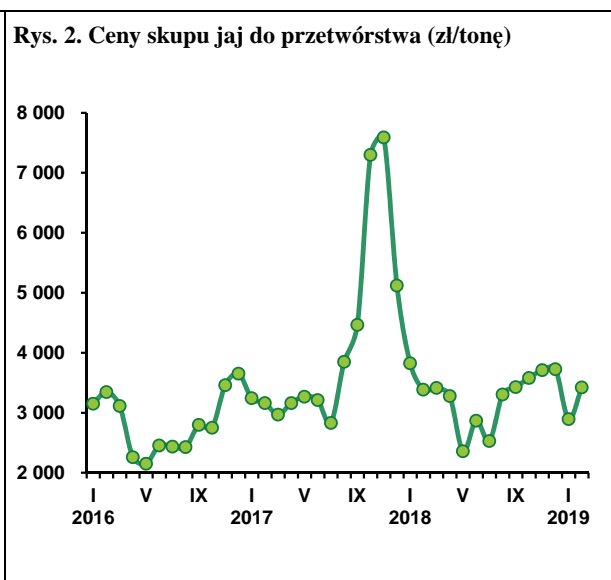
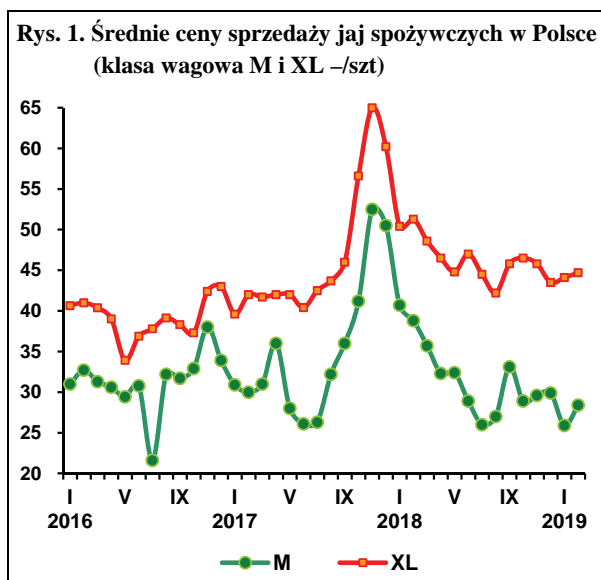
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt)^a

Miesiące	XL			L			M			S		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	39,60	50,40	44,10	34,90	47,30	37,00	30,90	40,70	25,90	24,00	33,20	23,70
II	42,00	51,30	44,70	34,00	44,30	32,80	30,00	38,80	28,40	25,00	27,50	23,30
III	41,70	48,60		33,00	40,00		31,00	35,70		30,00	29,40	
IV	42,00	46,50		40,50	39,50		36,00	32,30		26,00	27,10	
V	42,00	44,80		32,00	38,50		28,00	32,40		23,00	27,50	
VI	40,40	47,00		31,90	38,70		26,10	28,90		23,90	24,10	
VII	42,50	44,50		31,80	33,10		26,30	26,00		21,30	23,40	
VIII	43,70	42,20		36,70	33,70		32,20	27,00		22,80	18,00	
IX	46,00	45,80		39,00	36,00		36,00	33,10		27,90	19,50	
X	56,60	46,50		48,90	36,30		41,20	28,90		38,00	19,80	
XI	65,00	45,80		58,70	37,30		52,50	29,60		44,90	22,30	
XII	60,20	43,50		57,10	37,00		50,50	29,90		39,90	21,50	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

**Danuta
Zawadzka**

W styczniu 2019 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 540,1 EUR/100 kg, a owiec ciężkich 501,2 EUR/100 kg wagi poubojowej. Cena jagniąt była o 1% niższa niż przed rokiem, a owiec ciężkich o tyle samo wyższa. Według nieostatecznych danych Komisji Europejskiej, w lutym 2019 r. cena jagniąt wyniosła 517,5 EUR, a owiec ciężkich 497,4 EUR/100 kg. W odniesieniu do cen z lutego 2018 r. cena jagniąt była wyższa o 0,3%, a owiec ciężkich niższa o ok. 5%. W styczniu 2019 r. cena polskich owiec ciężkich wyniosła 434,9 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 19,5% wyższa niż w styczniu 2018 r. W lutym wyniosła ona 434,1 EUR i była o 18% wyższa niż rok wcześniej. Od pewnego czasu ceny polskich owiec ciężkich charakteryzują się większą dynamiką wzrostu niż średnie ceny unijne. Rosną też w sytuacji, gdy średnie ceny w UE-28 obniżają się. W rezultacie zmniejsza się różnica między ceną polskich owiec, a ich przeciętną ceną unijną. Z jednej strony jest to dobre dla producentów, ale z drugiej, sukcesywnie wyczerpuje się przewaga konkurencyjna polskich owiec na rynku unijnym. W styczniu 2019 r. cena polskich owiec była o 13% niższa od średniej ceny unijnej, podczas gdy w styczniu 2018 r. o 26%.

W 2018 r. polski eksport żywca i mięsa baraniego wyniósł 882 tony, a import 1031 ton. Oznacza to, że Polska przestała być eksporterem netto, a stała się importerem netto baraniny. Najwięcej owiec sprzedano we Włoszech (61% eksportu żywca) i w Holandii (28%). Mięso sprzedawano we Francji (65% eksportu mięsa), w Belgii (11,7%), Danii (5,2%) i Austrii (4,9%). Polska nie

importowała w 2018 r. żywych owiec, a jedynie mięso. Przywożono je z Nowej Zelandii (46%), Wielkiej Brytanii (22%), Irlandii (13%) i Niemiec (14%). Przeciętna cena w eksporcie mięsa wyniosła w 2018 r. 6,10 EUR/kg, a w imporcie 6,80 EUR/kg.

Zgodnie z krótkoterminową prognozą¹, w 2019 r. produkcja baraniny w UE-28 może być większa niż w 2018 r. o ok. 1%. Zwiększą się obroty handlu zagranicznego baraniną. Wzrost zarówno importu, jak i eksportu oceniany jest na ok. 2%. W rezultacie łączna podaż mięsa owczego w UE-28, w 2019 r. może być większa niż przed rokiem o 1,1% (tj. o ok. 11 tys. t). Jest to relatywnie mało i według Komisji nie spowoduje zmian w spożyciu, które oceniane jest na 1,7 kg/mieszkańca, czyli tak jak w 2018 i w 2017 r. Taka sytuacja przemawia za utrzymaniem przeciętnej ceny rocznej na poziomie z 2018 r., choć w poszczególnych półroczach czy kwartałach tendencje mogą być odmienne.

¹ Short - term outlook for EU agricultural markets in 2018 and 2019, nr 22 (autumn 2018), 15 września 2018 r.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	zmiana w % 2017/2016
I półrocze	609	735	672	91,4
II półrocze	478	531	618	116,4
Rok	1 087	1 266	1 290	101,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2017	74,1	88,2	116,8	208,7	132,7	43,0	90,3	46,4	53,2	68,2	67,1	107,2	1096
2018	66,9	67,5	196,3	35,2	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	31,1	42,9	73,4	884
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,3	76,5	168,1	26,5	68,9	214,4	80,8	113,8	115,4	45,6	63,9	68,5	80,7
Import 2017	107,1	86,3	149,8	122,4	98,4	40,3	74,8	87,3	70,6	110,9	98,0	116,1	1063
2018	82,2	87,2	82,0	108,4	96,4	55,3	90,5	56,9	88,2	43,7	155,4	84,9	1031
miesiąc roku poprzedniego = 100	76,8	101,0	54,7	88,6	98,0	137,2	121,0	65,2	124,9	39,4	158,6	73,1	97,0

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016/17	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79	6,00	5,86	6,41	6,21	7,56
2017/18	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83	6,11	5,61	7,42
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,5	105,3	105,1	87,2	111,8	97,5	108,5	85,7	99,5	95,3	90,3	98,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
XII 2017	7,9	16,8	1,87	3,99
I 2018	7,6	16,2	1,83	3,89
II	7,9	16,7	1,88	4,01
III	8,3	17,7	1,97	4,19
IV	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85
VIII	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95
I 2019	7,7	16,3	1,78	3,79

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2016/2017	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36	55,01	54,12	55,84	55,55	54,52
2017/2018	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00	54,96	54,91	53,32
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,2	101,0	103,2	100,8	97,4	96,1	99,3	100,6	101,6	98,4	98,8	97,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-28												
2017/2018	554,0	484,0	541,7	555,7	562,7	541,4	561,9	618,3	614,3	603,7	597,1	542,6
2018/2019	516,2	534,5	523,5	511,1	511,5	523,8	555,5	575,3	574,3	557,7	571,6	540,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,2	110,4	96,6	92,0	90,9	96,7	98,9	93,0	93,5	92,4	95,7	99,5
Włochy												
2017/2018	492,3	494,3	627,5	578,4	625,3	607,6	617,5	555,3	662,2	681,0	681,5	554,2
2018/2019	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1	620,2	603,0	656,5	540,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,5	118,7	85,3	86,5	81,7	94,9	95,9	108,4	93,7	88,5	96,3	97,6

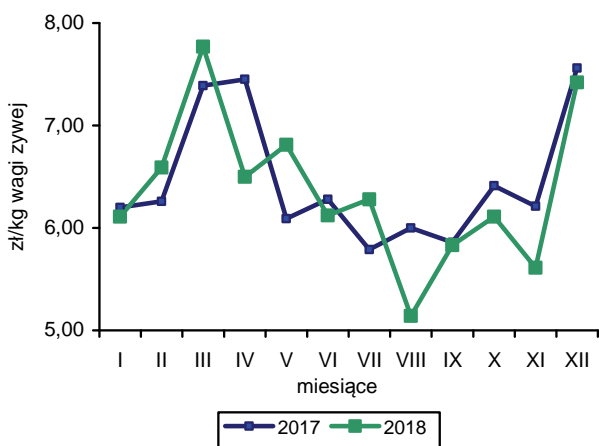
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

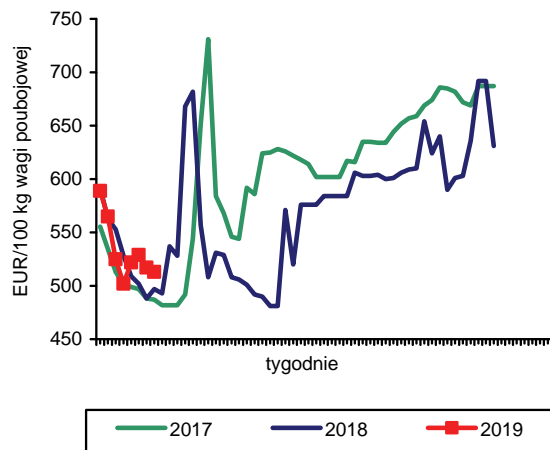
Lata	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
UE-28												
2017/2018	455,3	471,8	491,5	523,4	541,9	531,9	504,8	482,3	477,2	488,1	495,5	494,9
2018/2019	521,5	573,3	616,3	618,4	581,3	518,0	501,2	491,8	477,2	482,1	490,3	501,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,5	121,5	124,7	118,2	107,2	97,4	99,3	102,0	100,0	98,8	99,0	101,3
Wielka Brytania												
2017/2018	448,3	456,0	484,5	535,0	559,6	510,1	469,9	429,0	438,5	442,9	450,9	465,5
2018/2019	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2	438,6	448,1	457,7	484,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	115,5	127,6	133,6	121,4	107,0	96,3	100,4	106,3	100,0	101,2	101,5	104,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

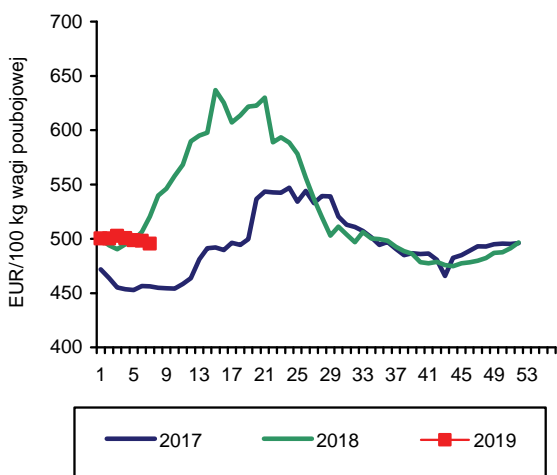
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

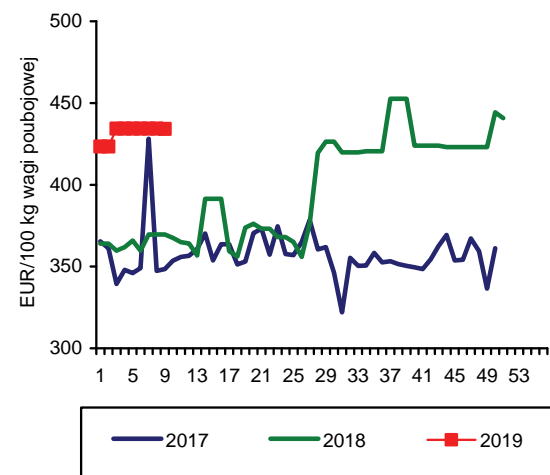
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

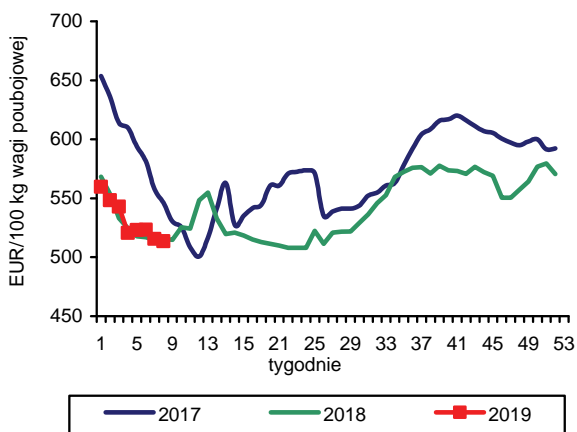
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

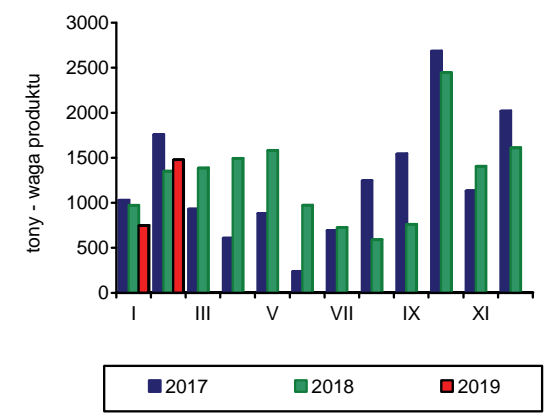
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

W styczniu 2019 r. połowy ryb na Morzu Bałtyckim wyniosły 12,7 tys. t i były o 31,1% mniejsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zmniejszono wyładunki wszystkich podstawowych gatunków ryb, w tym szprotów o 27,9%, śledzi o 38,4 tys. ton, dorszy o 34,7%, a storni o 33,8%.

Podaż produktów rybnych ze średnich i dużych zakładów przetwórczych (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w 2018 r. 492,7 tys. t i była o 11,2% większa niż w roku poprzednim. Produkcja całych ryb morskich mrożonych zwiększyła się o 38,2% do 30,5 tys. t, świeżych lub chłodzonych filetów z ryb morskich o 20,5% do 75,5 tys. t, marynat o 10,1% do 89,6 tys. t, ryb wędzonych o 8,4% do 80,8 tys. t oraz konserw o 7,4% do 68,5 tys. t. Znaczący spadek produkcji odnotowano natomiast w asortymencie mrożonych filetów z ryb morskich (o 12,8% do 28,3 tys. t) oraz solonych filetów (o 10,0% do 10,3 tys. t). Spośród produktów wysokoprzetworzonych (konserw, prezerw, marynat oraz innych przetworów) największy wzrost produkcji wystąpił w przypadku przetworzonych łososi (o 83,9% do 16,9 tys. t) oraz szprotów i sardynek (o 21,3% do 17,1 tys. t). Podaż przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 1,6% i wyniosła 106,4 tys. t.

W 2018 r., wg wstępnych danych, eksport sektora rybnego wyniósł 507,8 tys. t (w masie produktów) o wartości 9,38 mld PLN i był odpowiednio o 6,2 i 10,8% większy niż rok wcześniej. Zwiększono wywóz wszystkich podstawowych grup produktów. Eksport ryb wędzonych, suszonych i solonych wyniósł 58,8 tys. t i był o 7,8% większy niż w 2017 r. Nieco niższa była dynamika wzrostu wartości tej grupy towarowej (wzrost o 7,2% do 3,32 mld zł), pod wpływem spadku cen transakcyjnych w wywozie wędzonych łososi (o 2,9% do 61,89 zł/kg), które stanowiły 81% wolumenu. Eksport ryb filetowanych i mięsa z ryb zwiększył się o 10,7% do 97,1 tys. t, a jego wartość o 16,6% do 2,95 mld zł. W tej grupie towarowej najczęściej sprzedano łososi (44,1 tys. t) oraz dorszy (23,0 tys. t). Wywóz przetworów i konserw z ryb wyniósł w analizowanym okresie 149,0 tys. t o wartości 2,32 mld zł i był odpowiednio o 6,3 i 10,2% większy

niż przed rokiem. Najwięcej sprzedano przetworów ze śledzi (51,8 tys. t) oraz z mintajów (16,1 tys. t). Łącznie w 2018 r. najczęściej wyeksportowano łososi (105,2 tys. t, wzrost o 15,5%) i śledzi (68,3 tys. ton, wzrost o 7,6%). Import ryb i owoców morza wyniósł w 2018 r. 599,2 tys. t o wartości 9,21 mld zł i był odpowiednio o 3,9 i 5,1% większy niż w roku poprzednim. Przywóz filetów i mięsa z ryb zwiększono o 6,2% do 206,4 tys. t, ryb świeżych i chłodzonych o 7,8% do 194,3 tys. t, a ryb mrożonych zmniejszono o 1,4% do 107,7 tys. t. W ujęciu gatunkowym łączny import łososi wyniósł w 2018 r. 177,6 tys. t i był o 9,1% większy niż w roku poprzednim. Przywóz śledzi zmniejszono o 4,4% do 87,3 tys. t, a dorszy o 1,7% do 54,0 tys. t. Więcej niż w 2017 r. sprowadzono natomiast makreli (o 5,8% do 50,6 tys. t), mintajów (o 9,4% do 47,2 tys. t) oraz czarniaków (o 76,3% do 20,2 tys. t). Spośród gatunków ryb o mniejszym znaczeniu największą dynamikę wzrostu wolumenu dostaw odnotowano w przypadku szprotów (ponad 2-krotnie do 7,5 tys. t) i tuńczyków (o 10,5% do 11,3 tys. t), natomiast największy spadek wystąpił w przywozie łupaczy (o 19,4% do 6,6 tys. t) i morszczuków (o 10,8% do 7,9 tys. t). Średnia cen transakcyjna filetów ze śledzi była niższa niż przed rokiem o 19,1% (5,28 zł/kg), świeżych łososi o 3,2% (26,20 zł/kg). Wyższe ceny importerzy płacili natomiast za mrożone dorsze (o 16,1%, 15,61 zł/kg), mrożone makrele (o 7,2%, 5,69 zł/kg) i mrożone filety z mintajów (o 5,3%, 8,88 zł/kg).

Według wstępnych danych podaż ryb na rynek krajowy wyniosła w 2018 r. 471 tys. t (masy żywej ryb¹) i była o 1,3% wyższa niż w roku poprzednim. Przeciętne spożycie ryb i owoców morza liczone na mieszkańca wyniosło 12,26 kg (12,11 kg rok wcześniej). Spośród głównych gatunków ryb najbardziej ograniczono konsumpcję łososi (o 31,4% do 0,49 kg/mieszkańca). Nieznacznie niższe niż w 2017 r. było także spożycie dorszy (o 1,6% do 1,02 kg/mieszkańca). Wyraźnie zwiększono natomiast popyt na makrele (o 9,8% do 1,18 kg/mieszkańca) oraz śledzie (o 8,0% do 2,13 kg/mieszkańca). Nie zmieniła się konsumpcja mintajów (2,21 kg/mieszkańca).

1. Wyliczenia według metodologii EUMOFA.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018 ^{a,b} I-XII	76 018	51 911	6 765	15 306	6 709	156 709	58 022	8 928
2018 ^{a,b} I	10 921	4 877	424	1 907	334	18 463	3 372	239
II	13 655	5 203	290	3 171	164	22 483	9 891	790
III	15 109	4 036	500	1 699	224	21 568	16 320	1 314
IV	16 834	7 223	873	1 549	1 085	27 564	16 233	1 863
V	6 714	5 434	879	1 989	1 398	16 414	6 808	1 240
VI	679	1 695	779	806	714	4 673	724	55
VII	250	2 030	255	583	579	3 697	2 098	149
VIII	333	1 417	65	550	799	3 164	926	88
IX	1 076	2 769	786	564	507	5 702	1 192	292
X	2 036	5 735	856	609	549	9 785	15	4
XI	4 440	7 342	537	1 216	292	13 827	58	3
XII	3 971	4 150	522	664	63	9 370	385	2 891
2019 I	7 871	3 005	277	1 262	312	12 727	70	94
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{I\ 2019}{I\ 2018}$	72,1	61,6	65,3	66,2	93,4	68,9	2,1	39,3

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.03.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2018 I-XII	75 458	68 627	92 730	255 841	106 380	17 104	18 727	492 656
2018 I	5 464	6 155	6 430	21 766	9 576	1 459	1 515	39 816
II	6 036	7 073	7 317	21 704	9 569	1 614	1 826	42 130
III	5 515	7 523	8 881	23 872	10 165	2 002	1 923	45 791
IV	5 575	8 997	5 951	19 639	7 456	1 523	1 625	40 162
V	5 256	4 759	6 004	18 874	7 398	1 243	1 528	34 893
VI	5 851	3 842	6 485	18 915	6 786	1 255	1 356	35 093
VII	5 645	4 014	6 340	16 756	7 296	1 076	1 072	32 754
VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 887
IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
XII	6 533	6 225	10 970	22 995	10 869	1 098	1 476	46 723
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{XII\ 2018}{XII\ 2017}$	103,0	113,1	99,3	112,7	100,4	89,9	148,0	107,9
$\frac{I-XII\ 2018}{I-XII\ 2017}$	120,5	106,8	105,7	112,0	98,4	121,3	121,0	111,2

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2018 ^c I-XII	507,8	149,0	97,1	58,8	79,6	599,2	206,4	107,7	43,1	194,3
2018 ^c I	39,1	12,8	8,0	4,3	5,5	59,9	23,8	12,7	3,9	15,4
II	45,0	12,1	7,0	4,2	7,9	47,4	16,5	10,6	3,6	13,3
III	53,1	13,4	8,9	6,0	9,9	54,3	18,2	10,4	4,1	17,5
IV	50,2	12,2	8,5	4,2	9,4	43,3	14,8	8,3	2,9	13,7
V	44,6	11,8	7,9	4,4	8,6	40,7	12,1	7,0	3,5	14,2
VI	37,5	12,1	7,9	4,0	7,1	39,6	12,8	7,3	2,8	13,5
VII	32,5	10,7	6,9	4,0	7,4	40,5	11,4	6,8	3,6	15,2
VIII	30,7	11,9	7,6	4,3	3,1	46,4	16,0	6,5	3,4	17,5
IX	32,0	11,6	8,6	4,4	2,4	49,4	16,6	8,4	3,5	17,4
X	41,7	14,0	9,1	6,0	3,6	64,4	21,4	11,4	3,9	22,6
XI	49,9	13,4	8,6	5,9	8,6	62,7	24,9	10,4	4,5	17,7
XII	51,4	13,0	8,0	7,0	12,4	50,6	18,1	7,9	3,3	16,4
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2018 XII 2017	121,9	100,5	117,0	115,1	166,0	99,0	91,6	104,9	92,6	101,5
I-XII 2018 I-XII 2017	106,2	106,3	110,7	107,8	105,2	103,9	106,2	98,6	97,3	107,8

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne, Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2018 ^a I-XII	5,06	4,74	5,44	6,44	5,49	7,75	7,26	12,87	26,02	15,44
2018 ^a I	4,97	4,56	5,13	6,14	5,31	6,70	6,68	12,10	24,58	15,92
II	5,06	4,74	5,22	5,82	5,36	6,49	5,78	11,60	24,82	16,65
III	5,11	4,22	5,27	5,95	5,29	6,74	5,57	11,21	26,26	15,67
IV	4,84	4,49	5,05	5,46	5,46	7,34	6,53	11,62	28,07	14,16
V	4,66	3,82	5,29	5,69	5,29	8,04	7,00	12,05	29,66	15,37
VI	4,61	4,05	5,39	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,37	15,93
VII	4,97	4,57	5,28	5,53	5,45	8,34	8,57	13,10	25,33	12,83
VIII	4,93	3,58	5,35	7,07	6,10	8,31	8,35	13,27	25,34	16,11
IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,10	25,87	17,17
X	5,27	5,57	5,21	6,27	5,63	7,51	8,16	13,80	25,86	15,66
XI	5,54	5,53	6,22	7,02	5,86	7,71	7,21	13,87	25,20	15,78
XII	5,10	5,08	6,30	6,95	6,40	8,98	7,20	14,00	25,08	21,23
Wskaźnik zmian (%)										
XII 2018 XII 2017	98,6	117,9	128,5	125,1	125,2	142,6	114,5	114,3	111,1	124,0
I-XII 2018 I-XII 2017	78,9	87,9	108,8	120,8	107,4	106,7	121,6	100,1	96,2	96,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makreła mrożona 03035410 ^b	Filety z lososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	7,49	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	1,19
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2018 ^a I-XII	10,84	28,45	22,53	26,66	63,74	62,15	82,99	5,69	26,74
2018 ^a I	10,71	27,32	20,03	24,90	61,10	55,62	84,89	5,38	26,40
II	10,48	27,86	22,10	26,31	58,91	53,91	98,54	5,26	25,62
III	10,67	28,42	20,00	26,16	58,20	55,56	102,71	5,56	24,89
IV	10,93	28,07	19,61	25,64	55,77	57,56	116,14	5,76	26,84
V	10,15	26,23	21,13	26,24	57,54	59,05	107,74	5,64	26,75
VI	10,41	24,98	22,80	26,36	67,56	70,07	103,37	6,52	28,39
VII	10,78	31,75	27,50	27,24	67,43	68,63	87,00	7,16	27,62
VIII	11,00	31,57	24,82	25,36	66,64	68,31	64,50	6,17	26,20
IX	10,90	30,00	26,18	29,08	66,53	65,17	65,24	6,23	27,59
X	11,17	28,44	30,81	28,07	66,82	64,72	63,69	6,24	26,75
XI	10,78	28,69	24,05	27,65	67,13	66,16	65,37	7,58	27,39
XII	11,98	28,79	20,95	29,51	69,75	65,59	58,01	7,77	26,64
Wskaźnik zmian (%)									
XII 2018 XII 2017	103,5	114,8	87,4	119,7	108,7	115,1	69,9	144,8	100,2
I-XII 2018 I-XII 2017	94,8	115,3	94,3	112,6	98,9	116,0	72,0	86,6	93,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2018 I	12,57	-	13,52	58%	15,92	65%	18,53	-	11,06	83%	11,14	69%
II	12,73	-	13,70	58%	15,92	65%	19,76	-	10,52	80%	11,03	69%
III	12,72	-	13,94	59%	15,99	66%	19,58	-	10,55	80%	11,01	69%
IV	12,92	-	13,99	59%	16,00	65%	19,91	-	10,69	81%	11,02	69%
V	12,94	-	14,12	59%	15,75	65%	19,98	-	11,35	87%	10,92	68%
VI	13,24	-	14,08	60%	15,77	65%	19,98	-	11,15	85%	10,84	68%
VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
VIII	13,41	-	14,12	59%	15,86	66%	20,39	-	11,03	84%	10,83	68%
IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
Wskaźnik zmian (%)												
XII 2018 XII 2017	100,0	x	101,1	x	108,1	x	111,2	x	98,2	x	96,9	x
I-XII 2018 I-XII 2017	105,6	x	98,6	x	102,9	x	114,7	x	96,8	x	88,9	x

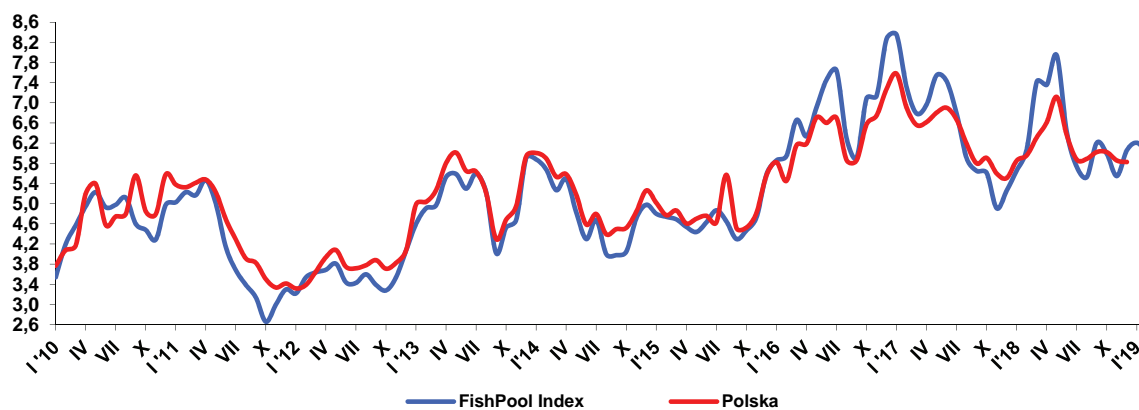
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

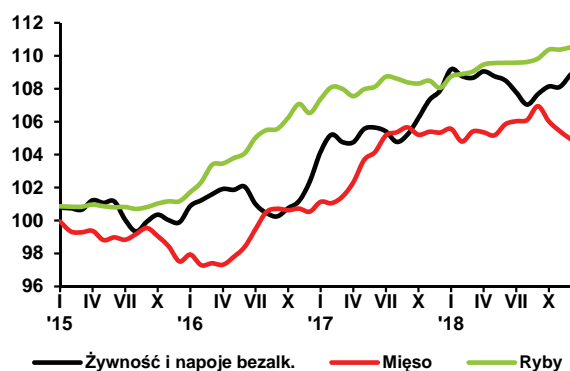
Miesiąc	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2018 I	24,63	32,28	101,00	33,57	16,15	26,29	30,50	33,35	16,15	15,10	23,46
II	24,61	32,33	100,30	33,56	16,12	26,39	30,38	33,12	16,04	15,16	23,53
III	24,40	32,39	100,30	33,57	16,19	26,52	30,44	33,53	16,03	-	23,54
IV	24,54	32,66	100,20	33,57	16,20	26,45	30,44	33,65	16,04	-	23,84
V	24,29	32,76	100,60	33,21	16,28	26,58	30,56	33,65	15,99	-	23,77
VI	24,27	32,73	101,10	33,28	16,21	26,71	30,69	33,94	15,94	-	23,60
VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
VIII	24,18	32,98	101,10	33,76	16,29	26,58	30,31	33,82	16,01	-	23,80
IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
Wskaźnik zmian (%)											
XII 2018 XII 2017	98,5	102,7	98,4	101,8	107,1	102,7	98,1	102,9	98,8	103,3	103,7
I-XII 2018 I-XII 2017	98,7	100,6	99,2	100,9	101,6	103,7	102,9	102,4	96,8	103,1	101,6

Źródło: Dane GUS.

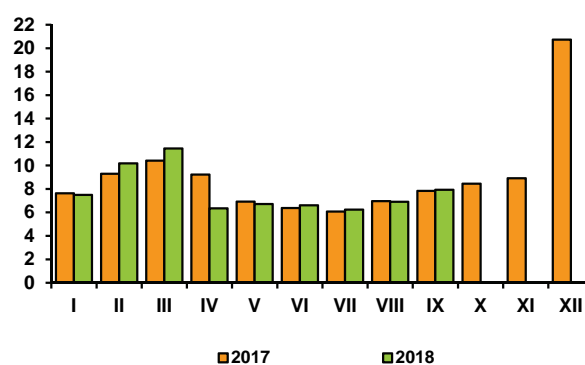
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

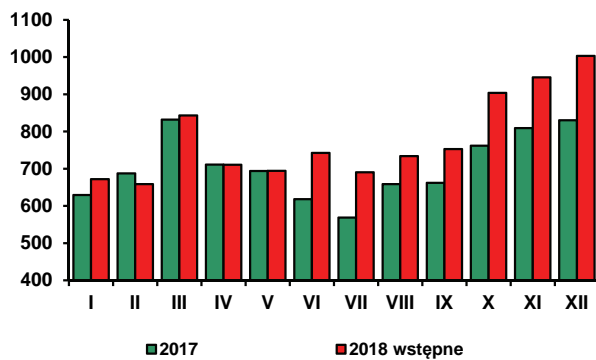
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2014=100)

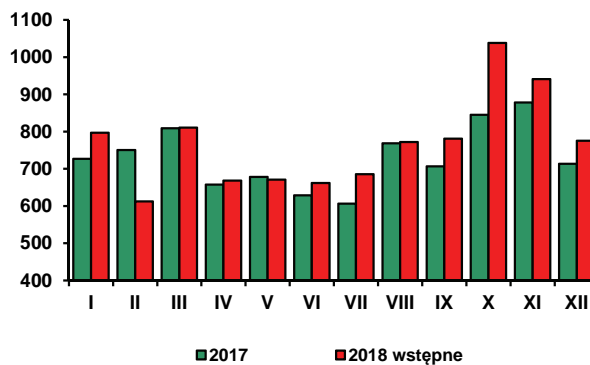
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

**Krystyna
Świetlik**

Według wstępnych danych GUS w styczniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,1% i były o 0,9% wyższe niż rok wcześniej. W kierunku ich wzrostu oddziaływał wzrost cen żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 0,9%), a czynnikiem hamującym ich dynamikę był spadek cen towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 0,7%) i transportem (o 1,9%). Zgodnie z informacją podaną przez GUS, w obliczeniach wskaźników cen energii elektrycznej zostały

uwzględnione przepisy ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2538), tj. ustawy zamrażającej ceny energii. W związku z powyższym w szacunkach cen energii uwzględniona została narzucona ustawą obniżka opłaty przejściowej, co przyczyniło się do spadku dynamiki cen nośników energii i kosztów utrzymania mieszkania. Skutkiem zmniejszenia tempa wzrostu cen paliw było spowolnienie rocznej dynamiki cen transportu. Dane GUS o styczniowej inflacji są niepełne i mają charakter wstępny ze względu na coroczną rewizję wag w koszyku inflacyjnym. Ostateczne dane o zmianach cen poszczególnych grup towarów i usług konsumpcyjnych zostaną opublikowane w marcu.

Należy się liczyć z tym, że w najbliższych miesiącach ceny żywności będą wykazywały tendencję wzrostową wspieraną przez czynniki sezonowe i koniunkturalne oraz związane ze wzrostem pozasurowcowych kosztów przetwórstwa i obrotu. Hamująco na tempo ich wzrostu będzie oddziaływało niskie tempo wzrostu krajowego popytu na żywność.

Dane napływające z krajowego rynku pracy wskazują na utrzymywanie się pozytywnych trendów w zatrudnieniu i płacach. W styczniu 2019 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 7,5% wyższe niż przed rokiem, a zatrudnienie w tym sektorze zwiększyło się w skali roku o 2,9%. Stopa rejestrowanego bezrobocia wyniosła 6,1% i była o 0,7 pkt. proc. niższa niż rok wcześniej. Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wzrosła o 3,9% r/r, a emerytura i renta rolników indywidualnych – o 2,1% r/r. W wyniku spowolnienia dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych siła nabywcza przeciętnej płacy w sektorze przedsiębiorstw wzrosła w skali roku o 6,5%, wobec wzrostu o 5,5% przed rokiem. Wzrost siły nabywczej emerytury i renty w systemie pracowniczym wyniósł 3,0%, a emerytury i renty rolników indywidualnych 1,2%. Dobra, z punktu widzenia pracowników, sytuacja na rynku

pracy i wzrost dochodów ludności sprzyjały wzrostowi popytu konsumpcyjnego, głównie jednak na towary nieżywnościowe. Z danych GUS wynika, że w styczniu 2019 r. w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, sprzedaż detaliczna ogółem w cenach stałych była o 7,7% większa niż przed rokiem. Wydatnemu wzrostowi sprzedaży towarów nieżywnościowych i usług (w tym zwłaszcza pojazdów samochodowych, odzieży, obuwia, mebli oraz sprzętu rtv i agd) towarzyszył **spadek sprzedaży żywności**, napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) o 0,1%, wobec wzrostu o 4,0% odpowiednio rok wcześniej. Spodziewane spowolnienie gospodarcze i sygnalizowane w badaniach koniunktury konsumpcyjnej pogorszenie ocen bieżącej sytuacji ekonomicznej kraju¹ wzmogły skłonność konsumentów do zakupów towarów nieżywnościowych, kosztem żywności. Można przypuszczać, że proponowane przez rząd w bieżącym roku dodatkowe transfery socjalne będą miały korzystny wpływ na konsumpcję prywatną, jednakże nie pobudzą wzrostu wydatków gospodarstw domowych na żywność w takim stopniu, jak w latach poprzednich. Według GUS w 2016 r., w porównaniu z 2015 r., spożycie żywności i napojów bezalkoholowych w sektorze gospodarstw domowych zwiększyło się o 3,9%, tj. w stopniu nienotowanym od 1996 r., a w 2017 r. - o 1,8%. Wiele wskazuje na to, że w 2018 r. jego wzrost był wolniejszy niż w roku poprzednim. Z badań budżetów domowych wynika, że w okresie trzech kwartałów 2018 r., przeciętne miesięczne spożycie (w jednostkach fizycznych na osobę) większości monitorowanych przez GUS grup artykułów żywnościowych było mniejsze niż w analogicznym okresie 2017 r. Konsumpcja ryb zmalała o 6,4%, ziemniaków o 6,1%, jaj o 4,3%, a tłuszczów jadalnych o 4,1%, w tym masła o 5,3%. Ograniczono spożycie warzyw (bez ziemniaków) oraz pieczywa i produktów zbożowych po 3,7%, artykułów mleczarskich o 1,8%, a produktów mięsnych o 1,7%, w tym mięsa wołowego o 4,9%, drobiowego o 3,3%, przy wzroście spożycia kulinarnej wieprzowiny o 1,0%. Wzrosła natomiast konsumpcja owoców (o 3,4%), cukru (o 7,7%), lodów (o 17,0%) i miodu (o 2,1%), przy stabilizacji spożycia wyrobów cukierniczych oraz obniżeniu się spożycia dżemów i marmolad (o 2,7%) i czekolady (o 1,4%). Wzrostowi spożycia cukru sprzyjały głównie niskie ceny tego produktu oraz zwiększenie podaży i spadek cen owoców zachęcające do domowego przetwórstwa. Konsumpcja kawy, herbaty i kakao w proszku spadła o 1,7%, przy wzroście spożycia napojów bezalkoholowych o 8,8%, w tym wód mineralnych i źródlanych o 11,8%.

W okresie trzech kwartałów 2018 r. przeciętne miesięczne nominalne wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe w przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwach

domowych ogółem były o 2,9% większe niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, lecz wobec wzrostu średniego poziomu cen tych artykułów o 3,1%, ich realna wartość obniżyła się o 0,2%. Wzrost nominalnych wydatków, przy ograniczeniu ilościowej konsumpcji oznacza zwiększenie udziału droższych produktów w koszyku zakupów. Badania budżetów gospodarstw domowych potwierdzają to zjawisko i wskazują na wzrost spożycia artykułów żywnościowych o wyższych cenach jednostkowych, bardziej przetworzonych, o wyższej wartości dodanej, wygodnych w użyciu, oszczędzających czas na przygotowanie posiłków, wpływających na urozmaicenie i wartość żywieniową diety. Spośród produktów zbożowych gospodarstwa domowe zwiększyły m.in. konsumpcję wyrobów piekarskich, takich jak: pieczywo chrupkie, chałki, bułeczki, rogalce maślane i francuskie, krakersy, herbatniki, placki, ciasta, ciasteczka, tary z nadzieniem, pierniki i wafle, jak również konsumpcję pizzy i półproduktów mącznych. W grupie produktów mięsnych odnotowano wzrost popytu na mięso kaczek, gęsi i indyków oraz tzw. inne produkty mięsne, tj. pasztety i wyroby garnażeryjne z mięsa (pulpety, flaki, kotlety smażone, golonkę gotowaną, ozory i szynkę w galarecie, drób faszerowany, galaretki mięsne, kurczaki z różną itp.). Wzrosło zainteresowanie konsumentów owocami morza, galanterią mleczną (napoje, desery mleczne, serki homogenizowane smakowe itp.), przetworami owocowymi, mrożonkami i sałatkami warzywnymi, przetworami ziemniaczanymi i chipsami. Zwiększono konsumpcję odżywek, sosów i przypraw, gotowych dań i koncentratów spożywczych.

Spadek konsumpcji żywności w gospodarstwach domowych został w części zrekomensowany przez wzrost konsumpcji poza domem. W okresie trzech kwartałów 2018 r., w stosunku do analogicznego okresu 2017 r., gospodarstwa domowe zwiększyły przeciętne miesięczne wydatki na gastronomię o 11,2% (w ujęciu realnym o 8,1%). Udział tych wydatków w całkowitych wydatkach gospodarstw domowych na żywność i napoje bezalkoholowe wzrósł z 17,4% do 18,8%. Zmiany te, będące kontynuacją tendencji z lat wcześniejszych, wskazują na unowocześnienie modelu konsumpcji żywności i zbliżenie go do struktur realizowanych w krajach Europy Zachodniej.

Według metodologii Eurostatu (HICP) w styczniu 2019 r., w porównaniu z miesiącem poprzednim, w UE-28 i w strefie euro ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się odpowiednio o 0,8% i 1,0%. W porównaniu ze styczniem 2018 r. były one wyższe odpowiednio o 1,5% i 1,4%. Za żywność w styczniu 2019 r. zarówno mieszkańcy UE-28, jak i strefy euro płacili przeciętnie o 0,7% więcej niż przed miesiącem. Żywność najbardziej podrożała na Cyprze (o 4,6%), na Słowacji (o 3,0%) oraz w Grecji (o 1,9%), w Rumunii (o 1,7%) i na Słowenii (o 1,6%). Spadek cen żywności odnotowano w Szwecji (o 0,4%) i w Hiszpanii (o 0,1%).

W styczniu 2019 r. w UE-28 ceny żywności były przeciętnie o 1,4% wyższe, a w strefie euro o 1,3% wyższe niż rok wcześniej. Najbardziej zwiększyły się one na Cyprze (o 6,4%), na Węgrzech (o 3,8%) oraz na Malcie i w Bułgarii (po 3,3%). W czterech krajach jej ceny uległy redukcji: w Irlandii o 1,6%, w Chorwacji o 0,6%, w Czechach o 0,4% i na Litwie o 0,1%.

Według FAO w styczniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem światowe ceny żywności wzrosły o 1,9%. Wzrosły ceny czterech, spośród pięciu monitorowanych grup produktów spożywczych, tj. mleka (o 7,1%), zbóż (o 0,2%), olejów roślinnych (o 4,3%) i cukru (o 1,3%). Spadły natomiast ceny mięsa (o 0,4%).

W styczniu 2019 r. światowe ceny żywności były przeciętnie o 2,1% niższe niż przed rokiem. Obniżyły się ceny trzech grup produktów spożywczych, w tym olejów roślinnych o 19,6%, cukru o 9,0% i mięsa o 2,7%. Wzrosły ceny zbóż (o 7,3%) i produktów mlecznych (o 1,2%).

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2019 r.

Wyszczególnienie	I 2019	
	I 2018=100	XII 2018=100
O G Ó Ł E M	100,9	100,1
Żywność, napoje bezalkoholowe i alkoholowe oraz wyroby tytoniowe	100,9	100,9
Odzież i obuwie		
Mieszkanie	100,6	99,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	.	.
w tym nośniki energii	.	.
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	.	.
Zdrowie		
Transport	102,6	98,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu		
Łączność	.	.
Rekreacja i kultura	.	.
Edukacja	.	.
Restauracje i hotele	.	.
Inne towary i usługi	.	.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w grudniu 2018 r.

Wyszczególnienie	XII 2018		I-XII 2018
	XI 2018 = 100	XII 2017=100	I-XII 2017=100
Żywność (bez napojów)	100,8	100,8	102,7
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	105,4	103,9
Pieczywo	100,8	109,1	105,6
Ryż	99,8	100,9	101,3
Makarony	100,2	101,9	101,9
Mięso i przetwory	99,5	96,6	101,7
Mięso wieprzowe	100,3	97,1	98,2
Mięso wołowe	100,3	101,4	102,9
Mięso drobiowe	97,2	98,3	103,9
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	100,9	102,4
Ryby i owoce morza	100,1	102,3	101,4
Mleko, sery i jaja	99,9	97,9	105,4
Artykuły mleczarskie	99,9	100,6	103,1
Mleko	99,8	98,7	101,2
Sery twarogowe	100,1	101,4	102,0
Sery dojrzewające i topione	99,7	99,6	101,8
Jaja	99,9	85,5	119,4
Oleje i tłuszcze	97,8	98,5	106,8
Masło	97,9	98,8	112,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,8	98,2	102,7
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	96,0	97,2	100,7
Oleje roślinne	99,0	99,0	100,1
Owoce	103,1	88,0	99,9
Jabłka	100,4	60,5	108,0
Owoce cytrusowe	93,0	94,1	97,7
Banany	101,5	94,4	100,5
Warzywa	106,9	110,1	104,7
Ziemniaki	111,2	142,4	111,5
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,1	100,1	97,7
Cukier	103,6	82,7	71,0
Napoje bezalkoholowe	99,7	101,6	101,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	100,5
	2018	101,2	99,6	99,9	100,4	99,7	99,8	99,3	99,3	100,6	100,4	100,0	100,7
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	100,2
	2018	100,7	100,4	100,2	100,3	100,1	100,2	100,3	100,3	100,7	101,0	100,8	100,4
Mięso	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	100,0
	2018	100,2	99,3	100,6	99,9	99,8	100,6	100,2	100,1	100,8	99,1	99,4	99,5
Ryby i owoce morza	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	99,6
	2018	100,6	100,1	100,1	100,4	100,1	100,0	100,0	100,0	100,2	100,3	100,0	100,1
Mleko, sery, jaja	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	100,9
	2018	100,1	99,1	99,5	99,7	99,6	99,7	100,0	100,1	100,1	100,2	99,9	99,9
Oleje i tłuszcze	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	97,5
	2018	99,2	98,1	99,5	100,4	100,6	101,9	101,4	100,3	100,0	99,9	99,5	97,8
Owoce	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	100,4
	2018	106,9	102,5	98,9	99,9	98,4	97,5	94,7	94,5	98,4	97,0	96,2	103,1
Warzywa	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	106,6
	2018	104,5	98,4	99,4	102,7	99,1	96,9	94,9	95,4	103,8	106,2	102,3	106,9
Cukier, dzem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	98,6
	2018	100,3	98,7	99,4	100,6	99,9	100,1	100,4	100,2	100,2	100,5	99,8	100,1
Cukier	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	94,5
	2018	96,5	91,1	97,3	97,7	96,9	98,2	96,9	103,8	101,1	100,8	98,0	103,6
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	100,2
	2018	100,3	99,8	99,9	100,5	100,2	100,1	99,8	100,0	100,2	100,4	100,0	100,0
III. Średnia płaca ^a	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	107,9
	2018	92,3	100,2	106,2	99,1	97,0	103,2	99,5	99,4	99,9	103,1	100,9	106,2

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	105,4
	2018	104,8	103,4	103,7	104,1	103,0	102,7	102,2	102,1	102,3	101,8	100,7	100,9
Pieczywo i produkty zbożowe	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	102,9
	2018	103,2	103,4	103,3	103,6	103,4	103,5	103,3	103,3	103,9	104,6	105,2	105,4
Mięso	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	104,8
	2018	104,3	103,7	103,9	103,0	101,5	101,6	100,8	100,7	101,2	100,8	100,0	99,6
Ryby i owoce morza	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	101,4
	2018	101,3	100,8	101,0	101,8	101,5	101,4	100,8	100,9	101,3	101,9	101,8	102,3
Mleko, sery, jaja	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	111,4
	2018	110,3	108,7	107,9	107,9	107,2	106,7	106,2	105,5	104,9	103,8	98,9	97,9
Oleje i tłuszcze	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	117,5
	2018	114,3	111,3	110,7	113,3	111,1	112,7	110,0	105,1	101,7	99,7	98,2	98,5
Owoce	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	113,3
	2018	112,6	112,7	110,9	111,5	103,8	100,4	96,2	94,7	94,1	89,0	85,7	88,0
Warzywa	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	104,9
	2018	102,7	95,1	99,8	102,3	104,1	102,5	104,8	108,6	110,2	110,0	109,4	110,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	98,5
	2018	98,4	97,4	97,1	97,4	96,7	96,9	96,2	96,6	97,5	98,4	98,8	100,1
Cukier	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	82,3
	2018	79,2	71,9	69,9	68,6	66,4	65,6	63,9	97,8	70,6	72,5	75,4	82,7
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	102,1
	2018	101,9	101,4	101,3	101,6	101,7	102,0	102,0	102,0	101,9	101,8	101,3	101,1
III. Średnia płaca ^a	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	107,3
	2018	107,3	106,8	106,7	107,8	107,0	107,5	107,2	106,8	106,7	107,6	107,7	106,1

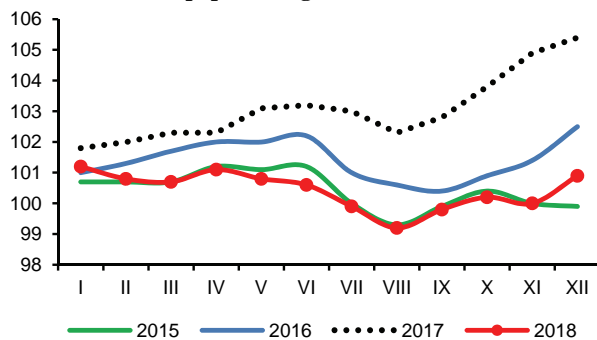
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

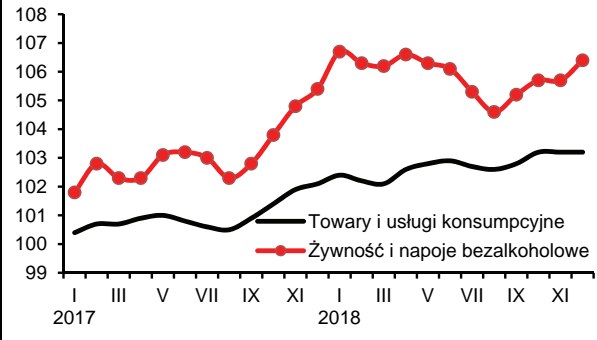
Wyszczególnienie a – 2017 r. b – 2018 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83	3,84	3,82	3,86	3,83
	b	3,83	3,81	3,83	3,83	3,83	3,81	3,77	3,77	3,85	3,81	3,79	3,80
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28	2,28	2,29	2,30	2,31
	b	2,33	2,34	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,41	2,47	2,53	2,56
Makaron – 250 g	a	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27	2,27	2,27	2,27	2,28
	b	2,29	2,29	2,30	2,31	2,32	2,31	2,31	2,31	2,31	2,30	2,31	2,30
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51	2,52	2,46	2,49	2,43
	b	2,53	2,49	2,44	2,46	2,47	2,47	2,52	2,53	2,52	2,51	2,54	2,51
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27	27,42	27,59	27,71	27,98
	b	28,15	28,21	28,30	28,34	28,20	28,46	28,48	28,54	28,54	28,44	28,56	28,50
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30	33,16	33,21	33,39	33,63
	b	33,69	33,72	33,50	33,89	33,50	33,41	33,53	33,61	33,92	33,80	33,57	33,79
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – 1 kg	a	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88	18,02	17,65	17,36	17,30
	b	17,12	16,47	17,00	17,07	16,87	17,14	16,94	17,00	17,42	17,32	17,14	17,16
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26	7,27	7,15	7,17	7,11
	b	7,12	7,16	7,32	7,26	7,13	7,67	7,57	7,59	7,68	7,24	7,14	6,92
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75	25,93	26,15	26,15	26,26
	b	26,35	26,41	26,29	26,42	26,56	26,64	26,70	26,99	26,82	26,84	27,10	26,91
Kiełbasa, na wagę – 1kg	a	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77	17,89	17,92	18,05	18,16
	b	18,32	18,36	18,32	18,27	18,30	18,32	18,41	18,37	18,50	18,55	18,50	18,42
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67	24,73	24,78	24,57	24,63
	b	24,63	24,61	24,40	24,54	24,29	24,27	24,22	24,18	24,21	24,25	24,29	24,25
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76	2,80	2,80	2,77	2,78
	b	2,78	2,77	2,76	2,75	2,75	2,74	2,74	2,72	2,72	2,73	2,71	2,71
Jogurt naturalny – a-150 g, b-400 g	a	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08	1,10	1,12	1,13	1,14
	b	2,60	2,59	2,60	2,59	2,58	2,59	2,59	2,60	2,61	2,62	2,64	2,64
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43	13,41	13,45	13,45	13,36
	b	13,44	13,36	13,39	13,50	13,53	13,48	13,42	13,38	13,55	13,38	13,36	13,32
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32	21,36	21,38	21,49	21,52
	b	21,21	20,75	20,69	20,65	20,48	20,42	20,39	20,22	20,51	21,02	20,95	20,99
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35	6,46	6,61	6,80	6,83
	b	6,83	6,78	6,76	6,81	6,83	6,86	6,86	6,90	6,92	6,93	6,89	6,85
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,55	0,71	0,75
	b	0,74	0,71	0,69	0,70	0,66	0,66	0,65	0,65	0,64	0,64	0,64	0,63
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37	6,80	7,08	7,00	6,75
	b	6,35	5,95	5,91	5,91	5,99	6,47	6,64	6,66	6,63	6,68	6,60	6,54
Margaryna do smarowania pieczywa – 400 g	a	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90	3,89	3,90	3,94	3,90
	b	3,80	3,71	3,73	3,77	3,82	3,75	3,86	3,82	3,78	3,76	3,75	3,59
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16	6,07	6,12	6,14	6,03
	b	6,06	6,06	6,10	6,13	6,10	6,11	6,04	6,04	6,01	6,08	6,01	5,95
Ślonina – 1 kg	a	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99	6,03	6,05	6,07	6,08
	b	6,08	6,05	6,05	6,05	6,01	6,02	5,95	5,99	6,05	6,04	6,03	5,98
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,69	1,70	1,75
	b	1,76	1,70	1,74	1,73	1,72	1,72	1,71	1,72	1,71	1,68	1,68	1,68
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07	2,98	2,92	2,76	2,62
	b	2,52	2,28	2,21	2,15	2,08	2,03	1,97	2,04	2,07	2,09	2,05	2,13
Jablka – 1 kg	a	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55	3,56	3,53	3,58	3,59
	b	3,61	3,71	3,81	3,91	4,01	4,03	3,99	3,27	2,71	2,38	2,17	2,17

Źródło: Dane GUS.

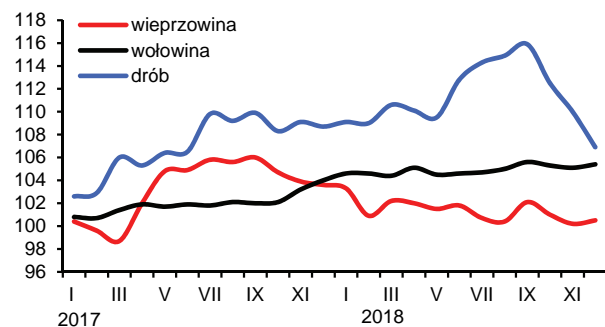
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

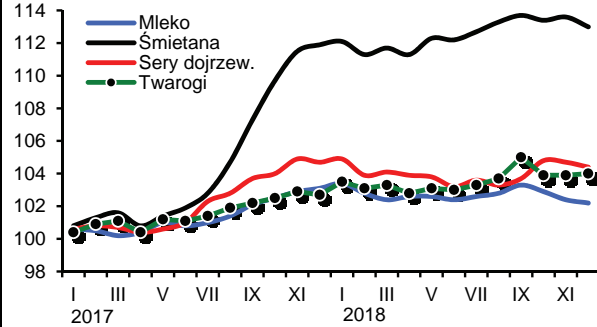
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2016 = 100) (w %)

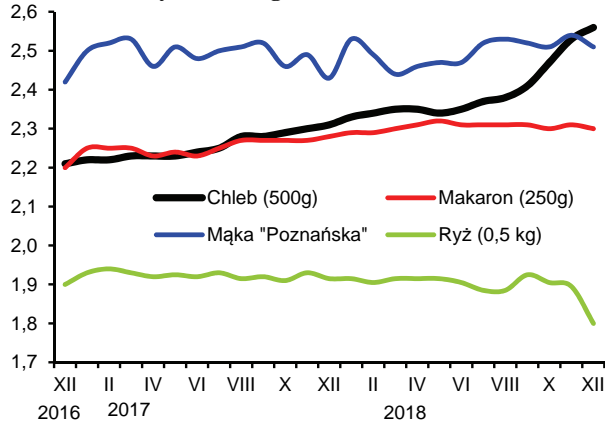
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2016 = 100) (w %)

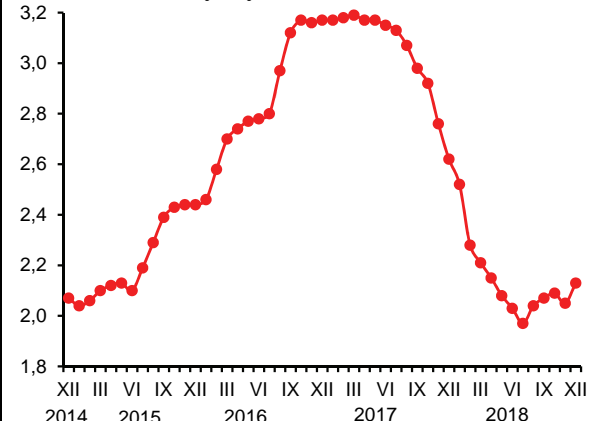
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2016 = 100) (w %)

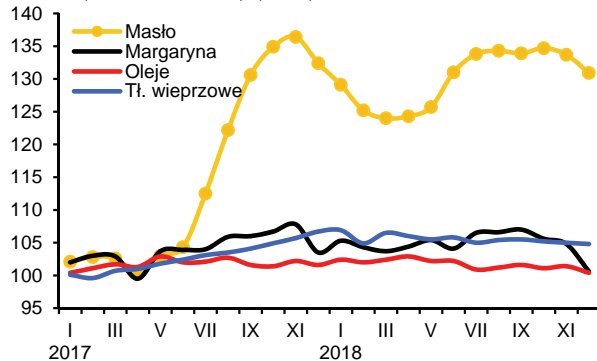
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

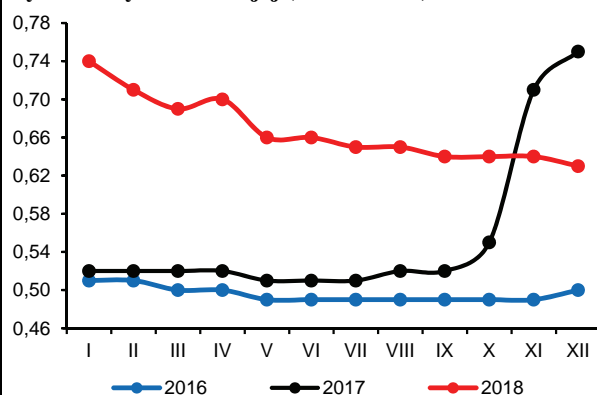
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2016 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Od kilkunastu miesięcy obserwowany jest systematyczny wzrost cen na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa. W styczniu 2019 r. środki produkcji podrożały przeciętnie o 0,4%. Tempo wzrostu cen było nieznacznie większe w porównaniu z grudniem 2018 r. oraz porównywalne z tym jakie odnotowano w styczniu 2018 r. W styczniu w porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły przede wszystkim ceny maszyn rolniczych oraz nawozów mineralnych. W mniejszym stopniu podrożały materiały budowlane. Pod wpływem obniżek cen paliw ropopochodnych nośniki energii były tańsze niż miesiąc wcześniej. Ceny środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. Zdecydowana większość środków produkcji dla rolnictwa była w styczniu 2019 r. wyraźnie droższa w porównaniu ze styczniem 2018 r., przy czym najbardziej w relacji rocznej podrożały maszyny rolnicze. Stosunkowo niewielkie podwyżki cen odnotowano z kolei w przypadku środków ochrony roślin. W najbliższych miesiącach ceny środków produkcji dla rolnictwa prawdopodobnie nadal będą rosły, na co istotny wpływ będą miały możliwe sezonowe podwyżki cen nawozów mineralnych oraz środków ochrony roślin.

Od września 2018 r. na krajowym rynku nawozów mineralnych obserwowane są systematyczne wyraźne podwyżki cen. W styczniu br. wzrost cen wyniósł przeciętnie 1,0% i był nieco niższy niż w listopadzie oraz w grudniu 2018 r. Podwyżki cen wynikały przede wszystkim ze stopniowego rosnącego popytu. Wzrost cen dotyczył przede wszystkim nawozów azotowych, a w mniejszym stopniu podrożały również pozostałe analizowane nawozy mineralne. Najbardziej podniosły się ceny mocznika (o 1,8%) oraz saletrzaku (o 1,6%). Pod wpływem obserwowanego od kilku miesięcy wyraźnego wzrostu cen nawozów, ich poziom w styczniu br. był średnio o 5,5% wyższy niż rok wcześniej. Najbardziej w tym okresie podwyższono ceny fosforanu amonu (o 7,8%).

W kolejnych miesiącach br. będzie się utrzymywał zwiększony popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe, co może przełożyć się na dalsze podwyżki cen. Wzrost cen może być również następstwem obserwowanych od kilkunastu miesięcy stopniowych podwyżek cen nawozów w handlu światowym. W ciągu ostatnich 12 miesięcy światowe ceny nawozów mineralnych wzrosły średnio o ok. 15%¹.

W styczniu br. zmalały ceny bezpośrednich nośników energii. Tempo spadku cen wyraźnie przyspieszyło w porównaniu z poprzednim miesiącem. Przeciętny spadek cen nośników energii wyniósł w styczniu br. 1,1%, przy czym najbardziej potaniał gaz ziemny propan-butan LPG (o 3,7%), olej opałowy (o 2,7%) oraz olej napędowy (o 2,1%). Ceny bezpośrednich nośników energii były w styczniu 2019 r. średnio o 2,9% wyższe niż rok wcześniej. Wyższe ceny w tym okresie dotyczyły przede wszystkim paliw ropopochodnych i gazu ziemnego. Najbardziej w relacji rocznej, o ponad 9% podrożał olej napędowy.

Ceny maszyn rolniczych były w styczniu 2019 r. przeciętnie o 1,3% wyższe niż miesiąc wcześniej. Najbardziej w tym okresie wzrosły ceny kultywatorów (o 3,9%) oraz dożarek (o 3,6%). W ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł już średnio 7,5%. Najbardziej w ciągu 12 miesięcy podrożały kultywatory, rozrzutniki obornika, pługi oraz agregaty uprawowe. Podwyżki cen sprzętu rolniczego związane są m.in. ze wzrostem cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów produkcji, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy i przygotowania gleby.

W styczniu br. średnie ceny materiałów budowlanych wzrosły o kolejne 0,6%, a środków ochrony roślin nie zmieniły się istotnie. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane w związku z m.in. zwiększeniem inwestycji podrożały średnio o ponad 6%. Najbardziej podwyższono ceny płyt OSB, materiałów stalowych oraz cegieł. Wzrost cen środków ochrony roślin był w tym okresie stosunkowo niewielki. Pestycydy podrożały w relacji rocznej przeciętnie o 1,8%.

**Arkadiusz
Zalewski**

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)		Relacje 1 kg NPK do:	
		I 2019	I 2019 XII 2018	I 2019 I 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	114,24	101,6	106,0	4,90	1,00
Saletra amonowa 34%N	1 dt	128,92	101,4	102,6	4,55	0,93
Mocznik 46%N	1 dt	155,76	101,8	105,4	4,07	0,83
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	157,56	100,6	105,6	4,73	0,97
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	209,32	100,5	107,8	3,93	0,81
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	158,36	100,6	104,2	3,17	0,65
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	179,96	100,6	106,7	3,86	0,79

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)		Relacje środków ochrony do:	
		I 2019	I 2019 XII 2018	I 2019 I 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,58	100,1	100,9	54,74	11,23
Dursban 480 EC	1 l	49,09	100,2	101,1	58,96	12,09
Decis Mega 50 EW	250 ml	38,14	99,9	103,8	45,81	9,39
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	43,73	100,0	104,4	52,52	10,77
Gwarant 500 SC	1 l	52,60	99,2	99,3	63,18	12,96
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,61	99,9	100,5	80,00	16,41
Roundup	1 l	38,65	100,5	102,7	46,42	9,52
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	86,71	100,1	102,7	104,14	21,36
Fusilade Forte	1 l	138,10	100,1	100,5	165,87	34,01
Chwastox Extra 300 SL	1 l	20,70	100,2	105,3	24,86	5,10
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,28	100,1	98,4	41,17	8,44

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)		Relacje nośników energii do:	
		I 2019	I 2019 XII 2018	I 2019 I 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	921,26	100,0	100,8	1106,49	226,91
Ekogroszek	1 t	887,55	100,3	100,7	1066,00	218,61
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,81	98,2	101,5	5,78	1,18
Olej napędowy	1 l	5,08	97,9	109,2	6,10	1,25
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,23	97,3	104,2	3,88	0,80
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,32	96,3	108,4	2,79	0,57
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,15	100,1	101,3	39,82	8,17
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	13,02	100,4	100,4	15,64	3,21
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,65	100,0	100,0	0,78	0,16

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)		Relacje materiałów budowlanych do:	
		I 2019	I 2019 XII 2018	I 2019 I 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,40	100,6	106,3	26,90	5,52
Wapno	1 t	641,64	100,5	105,7	770,65	158,04
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	180,35	99,7	104,2	216,61	44,42
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3922,74	100,2	106,2	4711,43	966,19
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	15,00	100,5	106,4	18,02	3,69
Dwuteownik gruby	1 t	3832,19	100,5	107,2	4602,68	943,89
Blacha dachowa	1 m ²	31,73	100,5	106,0	38,11	7,82
Tynk „Atlas”	25 kg	53,29	102,8	106,6	64,00	13,13
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,24	100,8	106,9	1,49	0,31
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	770,82	100,8	105,7	925,80	189,86
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	756,99	100,5	101,7	909,19	186,45
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	89,51	100,7	113,7	107,51	22,05
Okno drewniane szklone	1 szt.	2056,69	100,0	106,4	2470,20	506,57
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1711,20	99,7	103,5	2055,25	421,48

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

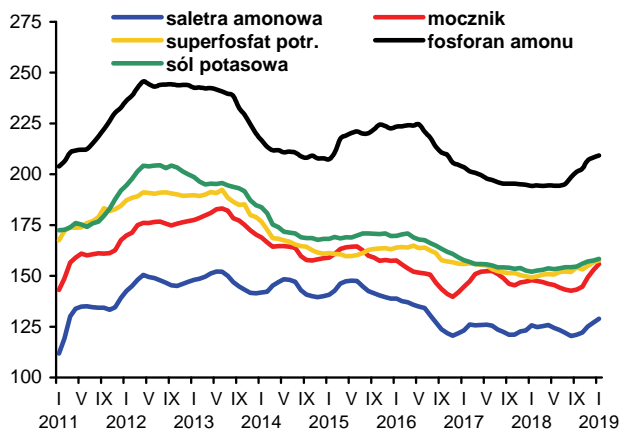
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)		Relacje środków mechanizacji do:	
	I 2019	I 2019 XII 2018	I 2019 I 2018	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-4.90	499299,9	100,0	101,0	5996,88	1229,80
Kombajn do ziemniaków	95140,5	101,3	106,6	1142,69	234,34
Samochód dostawczy	109274,0	102,4	100,4	1312,44	269,15
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	64369,0	100,9	112,0	773,11	158,54
Siewnik 25 redlic	20489,8	101,4	104,1	246,09	50,47
Ciągnik 90 kW	236763,5	101,3	105,0	2843,66	583,16
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	43933,6	101,9	109,5	527,67	108,21
Kopaczka elewatorowa	17905,8	101,1	108,6	215,06	44,10
Zestaw uprawowo-siewny	57494,6	101,1	103,4	690,54	141,61
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	9091,2	101,1	108,0	109,19	22,39
Prasa zwijająca, stałokomorowa	67256,1	100,4	101,4	807,78	165,66
Opryskiwacz 400 l	6758,6	101,3	105,1	81,17	16,65
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9396,6	100,9	109,6	112,86	23,14
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16452,6	101,4	106,1	197,60	40,52
Plug 4-skbowy	14734,1	100,8	109,8	176,96	36,29
Kultywator 2,1-3,0 m	6683,7	103,9	130,6	80,28	16,46
Glebogryzarka	6392,4	100,9	104,7	76,78	15,74
Rozsiewacz nawozów zawieszany	6624,2	98,6	108,4	79,56	16,32
Dojarka 1- lub 2-konwiowa ^a	7777,4	103,6	107,6	93,41	55,25

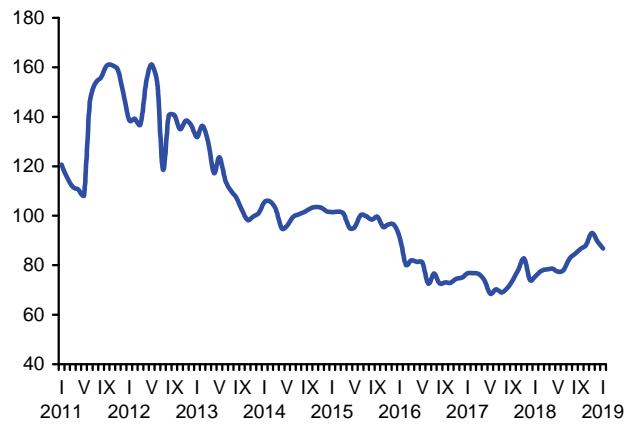
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

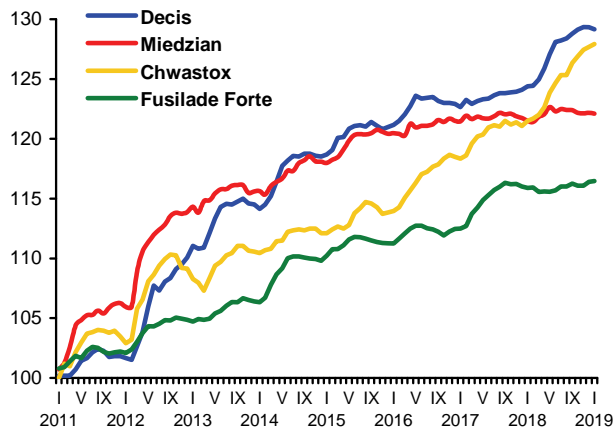
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

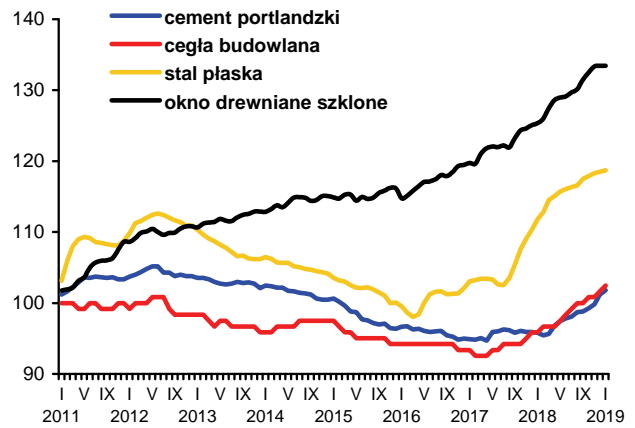
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

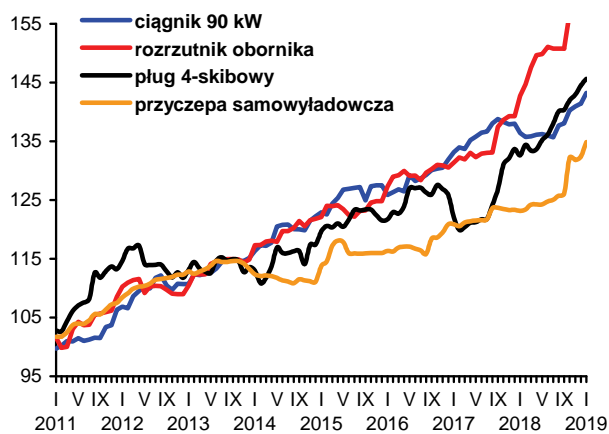
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

